

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT 2013

Åttioandra årgången

INNEHÅLL

ERIC LUNDBORG

Lundborgs Herrekipering 100 år..... 3

Mellombergsdalen och Mellombergs Rote..... 15

BO KNUTSSON

Antikrundan 25 år.....27

PETER JOHANSSON

När döden kom med Wettern

Koleraepidemin i Vänersborg år 1866 35

FREDRIK TERSMEDEN

Bondestudenten som blev tidningsmakare

- Om Vänersborgslektorn Johannes Swedborg 47

BJÖRN WALLIN

Från tändsticksfabrik till modern elektronikindustri..... 61

Allt var tydligen inte bättre förr 72

BENGT O. T. SJÖGREN

Birger Wassenius sista dagar och sista vilja 73

LARS SALONEN

Årskrönikan 77

Minnesrunor 83

Medlemsförteckning 93

Styrelseberättelse..... 115

Årsbokslut 117

Gillet styrelse och funktionärer 118

Medlemsinformation 119

Annonser 121

Gillemästerskap i golf 130

Lundborgs Herrekipering 100 år

Av

Eric Lundborg

Den ursprungliga fastigheten för verksamheten med personal och ägare. Från vänster Herr Dahlström, Gustav-Adolf Hallonquist, Anna Hallonquist, Ester Hallonquist, Ellen Lundborg och Eric Lundborg. Ellen var född Hallonquist.

Den 15 september 1913 fick Eric Lundborg tillstånd att bedriva handel och skrädderi i Vänersborg. Verksamheten startades i oktober genom förvärv av butiken Anderssons Manufaktur i hörnan Edsgatan 14/ Sundsgatan 13. Avsikten var att driva skrädderi och ekiperinghandel. Unge Eric, född 1888 kunde branschen. Han hade gått i lära hos sin far skräddaren Anders Lundborg samt utbildat sig i skrädderi och tillskärning vid konstakademien i Stockholm och tillskärarakademien i Köpenhamn. Den grundläggande affärsidén var att tillhandahålla god service, god kvalitet samt ett stort urval. Regementets officerare var en

Sten Lundborg, Gustav Lundborg och Eric Lundborg

stor kundgrupp under uppbyggnaden av rörelsen. Man sydde uniformer, rockar och kostymer, tillhandahöll ekiperingsartiklar som skjortor, kravatter, hattar och käppar i stor mängd.

Eric Lundborg drev företaget framgångsrikt med stor hjälp av hustrun Ellen. Man hade nio anställda medhjälpare på skrädderiet och dessutom många hemarbetande sömmerskor som var specialiserade på olika sysslor. Någon sydde knapphål, någon kantstickade fickor osv.

Eric skaffade bil tidigt, en Oldsmobile med regnr P46, som var en av de allra första privata bilarna i staden. Denna användes bl.a till resor i Dalsland där han besökte brukssamhällen och måttade för sömnad av kostymer till disponenter och bruksherrar. Detta var ett smart sätt att utöka kundkretsen med ny modern teknik.

Framgång ledde till utveckling och stabilitet vilket möjliggjorde att man 1931 anlätade den kände byggmästaren Erik Lind för att uppföra den nya fastigheten. Lundborg köpte även grannfastigheten där man bosatte sig och drev verksamheten under bygget. Denna fastighet inrymde bl.a frisersalong och charkuteri. När det nya huset stod klart flyttade familjen in i våningen över verksamheten. Lokaltidningen ELA skrev:

”Köpmän Eric Lundborg i Vänersborg är en pigg och småmysande nyter ung man som kyrkböckerna envisas förklara för 60-årig trettondedagen 1948 och själv vill han inte förneka detta ganska

Eric i våningen över affären vid hans 60 års dag.

ofattbara faktum. Efter avslutad skolutbildning i hem-staden Vänersborg fick hr L en mycket gedigen utbildning inom skrädderi-branschen bl.a. i Stockholm och i den Danska huvudstaden, vars berömda högskola för tillskärare han även genomgick. År 1913 öppnade han egen affär inom herrekiperingsbranschen och driver den alltså med framgång. Inom köpmanna- och föreningsvärlden åtnjuter hr L stort förtroende, vilket tagit sig uttryck i, mångårigt styrelseledarskap inom Vänersborgs köpmannaförening, Vänersborgs fastighetsägareförening och Vänersborgs fabriks- och hantverksförening. Han är vidare sedan många år tillbaka revisor inom Västergötlands köpmannaförbund och innehavare av dess utmärkelsetecken, suppl. i riksbankens lokalstyrelse samt huvudman hos sparbanken i Vänersborg. Gammal strålande sångarbroder tillhör han Vänersborgs Par Bricolekör och innehar det lysande bricolleriets högsta grad. Till de mer prosaiska sysslorna räknas medlemskapet i taxeringsnämnden och några andra kommunala förtroendeuppdrag som han numera lämnat. Eric Lundborg hör till de stilla i landet. Dagens stridigheter har han aldrig velat kasta sig i. Men han vet sin väg genom livet och går

H. S. G.

H. Hrn *Ernst Sundberg*
Wenersborg

Hänvisande till närlutna stadgar för Wenersborgs Söners Gillet,
hålla vi Eder till ledamot af denna förening, hvilthens vackra yfte
framgår såväl af nämnda stadgar som och af bifogade program.

Om kallelsen antages, torde Ni tillkännagifva detta genom att
till Gillets herrar inända inträdesgiften, i kassa. Skulle Ni mot
vår förmodan och innerliga önskan ej antaga densamma, torde med-
följande exemplar af stadgarna godhetsfullt återvändas.

Wenersborg den 29/12 1907

E. Sundberg
(Ordförande)

Edvin Andersson
Andersson

J. L. Lindblad
(Kassör)
Alf von Gylden
(Sekreterare)

Dokument på förslag till inval i Gillet.

den stilla och försynt, aktad och uppburen som den vänsälle, gode och småhumoristiske kamraten med de många tillgivna vännerna, vilka alltid glädjas åt hans närvaro, det må gälla viktiga rådslag eller glad samvaro. Hyllningarna på 60-årsdagen blir därför talrika och hjärtligt menade”.

Efter andra världskriget utvecklades konfektionsindustrin i Sverige alltmer. Lundborgs Herrekipering blev med tiden mer en återförsäljare av konfektions- och ekiperingsartiklar. Skrädderiet blev mer inriktat på ändringsskrädderi och blev en mindre del av verksamheten. Tack vare goda kontakter med de nya konfektionsfabrikerna fick Eric Lundborg möjlighet att representera många kända tillverkare: Algots i Borås, Didriksson i Uddevalla, Kabom, Jönköpings linnefabrik, Kravattfabriken Corona, Pingvin och många fler.

Eric drev företaget fram till 1956 då verksamheten överläts till sönerna Evert och Sten. Ett aktiebolag bildades. Både Evert och Sten hade efter avlagd realexamen i Vänersborg utbildat sig till köpmän vid Axel Holmkvists köpmannainstitut i Göteborg. De hade båda efter olika erfarenheter från andra handlande i bl.a Åmål och Grästorp börjat arbeta vid Erics sida och skaffat sig stor erfarenhet. Bröderna fortsatte att utveckla rörelsen och kunde 1961 utöka ytan till att innefatta såväl första som andra våningen. Man använde modern butiksinredning i rödbok och ny japansk väggbeklädnad av väv.

Bygget från Sundsgatan mot Edsgatan.

Butiken vid 35-års jubileum.

Nu arbetade Evert och Sten med sina fruar Aina och Inger samt biträdena Mats Johansson och Åke Granquist i affären. Lundborgs Herrekipering fortsatte med affärsiden att tillhanda hålla god kvalitet stort urval och god service. Många medarbetare kom och gick under 60- och 70-talet. Försäljarna var positiva och duktiga och många kunder hade sin "egen" säljare. Man hade stor frihet och en mycket god anda. Evert och Sten anställde gärna försäljare från konkurrerande butiker i t.ex Trollhättan. Detta var ett smart drag då man fick med många kunder på köpet. Med god personal och bra kontroll växte butiken för varje år. Här en uppräknig av personal på Lundborgs Herrekipering från tidigt 60-tal och fram till idag; Mats Johansson, Åke Granquist, Håkan Hagsér, Leif Johansson, Arne Boström, Leif Jansson, Leif Lundgren, Lars Jonsson, Eva Lisnäs, Björn Engman, Jim Sandin, Anita Svanberg, Svante Robertsson, Simon Andersson. Dessutom då: Evert, Sten, Aina, Inger, Eric, Gustav, Niklas, Anders, alla med namnet Lundborg. Evert och Sten kompletterade varandra på så sätt att de engagerade sig i olika föreningar. I idrott höll Evert på VIF och Sten på IFK som då konkurrerade med varandra. De var engagerade i Fastighetsägareföreningen, Hypoteksföreningen, gymnastikföreningen, Lions, Friluftsförbundet Vänersborgs Söners Gille m.fl i olika förtroendeuppdrag. Därigenom fick man en bred bas i sitt kundunderlag.

Evert och Aina Lundborgs sent 70-tal.

Under 70-talet fick även sönerna till Evert och Sten möjlighet att sommarjobba i verksamheten.

År 1987 kom Everts son Eric in i företaget. Han hade efter studier vid Göteborgs Universitet utbildat sig till samhällsplanerare. Efter några år som planerare på försvarsenheten i Göteborg hade Eric påbörjat en anställning vid Ströms herr och dam. Han trivdes mycket bra och fick en tjänst som biträdande butikschef.

Under 3 år på Ströms fick Eric en stor insikt i att driva modehandel. Han fick planera inköp, upprätta budget, anställa och ansvara för personal och kassarutiner. Detta ledde till att Eric kände sig redo att som tredje generation ta Lundborgs Herrekipering in i framtiden. 75-årsjubileet år 1988 blev en stor framgång. Personalstyrkan förändrades då Lars Jonsson och Björn Engman började. De var väldigt duktiga och positiva säljare som bidrog mycket till Lundborgs positiva utveckling. De kommande åren började man känna av lågkonjunktur, externhandel och ökande konkurrens. Handelsindex för Vänersborg sjönk kraftigt. De nya kedjebutikernas starka marknadsföring medförde att allt fler åkte till externhandelsområden för att köpa kläder. Många verksamheter försvann under denna tid, lasarettet, Teli, Restad sjukhus m.fl. Lundborgs Herrekipering tvingades att minska sin yta och personal för att anpassa

Åke Granqvist, Arne Boström sent 70-tal.

Eric Lundborg Fridamäss 1978

Fars Dag på söndag!

Fars Dags-tips!

Siden Boxer	198:-
Slipsklämma	79:-
Sjorta & Slips	198:-
Morgonrock	595:-
Pyjamas	från 179:-
Herrbody	198:-

Lundborgs

HERREKIPERING

EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 0521-104 14

Julklappstips från topp till tå!

Slipsklämma	79:-
från	
Musse-strumpor	89:-
Busnel-mössa	145:-
från	
Livrem	149:-
i alka läder	
Boxershorts	198:-
i siden, från	
Flanellskjorta	198:-
från	
Pyjamas	249:-
m tofflor	
Musse-slips	298:-
i helledens, från	
Morgonrock	595:-
i 100 % bomull	
Boomerang-tröja	698:-
från	

Lundborgs

HERREKIPERING

EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 0521-104 14

Här är några annonser från det glada 80-talet.

Fars dag med Eric, Jim och Lars i underkläder: Eric "tomtefar" med julklappshög.

Eric Lundborg tidigt 90-tal.

Jim Sandin, Björn Engman tidigt 90-tal

sig efter en ny ”trängre” kostym. Detta stålbad innebar att Lundborgs kunde leva vidare och utvecklas igen.

I Vänersborg fanns det på 70-talet sju fackhandelsbutiker för enbart herrar. Utav dem är endast Lundborgs kvar. Många nya konkurrenter har också kommit och gått under åren. Ser man till landet i övrigt så gäller samma sak. Att Lundborgs fortfarande finns kvar beror till stor del på att man hela tiden sökt nya kunder till butiken, att man kunnat utvecklas men ändå klarat av att behålla gamla och nya kunder. Kvalité, urval och service är fortfarande ledord. Man har odlat en kamratlig anda. En slogan är: ”Kunden är vår bästa kompis”. Idag har butiken förändrats en hel del. Verksamheten är på ett plan istället för två, tidigare tre butikslokaler samt en portgång: Kaffe-affären Koppen, Lundborgs och Wickmans dam är nu Lundborgs Herrekipering. Man arbetar med ett antal väletablerade varumärken samtidigt som man ständigt söker nya och bra märken. Man inriktar sig alltmer på vardags- och fritidskläder och är bra på jeans och basplagg. Just nu under 100-årsfirandet utvecklar vi vår hemsida, finns på facebook och bygger upp vår nya kundklubb. Snart blir det även försäljning och inte bara marknadsföring på nätet. Marknadsföringen innefattar en 100-års logotype som är utvecklad ur gamle Eric Lundborgs första logo. 100-årsdagen firas med stor fest den 16 oktober med massor av aktiviteter. Under året har vi tävlingar med fina priser i fönstren och en del överraskningar kommer att ske. Förhoppningsvis vet alla Vänersborgare innan årets slut att Lundborgs Herrekipering är 100 år i år.

Framtiden vet vi inget om men Lundborgs Herrekipering vill gärna vara ett landmärke även i det framtida Vänersborg. En förutsättning för detta är att vi vänersborgare även i framtiden handlar lokalt och att vi hjälps åt att utveckla Centrumhandeln i Vänersborg.

Eric Lundborg, nuvarande innehavare av Lundborgs herrekipering. Gillevärd.

Nytt bostadshus, Nabbensberg. Foto Karl Bernling.

Nytt bostadshus, Nabbensberg, bakom Quality Hotel. Foto Karl Bernling.

Mellombergsdalen och Mellombergs Rote

Detta är ett utdrag ur boken om Mellombergsdalen och Mellombergs rote som några entusiaster beslöt sig för att skriva under början av 2000-talet och där Bengt Hult har varit en drivande kraft. Resultatet blev en skrift "Boken om Mellombergs rote" varifrån följande artikel är ett litet axplock ur ett synnerligen digert material.

Mellombergsdalen (Mellombergs rote) – dalen mellan Halle- och Hunneberg.

“Jag minns min gröna dal”. Ja så skriver den gamle mellombergaren Allan Hult i sina memoarer.

Mellombergs rote består av Mellombergsdalen från Munkesten till och med Sandgärdet samt delar av Hunneberg såsom Grålagg (utjord), Trohult (utjord), Långedalen, Kvarnbacken, Bergagården samt Löne. Vidare är det Häckle med Draget som räknas som utjord.

Det är något unikt över Mellombergsdalen, med alla dessa fornminnen, folket som bott och verkat i dalen och framför allt den stora sammanhållningen. Invånarna gick till varandra, pratade och hade trevligt, de hjälpte varandra när det behövdes. Vi minns de välansade trädgårdarna, där grusgångarna varje lördag rensades och krattades inför helgen. På våren var det alltid viktigt att få potatisen i jorden för att vara före grannen med färskpotatisen.

Idrotten var en mycket stor del av fritidssysselsättningen, tänk på alla småklubbar som fanns mellan bergen och även större föreningar som bildades. En stor del i denna gemenskap kan väl tillskrivas Godtemplarlogen vid Håstevadet där många i befolkningen var medlemmar.

I början på 90-talet var vi några stycken som kom på tanken att samla gamla pojkar från Mellombergs rote för en träff. Detta lyckades över förväntan. De kom från när och fjärran och det räknades in cirka 90 stycken. Efter några år kom även flickorna med och samling sker varje vår. Vid träffen 2005 kom förslag på att bilda en dokumentationscirkel, för att där prata och berätta om platser och händelser inom roten samt att förhoppningsvis så småningom få detta dokumenterat i en bok, vilket också skedde 2008.

Munkesten

Det gamla gästgiveriet är från början av 1800-talet. Manbyggnaden tros vara från mitten av 1700-talet. Namnet Munkesten lär komma från den sten, där munkar stod och predikade. Stenen finns fortfarande kvar men är numera överväxt av en stor ek.

År 1916 lades själva gästgiverirörelsen ner. Vad vi minns från gården Munkesten är från den tiden, då John och Karl Johansson samt Karls söner Bengt och Karl-Erik brukade gården, då mest i form av handelsträdgård.

Då det var torgdagar i Vänersborg fylldes lastbilens flak med al-lehanda grönsaker och blommor, samt de ställningar med trälämningar, som måste till för att kunna ställa upp alla förnödenheter. John körde lastbilen och Karl satt alltid uppe på flaket för att därifrån kunna kontrollera så att inget föll av lasset under färden. Munkesten var från början även skjutsstation för häst och vagn och om vintrarna släde. Detta var ju den tidens taxi och efter det att bröderna övertagit gården startade John en taxirörelse, men nu med en stor personbil (Volvodroska). År 1941 inträffade en tråkig händelse på Munkesten, nämligen då ladugården med dess djurbesättning brann upp.

Munkestens grotta

Ett stycke c:a 50 m öster om Munkestens f.d. gästgiveri mot Vänersnäs vid Hallebergs rasbrant ligger Munkestens grotta. Vägen dit upp är ganska svår, därför att man måste klättra över en del stenblock med mellanliggande vegetation. Själva grottan ligger ett par meter upp på bergväggen, så att den kan nås endast med stega. Grottan, en sprick-

bildning i berget, har tydligen uppkommit på det sättet, att ett lager huvudsakligen bestående av sandsten och alunskiffer har vittrat och givit upphov till en sprickbildning. Grottan torde ha ett anseeligt djup men är nu betydligt igenrasad. Strax innanför den 80 cm vida öppningen vidtager en sal med 2 meters bredd och 4 meters höjd, vidgande sig uppåt skorstenslik. Strax innanför öppningen är ett djupt hål, tydligen sprickbildningens fortsättning nedåt i berget. Enligt berättelser har många oförvägna sökt att tränga in i grottan för att komma åt där förvarade skatter, ”om vilkas existens folkmeningen är ganska enig,” men mötts av allehanda otyg, som hindrat deras vidare framträngande. Enligt folkmeningen skulle det finnas en gång tvärs igenom berget med andra utgången vid Fläskebo slag öster om Svallklev.

Munkestens källa (Toggelinkällan)

Den hälsobringande källan

C:a 100 meter före korsningen vid Munkesten vid foten av Halleberg finns Munkestens källa, Toggelinkällan som den även kallas. Namnet sägs härröra från en soldat med namnet Johan Tågeline som lär ha bott i närheten av källan och där hämtat sitt vatten. Det är en kallkälla med

Kallkällan (Toggelinkällan). Foto: Sven Hall.

en aldrig sinande vattenåder, som rinner fram ur en spricka ur berget och vidare ner i en urholkning bland stenblocken c:a en meter djup, därifrån fortsätter vattnet via en liten bäck ner i vägdiket. Vattnet är mycket järnhaltigt vilket visas genom den rödbruna färg som avsätts i bäckfåran. Enligt gamla traditioner sägs vattnet vara mycket hälsobringande.

Förr fanns en vacker äng i anslutning till källan, där på våren vitsipporna bildade en vit matta. Många är de som under åren stannat upp och druckit ur källans kalla och klara vatten. Befolkningen runtom hämtade förr även sitt dricksvatten därifrån. Sedan de gamla som hållit ordning på källan med dess omgivning gått ur tiden har platsen mer eller mindre fått förfalla. Men idag är det glädjande nog en grupp ur sällskapet Gamla Mellombergare som tagit till uppgift att försöka återställa området, genom att varje vår rensa källan och hålla rent från sly, så att den vackra lilla ängen återigen kan framträda med mattan av vitsippor.

Lilleskogs station

Förutom de kungliga tågen med dess glans och den stora uppslutningen av folk kring denna händelse har stationen haft stor betydelse för näringslivet, och inte minst persontrafiken. Järnvägen öppnades 1867 och var då först smalspårig. År 1897 beviljade regeringen anslag för ombyggnad till normalspår. Bangården bestod av lastkaj, stickspår och perrong. Hit kom bönderna från gårdarna runtom för att lasta timmer, säd och annat som skulle fraktas vidare till olika platser i landet. Lantbrukarna på Vänersnäs och även en del från Flo kom åkande till stationen för att vidarefodra sina vagnslaster.

Persontågstrafiken var även den väl utnyttjad. Det var många stiliga hästekipage som kom till stationen för att där släppa av folk från bl.a. de stora godsen på Vänersnäs, som sedan skulle vidare med tågen.

I en minnesskrift sammanfattad av Jan Herentz och Per Olof Widesheim berättar de:

”När järnvägen skulle dras över Flo mosse fick man problem på grund utav att den sankaste delen var 20 till 30 meter djup och mycket lös, detta medförde att man fick bygga en 60 meter lång träviadukt vilande på pålar nedslagna till 20 meters djup. I den något fastare delen av mossen gjordes en c:a 700 meter lång bank samt ett lager av jord ovanpå, varefter hela arbetsstyrkan på 150 till 200 man fick marschera fram och tillbaka till dess att banken var väl hoppackad. Sedan lade man på nytt lager och så fortsatte

man tills banken nått en höjd av tre meter. Mossmarschen pågick en timma på aftonen och togs från den muntra sidan av rallarna. Man sjöng, skämtade och spelade på flöjter och fiol. För traktens barn, som fick delta i marschen, var detta ett verkligt stort nöje”.

På Lilleskogs station fanns liksom på övriga UVHJ -stationer både 1:a och 2:a klass väntsal. 1:a klass innehöll ett bord, fyra stolar, fyra fåtöljer och en soffa. Det fanns även kakelugn, tavlor på väggarna samt glaskaraff med dricksglas. 2:a klass väntsal, i vilken även biljettluckan fanns, hade endast väggfasta bänkar på två sidor. Någon övrig inredning fanns ej.

På lokaltågen mellan Vänersborg - Lilleskog började man 1921 använda den vita Fiaträlsbussen med släpvagn. I Lilleskog fanns en mindre vändskiva väster om stationshuset på vilken rälsbussen vändes. På stationen förekom även en malmklocka där signal gavs när tidpunkten för avfärd var inne. Hållplatser för rälsbussarna fanns på flera ställen mellan Lilleskog och Vänersborg bl a vid Lilla Härvheden och vägporten i Storegården.

Lilleskog var den stora ”lilla stationen” där det dagligen var liv och rörelse. Poststationen sköttes som på så många andra mindre stationer i kombination med järnvägstjänsten. Posttåget från Herrjunga brukade komma omkring kl. 16.30 och från Uddevalla kl. 19.30. Från Lilleskog utgick lantbrevbärlinjen till Oreberg på Vänersnäs. Lilleskog hade under sin glanstid dagligen 4 till 5 tågmöten.

Författaren Erik Geijer berättar: ”Vid det idylliskt belägna Lilleskog stoppades tåget av en enbent stins, en baron Fleetwood, en äldre herre med en imponerande näsa, som i skymningen mer än väl hade kunnat ersätta en röd lykta. Baronen var trots sitt lyte en mycket intresserad jägare och sköt skogsfågel tillsammans med sin apporterande settertik från dressinen som han drog själv”.

Ett stort uppsving för stationen var när Diabas 1950 startade sin brytning av diabas i Hunneberg vid Mossebo. Den fraktades sedan med lastbil till den gamla grusgropen vid Munkesten, där ett krossverk monterats upp. Från krossen drogs sedan ett stickspår fram till det befintliga mot stationen, även där lades ett stickspår, för att därifrån kunna koppla diabasvagnarna till det ordinarie tågsättet. Den krossade diabasen användes bl.a. av S.J. för utfyllnad av järnvägsbanken.

Vid Mossebo invid Hunneberg fanns förr ett lastspår där man utlastade kalksten och skiffer för vidare transport till stationen. Under krigsåren användes spåren av militären, som då hade förråd i de gamla grotterna.

Lilleskogs station vid 1900-talets början.

De kungliga tågen vid Lilleskogs station

Den första officiella kungajakten var 1885 och då med Oskar II. Senare var det Gustav V som var värd för jakten. Eftersom Gustav VI Adolf inte deltog i några jakter var det Prins Wilhelm, som var värd för jakten efter Gustav V:s bortgång. Numera är det Carl XVI Gustav som står för värdskapet.

Vid Lilleskogs station var det stor folkfest under de dagar det kungliga tåget stod uppställt där. Under de gångna åren har det varit många celebra gäster som varit inbjudna och deltagit i älgjakten. De bodde bl.a. på tåget vid Lilleskog. Nämnas kan bl.a. tyske kejsaren Wilhelm II, Spaniens konung Alfonso, Danmarks och Norges kungar osv.

Utan överdrift kan man säga att en av de större tilldragelserna här i trakterna var kungajakterna. Hela Lilleskogsdalen förberedde sig för kungabesöket och de som stod för det mesta av arrangemangen var dåvarande Domänverket, UVHJ och senare SJ. Den röda mattan var utrullad på vägen upp mot Alphyddan. Hela stationsområdet var prytt med flaggor, blommor och en blomsterportal. Vid Alphyddan var det byggt en prydlig flaggportal. Utefter färdvägen upp till bergen stod mycket folk för att få se någon av de kungliga. Många hundra människor samlades på eftermiddagar och kvällar vid stationen för att få se och hälsa på de kungliga, skolklasser fanns på plats vinkade med flaggor. Vargöns kapellkör underhöll med vacker sång. I slutet av 1940-talet höll prostén Adolf Klooe ett kort tal, varefter han skakade hand med

kung Gustav V. Efteråt sjöngs Du gamla du fria, Ja vi elsker samt Härlig är jorden.

Då och då under kvällen ropade folket ”Vi vill se vår kung”. Hans Majestät kom då ut från vagnen och vinkade till folket, men fram på kvällen när det började bli sent och han blev trött, sade han medan han vinkade ”Nu är det sent, nu får ni gå hem och lägga er”.

Träälgen vid Lilleskog

Halle- och Hunneberg är kända för kungajakter, en stor älgstam och ett populärt fritidsområde. En rikskändis vad gäller Lilleskog, bergen och Mellombergsdalen är träälgen. Få är de som passerat Lilleskog utan att ha letat, pekat och ropat "där står älgen".

Den lär ha funnits där sedan 1920- talet. Tidigare stod där en gubbe av trä. Gamla Lilleskogsbor har berättat, att vid byggandet av järnvägen blev järnvägschefen och landshövdingen ovänner varvid denne gubbe sattes upp av järnvägspersonalen. Gubben lär ha haft vissa likheter med landshövdingen. Den älg som sattes upp här på 1920- talet tillverkades vid UVHJ:s verkstad vid järnvägsstationen i Vänersborg. Älgen ritades av en Harry Johansson anställd vid UVHJ och på ett av älgens ben stod hans namn inristat. Denne Harry Johansson lär sedermera ha blivit sheriff i USA.

Älgen stod kvar till i början av 1970-talet, då den föll för åldersstrecket. Många var de som ristat signaturer, namn och symboler på älgen, vilket vittnar om att det varit ett kärt utflyktsmål under många år.

Efter att det under några år saknats en älg på platsen lät kommunen tillverka en ny, som invigdes 1975. Vid årsskiftet 2006-2007 fick även denna älg sluta sina dagar.

Till allas vår glädje återuppstod träälgen på sommaren 2007 på initiativ av Sveaskog.

Handlanden Gustav Göransson

Gustav Göransson född i Finnerödja 1899 kom till Lilleskog 1924. Hans bror Georg Göransson, som då var kronojägare på Hunneberg med Kvarnbacken som boställe, tyckte att Gustav skulle flytta till Lilleskog och där öppna en affär. Sagt och gjort. Han arrenderade en tomt av järnvägen och byggde Göranssons speceri- och diverseaffär. Där träffades kunder och fick sig en liten pratstund. Många mellombergare har varit kunder i affären eller köpt Esso bensin av denne godmodige handlare som med åren blev ganska rund. År 1929 gifte han sig med Aina, dotter till Folke Selven. År 1938 föddes dottern Elisabeth.

Förutom affären hade han många intressen. Han fotograferade mycket och framkallade bilderna själv. Bl.a. blev det många kort vid de kungliga älgjakterna. Han var bra på att sy kläder och vid ett tillfälle hjälpte han en romsk kvinna att sy hennes brudklänning. Det blev en riktig folkfest. Ut med trampmaskinen på gården, ett stort bord sax och måttband. Massor med tyg till en modell med många volanger. Tyget var grönt med små blommor på. Timmarna gick så det var nästan kväll

Göranssons speceri- och diverseaffär.

innan klänningen var klar men den blev mycket fin.

Han tyckte om människor och ville gärna bjuda till kalas. Långväga kunder från bl.a. Vänersnäs bjöds oftast på kaffe innan bussen gick tillbaka.

När TV kom bjöd Gustav på föreställningar i kontoret mest varje kväll och Aina bjöd på kaffe med tilltugg.

Hästevadet

I gamla anteckningar från mitten av 1500-talet talas det om frälsehemmanet Hästevadet. Namnet är att härleda från det invid Hunneberg belägna vadstället, som bl.a. posthästarna måste forcera i samband med färden över Hunneberg. Åren 1590-1598 står Per Brahe som ägare till gården. Vid skiftesdelningen 1795 delades Hästevadet till två gårdar och benämnes då för Stora och Lilla Hästevadet.

Stora Hästevadet närmast domarringen har varit släktgård sedan början på 1800-talet och som ägare minns vi August Jansson med systern Agda Carlsson, båda dog 1943. De hade i slutet på 1800-talet arbetat i USA. Efter sju år kallades de hem då fadern dött, vilket innebar att August fick överta gården. Agda startade då affär på Adolfsberg. Greta Carlsson dotter till Agda gifte sig med löjtnant Karl Högmark

som var chef för de samvetsömma (vapenvägrare) vid förläggningen på Bergagården Hunneberg. De övertog nu Stora Hästevadet. Gården gick vidare i släkten genom sonen Henry och vidare till hans son. Gården lämnade släkten 1996 då den såldes.

På Lilla Hästevadet minns vi även Karl Svensson med hustrun Augusta, som övertog gården 1914. De blev så småningom en stor familj med tio barn. År 1946 övertog sonen Frans gården. Utöver att sköta jordbruket, hade Frans även lastbil med vilken han utförde allehanda frakter bl.a. sand från den egna grusgropen på gården. Här kan tilläggas att dom flesta gårdarna mellan bergen hade egna grusgropar. Brodern Ivar var den första som hade taxirörelse i Vargön, han flyttade senare ner till en fastighet strax nedanför Karten, där han öppnade en charkuteriaffär med bl a Torkel Hallkvist som medhjälpare. Denne övertog senare taxirörelsen. Den sista brukaren av Lilla Hästevadet boende på gården var Jesper Berg. Idag tillhör gården Stora Hästevadet.

Häckle med Ättestupan

Häckle med Ättestupan, som i folkmun sades vara de fornnordiska gudarnas boning, har även under senare tider varit en försvarsborg. Det finns två Ättestupor eller Ättestörtor strax intill varandra som av befolkningen kallats för den gamla och den nya. Den gamla ligger åt öster och är högst. På den s.k. nya Ättestupan finns det några bänkliknande formationer i berget som kallas för dödsbänkarna eller Vålahäll. Nedanför stupet finns en äng som kallas för Häckleänga och det lilla skogspartiet ovanför denna kallas Edvardeskogen.

Mitt i berget c:a 50 meter öster om gamla Ättestupan finns en hyllavsats i berget som av ortsbefolkningen kallas för Bokehålan. Det är väl idag bara ett fåtal av de äldre som känner till denna plats. Där blommar konvaljerna tidigt om våren beroende på dess soliga och varma läge. Det är mycket svårt att ta sig till platsen, enda sättet är att ta sig ner uppifrån och man måste veta exakt var man sätter fötter och händer. Förr om åren var det alltid några orädda mellombergare som tog sig ner för att plocka dom först konvaljerna. På en stor del av Häckle finns rester av försvarsmurar. Strax väster om Randhemskleven finns en bergshylla med resterna av en upplagd försvarsmur. Från Ättestupan och ner mot Ruus klev finns det även rester av en gammal försvarsmur.

Det var härifrån Ättestupan som dom gamla och orkeslösa störtades utför, för att sedan i den nedanför liggandes Odens damm tvättas rena.

Det finns tre möjligheter att normalt ta sig sig upp på Häckle från mellombergssidan. En möjlighet är att gå från Ruus klev. Den andra är

Domarringen. Träsnitt från ca 1870 av E Bergh.

från Ättekleven som är ganska svår att ta sig upp i. Den finns vid Hästevadsvallens östra del. Den tredje är från Randhems klev, som man når genom att gå upp bakom godtemlarhuset och vidare mot fastigheten Stenhult (Bäckes).

Häcke med Ättestupan var före bilismens genombrott mycket välbesökt. Man gick dit upp för att ligga och sola på klipporna tidigt om våren.

Varje Kristi himmelfärds dag klockan 8 på morgonen var Salems sångare på plats vid Ättestupet för att sjunga och det klingade vackert utöver dalen.

Medlemmar ur IOGT-logen gjorde ibland utflykter till Ättestupan. De gick upp i Randhems klev, där de sedan under sång och musik vandrade bort till Ättestupan för att dricka av det medhavda kaffet som kokats i logens kök i stora kopparkittlar, vilka bars på en trästång.

Häcke var även en lekplats för oss ungdomar men en ganska farlig sådan.

När pojkarna börjat att lära sig spela på sina blåsinstrument, var det ofta på vackra vårkvällar man fick höra musik från Häckle.

När vi var små pratades det om att uppe på Häckle håla bodde jul-tomten. Detta trodde vi på senare år var ett påhittat namn, men när vi i dag fått oss en karta som är från början av 1800-talet står det på den utsatt en plats innanför Ättestupan med namnet Häckle Hula.

Antikrundan 25 år

Av

Bo Knutsson

I ett kvarts sekel har Antikrundan samlat långa ringlande köer av förväntansfulla människor i alla åldrar. Tålmodigt väntande med en eller ett flertal saker av de mest skiftande slag som man ärvt, köpt eller fått på annat sätt och nu vill man veta ålder, tillverkning, historia och naturligtvis få svar på den sista frågan: Vad är den värd? Vi har besökt ca 120 olika platser i Sverige från Ystad till Kiruna och detta har resulterat i omkring 160 program.

Den svenska antikrundan har sitt ursprung i Antique Roadshow som produceras av BBC och som är ett av de populäraste programmen i Storbritannien och som nu även är välkänt och uppskattat i Sverige. I England startade programmet för 34 år sedan och fick tittarsiffror som kunde jämföras med Forsytesagan och fotboll i Premiere League. På 1980-talet var jag ofta på auktioner i London och såg då flera gånger Antique Roadshow på hotellrummet. Visst kunde detta vara något för Sverige med svenska experter och med vårt rika bestånd av kulturföremål tänkte jag. Några kassetter med program rekviderades från BBC och nu gällde det att hitta en svensk form som TV nappade på. PG Andersson som arbetade på SVT i Malmö kände jag sedan många år som samlare av vapen och andra antikviteter. Tillsammans med PG Andersson skissade vi på en tänkbar besättning med svenska handlare som experter.

Dessa anteckningar som jag har kvar från en parkbänk i Helsingborg tillkom i anslutning till antikmässan 1987. När PG Andersson presenterade idén för sin chef på SVT i Malmö blev det nobben. Ett år senare med smärre justeringar gjordes ett nytt försök med nya kassetter och nu fick även producenten Maud Uppling se ett program och hon fastnade direkt. Nu gick det snabbt och efter studiebesök på en inspelning hos BBC skrevs kontrakt och engelsmännen tyckte det vore fint om vi startade med en gemensam produktion av två program. Det första programmet spelades in på Kronborg slott i Helsingör med engelska svenska och två danska experter och några dagar senare gjorde vi nästa

program i Malmö. Valet av Helsingör var enkelt med tanke på att prins Hamlet kanske gick igen här. Vi svenskar kände oss verkligen som amatörer tillsammans med våra engelska kollegor som agerade som fullfjädrade skådespelare tyckte vi. Programmen som visades i både England, Sverige och Danmark togs mycket väl emot, av både tittare och kritiker och det beslutades omgående om anslag för en ny omgång och så har det fortsatt. Maud Uppling var vår producent i mer än 20 år och tack vare hennes kamp för anslag har vi fått fortsätta. Pernilla Månsson Kolt är nu vår producent och programmet har naturligtvis genom åren utvecklats och olika typer av reportage har funnits med. Programledare de första elva åren var Jesper Aspegren som sedan efterträddes av Anne Lundberg. Tittarsiffrorna gick från starten stadigt uppåt och under senare år har varje program setts av ca 2 miljoner tittare.

Vi besökte Landskrona 1990 och då fick jag besök av en man med 10 skulpturer som inköpts på alla resor till Paris. På loppmarknaden hade skulpturerna kostat 1.500-3.000kr vardera. Jag fick en smärre chock när jag upptäckte ett sällsynt fint verk "La Valse" av Camille Claudelle. Hon var elev till Auguste Rodin och hon fick vänta länge på

Inspelningen 1990.

Antikrundan gästar Vänersborg.

ett erkännande. Senare decenniernas minnesutställningar har lyft henne till sin läromästares nivåer. Jag värderade La Valse till ca 150.000 kronor och den stod i garderoben för frun gillade den inte. Övriga skulpturer var värda 3.000-5.000 st. Tio år senare såldes detta exemplar av La Valse för 1.500 000 på en auktion i Sverige.

Antikrundan besökte Vänersborg för tjugo år sedan och vi spelade in i det gamla stadshotellets festsal. På varje ort finner vi lite lokal prägel, konstnärer från trakten och naturligtvis silver och tenn av stadens hantverkare. Vi fick se fru Mattson komma med en gammal sekretär av Johannes Fundberg. Denne dalsländske "Haupt" var en snickare och säriling med egen formgivning och ett bra hantverk. I kyrkan och på museet finns stolar och skåp av honom. På bilden med staffliet gör jag en inspelning med två verk av indianmålaren från Dal, Carl Oskar Borg, som är ett stort namn i USA och som började sin bana som plankstrykare i Vänersborg.

Det finns många minnesvärda saker och människor under resan. Vi minns damen i Vimmerby som i familjen hade en släktklenod som kom till Sverige med en karolin som återvände från fångenskap i Ryssland. Detta var en gräddkanna som gått i arv på kvinno sidan i släkten sedan

Vi ser Jesper Aspegren diskutera ett föremål med en av besökarna. Margit Holmberg har med sig en litografi av Picasso som hon vill veta vad den är värd. Då kostade den ca 15.000 kronor. Bland besökarna skimtar landshövding Bengt K Å Johansson.

tidigt 1700-tal. Problemet var att gräddkannen var tillverkad i England 1860-80 i koboltglasyr. Material och form fanns inte tidigare. En handfull av oss så kallade experter analyserade gräddkannen med samma resultat. Jag föreslog att originalet i historien någon gång gått sönder och sedan trodde man att detta var klenoden vid nästa bouppteckning. Resultatet blev att en kollega hörde damen på väg ut förklara för en bekant att tyvärr visste dom inte vad gräddkannen var för något.

En annan besökare klagade högljutt när han lämnade lokalen i Karlskrona; ”dom vet ingenting, inte ens vem konstnären C.L. är”. Jag och Johan Nordén som då var chef för Bukowskis hade då förklarat att den dekorativa målningen med en ”Svensk sommardröm” -; Insjö segelbåt, röd stuga och björkar – är målad av en dekorationsmålare i dagligt tal ”Gåramålare” och det är icke! den kände Carl Larsson. Snabbt replikerade då den påstridige mannen som ville finnas kvar i sin dröm – Det står ju C.L.! Vem är det då?

Vem är då dessa experter, jo en samling personligheter antik- och konsthandlare, antikvariatsbokhandlare och intendenten hos olika auktionshus. Vi är konkurrenter och kollegor men under inspelningspe-

Jesper Aspegren med en besökare

rioden spelar vi i samma lag. Fast vi konkurrerar ju ofta om objekten. I Sollefteå stod min namne och vän Knutson med en fantastisk smidesljusstake ute i kön. Detta historiska objekt från 1500-talet skulle kommit till allmänna bordet och Knut fanns den dagen på möbler. Jörgen Martinsson och jag blev tokiga men i nästa stad fick jag revansch då ett jämtländskt dryckeskärl i form av en ölgås med originalmålning kom till mig. Ölgåsen värderade jag till 100.000 kronor och jag får fortfarande gåshud när jag tänker på den.

Vad är då en verkligt lyckad värdering och inspelning? Jo det är när vi får en fin bild av bakgrunden och kan berätta allt det som ägaren saknat. Om värdet är högt eller lågt spelar mindre roll. I Karlshamn kom för ca 20 år sedan en man som ärvt två små värdshusinteriorer i 1700-talsstil. De var osignerade och pappan hade köpt dem på en herrgårdsauktion på fyrtioalet. Enda notering som fanns på pannåernas baksida där någon skrivit med sirlig stil "A mon cher ami Sofie". Målningarna såg ut som holländska verk av David Teniers. Min assosiation till påskriften testade jag på två mycket bildade kollegor Lars Edelstam och Gunnar Johansson Thor. Båda höll med mig. Sofie Hagman var en firad dansös på operan i Stockholm och känd för sin osedvanliga skönhet. Hon var mätress till Hertig Fredrik Adolf som var broder till Gus-

Astolobiet.

tav III. Hertigen var en habil målare och på Drottningholm finns flera målningar av honom med värdshusinteriorer gjorda i David Teniers art. Allt stämmer och vi kan meddela den lycklige ägaren detta och jag är nöjd med dagen. Värdet är däremot inte mer än ca 15.000 för paret.

I en dokumentportfölj i kön får jag se något fantastiskt och sverper min kavaj runt det och försvinner för en första besiktning. Bland många minnesvärda objekt med historia som har passerat är detta nummer ett. Det blir en inspelning på kajen i Mariefred, passande nog med Gripsholm i bakgrunden. Det är ett astronomiskt instrument tillverkat år 1546 i München av en känd instrumentmakare. Materialet är mässing med svag förgyllning och utsökt gravyr, verklig guldsmedskvalitet. Efter studier på nätet och efter kontakter med en tysk kollega som sysslar med denna typ av antikviteter värderade jag detta Astrolobium försiktigt till 4-5 miljoner kronor. Detta är fortfarande det högst värderade föremål vi haft. Ägaren var en kamratförening efter ett nedlagt

regemente och instrumentet hade förvarats i ett olåst bokskåp i en lokal som hyrdes ut till fester. Nu är klenoden deponerad på Nationalmuseum. Man undrar ju hur detta föremål kommit till Sverige, kanske är det en del av rovet under trettioåriga kriget, då mycket hemfördes från bl a Rudolf:s II hov i Prag där bl a ingick föremål från Tycko Brahes planetarium.

Under åren har Antikrundan, detta resande teatersällskap, korsat landet många gånger. Vi har åtminstone 500 personer och maximalt 3200 som besökare hos oss på en dag. Besökarna har med sig i snitt 4-5 föremål så vi har sett en del under åren. Omkring 1.000 personer med 4.000 föremål kan komma på en mindre ort och alla föremål skall analyseras och värderas. Experterna är ca 20 och tillsammans med teamet är vi ca 45 personer och stämningen är nästan alltid på topp. Vi har kul på jobbet och det tror jag syns i rutan. Rutinen är inspelning ena dagen, nästa dag förflyttning och dagen därpå inspelning igen. Flytt dagen är för experterna förutom resa, golf, skattjakt på loppisar, besök på museer och deras magasin, hos samlare, antikhandlare, i kyrkor och andra intressanta platser. När man hör vad vi alla gjort på flytt dagen förstår man att det är ett gäng riktigt nördar. På bilden ses Anne Lundberg, vår

Anne Lundberg och Experterna.

programledare och årets experter både gamla och yngre. En handfull har varit med ända från starten. Detta gäng har nu spelat in tolv nya program som redigeras och klipptes under hösten och sändes januari-mars 2014. Jag tycker det är dags att Antikrundan gör ett nytt nedslag i Vänersborg!

*Bo Knutsson. Initiativtagare och expert i Antikrundan.
Ledamot i Gillets årsskriftsnämnd*

När döden kom med Wettern

Koleraepidemin i Vänersborg år 1866

Av

Peter Johansson

"Brand varje natt – men aldrig mer kolera" var ett talesätt som skall ha myntats i Vänersborg 1834 – ett fasans år då staden drabbades av såväl koleraepidemi som stadsbrand. Även om den brand, som i det närmaste ödelade hela staden, var en katastrof av enorma mått kunde den inte mäta sig med den skräck stadsborna kände för den främmande sjukdom som månaderna innan lade omkring 130 av stadens invånare i graven. Medan branden var något människor kunde förstå var koleran något nytt, en skrämmande död som på okänt sätt överföll människorna. En till synes frisk kunde på några timmar insjukna under de svåraste magplågor och diarréer, huden färgades blåsvart, kroppen skrumpnade ihop och inom ett dygn kunde man vara död.

Koleran har sitt ursprung i Asien, i trakterna av Indien och Bangladesh och orsakas av bakterien *Vibrio cholerae*, av vilken det finns ett flertal typer. Bakterien sprids främst genom smittat vatten och mat eller genom direktkontakt med kolerasjukas kroppsvätskor. För att sjukdomen skall bryta ut krävs en förhållandevis hög smittdos varför det under koleraepidemier kan finnas många smittspridare som själva inte insjuknar. För den som drabbas är sjukdomsförloppet mycket snabbt. Mindre kräkningar men desto kraftigare diarréer, med upp till 20 liter per dygn, torkar snabbt ut den drabbade som kan avlida inom några timmar. Utan behandling räknar man med att dödligheten är omkring 50%.

Länge trodde man sig vara skyddad från kolera i Europa då man ansåg att vårt svala klimat skulle omöjliggöra en smittspridning. Att man svävat i en falsk trygghet uppdagades 1830 då den första koleraepidemin nådde Ryssland och två år senare bröt sjukdomen ut också i Väst-europa. De många och snabba dödsfallen skapade en stor koleraskräck, särskilt som man svävade i okunskap om sjukdomens orsak. Därför kan man finna lika fantasifulla som desperata försök att undfly smittan med allt från att bära kopparplåtar kring halsen till att bestänka golven med ättika eller att bära vitlöksklyftor om handlederna. Det skulle drö-

ja ända in på 1880-talet innan kolerabakterien kunde identifieras och då av den tyske läkaren och sedermera Nobelpristagaren Robert Koch.

För svensk del bröt den första koleraepidemin ut sommaren 1834 och från Göteborg spreds den med kanalfartyg och nådde Vänersborg i slutet av augusti. Den ekonomiska betydelsen av Vänersborgs läge vid landets viktigaste transportled, Trollhätte- och Göta kanal, kan inte överskattas. Den vattenled som vanligtvis förde välstånd till staden var i farsotstider en förödande smittspridare då så gott som samtliga koleraepidemier hade sina huvudsakliga spridningsvägar med fartyg längs våra vatten.

Även om vänersborgarna 1834 önskade *"aldrig mer kolera"* skulle de inte förskonas. Sjukdomen återkom, om än med färre dödsfall, 1850, 1853 och 1857 med 81, 28 respektive 36 döda i Vänersborgs tätort. Koleraepidemierna hade således skördat allt färre offer och kanske var det därför man inte visade någon större oro när den dödliga farsoten för femte gången närmade sig staden, sommaren 1866. I Stockholm och Göteborg hade man noterat de första fallen redan i slutet av juni.

Fredagen den 3 augusti anlöpte ångbåten Wetteren kaj i Vänersborg. På väg från Göteborg hade kokerskan och en av besättningsmännen insjuknat i kolera och trots vädjan om hjälp hade man förbjudits att ta iland de sjuka längre söderut längs älven. Lokaltidningen i Vänersborg skrev; *"Härvid hade det förunderliga, för att icke säga oförsvarliga, förhållande inträffat, att såväl å Lilla Edet som ock å Trollhättan en välvis omtänksamhet, med åsidosättande av mänsklighetens plikter, förvägrat att emottaga dessa sjuka"*. Det farsotssjukhus som 1859-60 uppförts på Edsgatan 53 i Vänersborg öppnades och de sjuka fördes omgående dit för vård av stadsläkare Claes Samuel Zakarias Kuylenstjerna.

Koleran hade nått Vänersborg men tidningen manade till lugn: *"Av allt detta synes att farsoten är av särdeles lindrig beskaffenhet och att med iakttagande av en sund levnadsordning, d.v.s. måttlighet i mat och dryck, varm beklädnad, snygghet omkring sig och friskt mod kan man nästan vara trygg för att ej angripas av sjukdomen"*. Fyra dagar senare, 7 augusti, skördade sjukdomen sina första offer – skomakare Johan Westerlinds ettåriga dotter Hilma Charlotta och den åttioårige förre kronojägaren Sven Norén med hemadress Västra Tunhem. Dödsfallen skulle bli början på den värsta koleraepidemi staden upplevt och veckor av stegrande dödsskräck tog sin början.

Trots att man inte befarade någon allvarligare epidemi, eller kanske snarare för att förhindra en sådan, publicerade lokaltidningen i Vä-

Epidemisjukhuset i Vänersborg uppfördes 1859-60 på adressen Edsgatan 53. Sjukhusets syfte var att vid plötsliga farsoter, som exempelvis koleran och smittkoppsepidemier, avskilt kunna hysa smittbärande patienter. Mellan farsoterna begagnades sjukhuset som bostäder där hyresgästerna fick vara beredda att med kort varsel lämna sina bostäder om en epidemi drabbade staden. Sjukhusbyggnaden inköptes av Vänersborgs Söners Gille 1921 för att, kraftigt ombyggt, rymma Gillets Ålderdomshem.

nersborg Svenska Läkaresällskapets information om sjukdomen. Här kunde man läsa att de symptom man skulle vara uppmärksam på var ett lättare illamående, matthet, dragning i vaderna, minskad matlust, tryck i maggropen, tyngd i huvudet och svindelkänslor. En utbruten kolera kännetecknades av ymnig kräkning och diarré, avföring med tunn färglös vätska, kramper i armar och ben, osläcklig törst, ångest och vånda, heshet i rösten, kall tunga, omärklig puls, iskyla som från armar och ben spred sig över hela kroppen, blåaktig hudfärg, avstannad urinavgång och infallet ansikte.

Denna beskrivning kunde självfallet i sig skapa en stor oro men läkaresällskapet betonade samtidigt att man med förhållandevis enkla medel kunde hindra kolerans spridning. Befolkningen rekommenderades att leva sunt och avhålla sig från överdrivna kropps- och själsansträngningar samt häftiga sinnesrörelser och utsävningar av alla slag. Man skulle inte gå ut om morgonen på fastande mage men iakttaga måttlighet i mat och starka drycker, vara noga med renlighet vad gällde

såväl kropp som kläder och bostad, kläda sig efter årstiden, gärna ha en gördel för magen samt akta sig för att ligga och sova ute på fuktiga marker. Rum och lägenheter skulle vädras väl, golven täckas med färskt granris och bestänkas med ättika. Malörtsdroppar eller malörtsbrännvin rekommenderades liksom rabarberpulver eller fläderte. Det var också mycket viktigt att inte i onödan ängsla sig för koleran då man märkt hur de oroliga oftare drabbades än de som tog situationen med fattning. Man skulle heller inte tveka vad gällde att hjälpa redan insjuknade. När man hjälpte de sjuka anmodades man vara noga med att snabbt skaffa undan de sjukas uttömningar och täcka uttömningarna med släckt kalk.

Om man trots dessa försiktighetsåtgärder insjuknade skulle man inte förlora hoppet utan lita till några av läkarsällskapets rekommenderade kurer för bot och lindring. Vid lättare symptom kunde ett omslag med krossad peppar läggas om magen eller så kunde man gnida in en blandning av fyra teskedar finstött stark peppar och brännvin på magen. Förvärrades tillståndet rekommenderades åderlåtning. Bedömdes patienten för svag för detta ingrepp föreslog man att sätta 8-12 blodiglar på den sjuke eller göra ett par koppningar på magen. Därtill kunde man, för att få upp otjänlig mat, dricka ett kräkmedel framställt på kräkrotpulver.

Märktes ingen förbättring kunde man lägga en gröt bestående av fyra delar starkt senapspulver och en del rågmjöl, sammanblandat med vatten, på ett linnetyg vilket sedan lades över magen. Grötomslaget skulle ligga kvar tills patienten kände sveda eller tills man såg rodnader på huden. Fick den sjuke kramp skulle ben och armar masseras med bara händerna eller med ett ylletyg impregnerat med senapspulver och brännvin. Mellan gnidningarna skulle man värma ben och armar med varmvattenkrus. Fanns möjlighet skulle man även ge patienten varmt bad eller ångbad. När kolerasymptomen avtog var det viktigt att få den sjuke att börja äta en för magen lindrig mat som exempelvis havresoppa med doppat bröd.

Ännu den 10 augusti förefaller man ha tagit situationen med fattning och raljerade närmast med den oro folk på landsbygden kände för att besöka Vänersborg. I socknarna runt staden hade det ryktats att *"kolerasjuka ramlade på varandra i hög på gatorna"* men till hand-laras glädje var det trots detta en god tillströmning av landsortsbor till den traditionella Larmässomarknaden. Lokaltidningen skrev: *"Sjukdomen är således hittills icke av natur att ingiva någon skräck, och stadens innevånare synas även ganska lugna"*. Man tillade med viss

självssäkerhet att koleran numer var något *"den förnuftige ej fruktar"*, om man bara vidtog de enkla försiktighetsåtgärderna. Trots att flera personer redan avlidit tyckte tidningen att man till och med kunde göra sig lustig över situationen och kosta på sig en *"koleraanekdot"*:

"T.f. tullförvaltaren L. dog nyligen i kolera och en vän till ord. tullförvaltaren, som vistades å en badort, telegraferade till denne; 'L. död i kolera – vad göra?'- och fick till svar; 'Begrav liket och vädra rummen'."

Att man från lokaltidningen tog till synes lätt på situationen kan ha varit en medveten taktik för att inte sprida en okontrollerbar panik, i synnerhet som läkarsällskapet också menat att kolerasmittan spreds fortare bland rädda och oroliga människor. Från skolans sida tog man situationen på större allvar och meddelade att höstterminens start sköts upp i väntan på att kolerassjukdomen bedarrat. Detta gällde dock inte läroverket där rektor Carl Samuel Hultström ämnade starta undervisningen som planerat.

Efter ännu någon vecka tycks stämningen i Vänersborg ha förändrats och man tvingades erkänna att koleran nått *"en allvarsammare karaktär"* även om man gärna ville se att dess kulmen var nådd. Tidningen uppmanade särskilt stadens fattiga att iaktaga de tidigare nämnda försiktighetsåtgärderna och man förfasade sig över att man sett flera arbetare, mot föreskrifterna, ligga och sova ute på den fuktiga marken och hur berusade människor strök omkring på gatorna. Man uppmanade alla till stor försiktighet med att äta omogen frukt eller mat som kunde befaras vara skämd. För de som drabbats rekommenderade man nu att dricka en blandning av kamfer och brännvin, vilket skulle vara *"ett absolut botemedel mot koleran"*. Rektor Hultström stod emellertid fast vid sitt beslut att öppna läroverket då han bedömde koleran vara av *"den lindriga beskaffenhet"* men tillät elever att utebli från undervisningen om detta var föräldrarnas önskan.

Den 21 augusti kunde man räkna in dittills 33 döda vilket motsvarade omkring hälften av de som insjuknat. Istället för en avmattning tycktes nu koleran istället tillta. Från kolerassjukhuset kunde man rapportera att patienterna främst utgjordes av tillresta personer som sjöfolk, järnvägsarbetare och soldater. Vänersborgarna själva vårdades naturligtvis i största utsträckning i hemmen. Stadens sundhetsnämnd uppmanade folk att skaffa medicin, exempelvis kamfersprit, i förebyggande syfte och man kunde konstatera att flera av de som avlidit troligen kunnat överleva om de sökt läkarhjälp i ett tidigt skede av sjukdomen. När nu också rektor Hultström annonserade att läroverket

Stadsläkare Claes Samuel Zakarias Kuylensjtjerna (1822-1898) bar huvudansvaret för vården av de kolerasjuka under epidemin 1866. Han avslutade sin karriär som provinsialläkare i Ölands södra distrikt från 1880. Foto: från ca 1865.

flyttade fram terminstarten kan det ses som ett av flera tecken på att man i Vänersborg började ta koleran på större allvar och inse att man stod inför en allvarlig epidemi.

Man trodde sig se att smittan gärna spreds via havsluft eller vattendrag, från dess mynningar till dess källor. Spridningen via vatten var ju på två sätt en korrekt iakttagelse. Dels kunde vattnet vara infekterat och dels spreds det, som i Vänersborgs fall, med sjöfarande längs våra vattenvägar. Som nämnts svävade man vid denna tid ännu i okunnighet om vad som egentligen orsakade koleran. En teori som nu publicerades var att orsaken kunde vara att finna i en liten insekt av mygg- eller harkranksläkten som kunde tränga sig in och föröka sig i människans tarmsystem. Ett bevis för detta skulle vara de stora mängder av maskar som man ofta kunde få se i de kolerasjukas avföring. Det fanns läkare som menade att insekterna skadade tarmarna och därigenom uppträdde kolerasympptomen: *"Tillfölje av förstörande inverkan på tarmkanalens väggar, förtjockas och koaguleras blodet, kroppens vävnader bliva torra, magens våldsamma sammandragning förorsakar uppkräkning av gröna, gula och svartaktiga ämnen och ändtarmen lydande samma inflytelse giver ifrån sig uttömningar av lika abnorm beskaffenhet; kramp inställer sig i extremiteterna, kroppen blir blåsvart, med skrumpen hud och förvandlas så att säga nästan under betraktarens ögon till en mumie"*. När lokaltidningen publicerade en skildring som denna torde den ha kunnat sätta skräck i den mest förhårdade.

Trots de målande och skrämmande beskrivningarna tycktes inte alla vänersborgare respektera de rekommendationer läkarna gått ut med. Många fortsatte att sova ute, trots kyliga nätter. Lokaltidningen tyckte sig se att det fanns personer som levde efter det gamla ordspråket *"Sök döden, så undgår du den"*. Mot rekommendationerna fortsatte man på flera håll att anordna traditionella begravningar av koleradöda trots att man rekommenderat diskret begravning nattetid på den särskilda begravningsplats man öppnat i det nordvästra hörnet av nuvarande Kapellkyrkogården. Om man arrangerade en traditionell begravning med samling i sorgehuset riskerade man *"att insupa det smittämne, som ännu finnes kvar i gasångorna efter den dödes havda uttömningar, och lika vådligt är det att följa med eller efter det stinkande liket genom hela staden, vilket understundom sker"*.

I takt med att koleraepidemin eskalerade blev stadsläkare Kuylens-tjernas situation närmast ohållbar. Han fick rycka ut såväl natt som dag och de kolerarapporter han lät sammanställa för lokaltidningen visade för varje gång allt fler sjuka. För att underlätta hans arbete tillförord-

nades en särskild läkare för kolasjukhuset i slutet av augusti – Fredrik von Friesen. Den nye läkaren inkvarterades i fru Schermans hus i nordvästra hörnet av Kyrko- och Drottninggatan och han kunde, enligt annons, kontaktas alla tider på dygnet. De båda läkarna konstaterade hur kolera fortsatte att grassera, främst i stadens fattigare kvarter och man kunde inte nog uppmana alla att iakttaga försiktighetsåtgärder som renlighet och bra klädsel. Trots allvaret reagerade många i Vänersborg negativt på den ”spökrädsla” som spreds av flera präster på den omgivande landsbygden. Från stadens sida menade man att det inte var någon större fara att besöka Vänersborg bara man inte bröt mot försiktighetsåtgärderna. Orsaken till irritationen låg naturligtvis i den förlust stadens handel drabbades av då allt färre vågade söka sig dit.

Vid stadsfullmäktiges möte 25 augusti gavs uppdrag till de särskilda uppsyningsmän som var utsedda för stadens rotar, motsvarande ett kvarter i dag, att rapportera in alla misstänkta kolerafall till ordföranden i Sundhetsnämnden samt tillkalla läkare. Uppsyningsmännen skulle sedan göra sitt bästa för att avskilja friska från sjuka och då särskilt för att skydda barnen.

Vid månadsskiftet augusti-september nådde kolera sin kulmen med som mest döda under ett dygn den 3 september då 13 personer avled. Oroväckande var att det nu också inrapporterades allt fler kolerafall från landsbygden där en spridning över Dalsland föreföll vara ett faktum. Av den tidigare närmast nonchalanta ton med vilken kolerafaran beskrevs av lokaltidningen märks nu intet. Man kunde bara konstatera att kolera väckte *”oro och bekymmer och vi kunna endast nu, som förr, sätta vårt hopp på morgondagen”*. Luften hade under flera dagar varit varm och tryckande och man befarade stark tillväxt av *”kolerafröet”* i olika gödselansamlingar. Från Sundhetsnämnden förnyade man tidigare uppmaningar att täcka de platser där man tömde kolerasjukas kräkningar och diarréer med släckt kalk eller järnvitriol upplöst i vatten. För stadens mindre bemedlade fanns järnvitriol att hämta kostnadsfritt hos skeppsredare Gustav Victor Leopold Plate.

Att vattnet hade en betydelse för smittspridningen framkommer gång på gång och Sundhetsnämnden uppmanar invånarna att vara särskilt noggranna vid tillredning av mat. I synnerhet skulle man undvika att hämta matlagningssvatten nära de större avloppen vid hamnkanalen!

Att man nu verkligen tog epidemin på allvar märks även av landshövdingens beslut att flytta augustimarknaden till slutet av oktober och att landstinget liksom Älvsborgs läns Norra Hushållningssällskap valde att förlägga sina möten i Alingsås istället för, som brukligt, i länssta-

den. Man beslutade även att stänga den populära teatern på Kasen, vid Blåsut, för att förhindra smittspridning i den 350 platser stora salongen och Societetssällskapet Klubben ställde tills vidare in sina möten. Den 6 september anställdes ännu en läkare på kolerasjukhuset, Josef Teodor Lagerheim, samt en särskild koleraläkare som skulle betjäna den omgivande landsbygden.

Det var först i mitten av september som man med säkerhet kunde notera att kolera var i avtagande. En av de särskilt inkallade läkarna kunde lämna Vänersborg och sköterskepersonalen vid kolerasjukhuset minskades. Med detta besked hoppades man att landsbygdens allmoge åter skulle våga besöka Vänersborg och att handeln snart skulle nå sin vanliga omsättning. De extrainkallade läkarna kunde avsluta sina uppdrag. Senare skulle stadsfullmäktige besluta om en särskild gratifikation till von Friesen om 200 Riksdaler för dennes goda insatser under epidemin.

Stadsläkare Kuylenstjerna skrev den sista kolerarapporten 21 september och kunde då konstatera att 576 personer insjuknat i kolera och 156 avlidit i Vänersborgs stad. Räknar vi in den landsbygd som i dag utgör det geografiska området för Vänersborgs kommun uppgick döds-siffran till omkring 235 personer vilket utgjorde närmare 3 procent av befolkningen. Samma procentsiffra i dag skulle motsvara drygt 1 000 personer. Ser man till den oro som exempelvis 2000-talets svininfluensa väckt med en handfull döda i hela riket kan man knappast ana vilken panik som skulle spridit sig i dagens samhälle om man räknat liknande procentuella dödstal som sensommaren 1866.

Flera av de uppmaningar som publicerades i lokaltidningen lyfte fram osunda boendemiljöer, orent vatten och dålig klädsel som faktorer vilka gynnade koleras spridning. Vid en genomgång av boendeadresserna för dödsoffren i Vänersborgs stad framkommer en tydlig överrepresentation i just stadens fattigare kvarter. Merparten av de döda står att finna i de norra stadsdelarna och då främst i kvarteren som avgränsas av Drottninggatan, Edsgatan, Vallgatan och nuvarande Norra gatan. Ett antal dödsfall inträffade också i hamnkvarteren nedanför fängelset, mellan Hamn- och Residensgatan. I de fall de avlidnas sociala tillhörighet noterats dominerar den så kallade arbetande klassen. Vanliga titlar är *"arbetare"*, *"tändsticksarbetare"*, *"järnvägsarbetare"*, *"dräng"* och *"piga"*. När det gäller den drabbade åldersgruppen kan konstateras att de yngsta barnen förhållandevis sällan avled i kolera. Medelåldern för de döda i Vänersborg låg på knappa 38 år, vilket är jämförbart med fler koleradrabbade orter.

Inom Kapellkyrkogårdens nordvästra kvarter jordades merparden av de olyckliga som föll offer för koleran 1866. Foto: Marianne Brattberg 2013.

I författarens familj har ett par muntliga berättelser om kolerans härjning bevarats, ett stycke historia som visar på såväl smittspridning som det snabba sjukdomsförloppet. Det ena fallet rör arbetaren vid Kasens tegelbruk, Magnus Svensson, vilken med hustru och dotter bodde på Blåsut. Vid epidemins slutskede, den 15 september, kom Magnus hem till familjen på eftermiddagen och kände sig sjuk med

tydliga kolerasymptom. Han intog genast sängen och drog av sig sina läderstövlar med orden *"Dessa tar jag aldrig mer på mig"*. Tillståndet försämrades under natten och påföljande dag avled Magnus Svensson 41 år gammal. Först åtta dagar senare begravdes han på Kapellkyrkogården i Vänersborg. Det andra fallet rör den 71-årige arbetaren och backstugusittaren Jöns Andersson som bodde med sin hustru Cajsa i en stuga vid Djupedalen. Jöns hade den 4 september varit i Vänersborg där han bjudits på middag, en middag som bland annat bestod av en mycket salt sylta. Innan han skulle gå de tre kilometrarna hem stannade han vid den kloakbemängda hamnkanalen och drack sig otörstig. Uppmaningarna om försiktighet när det gällde val av dricksvatten hade uppenbarligen gått honom helt förbi. Inte länge efter det att Jöns Andersson kommit hem insjuknade han. Hustrun var känd som något av *"klok gumma"* i trakten och anlätades flitigt för att läka och bota såväl folk som djur. Hennes kunskap stod sig dock slätt mot koleran och maken avled dagen därpå. Fem dagar senare fördes kistan med Jöns Andersson till Frändefors där begravning skede.

Sparbankskassören Hjalmar Lindedal, född 1848, ger i sin bok *"Vänersborgs historia och vänersborgs-historier"* egna ungdomsminnen från 1866 års koleraepidemi: *".... det låg något beklämmande och dystert över staden och människorna. Skämtet och glammet var försvunnet eller krystat. Ingen gick säker för sjukdomen. Ofta hände, att en person, med vilken man föregående dag samtalat och vilken man då funnit frisk, påföljande dag var död och begravnen"*.

Efter sensommaren 1866 återkom den fruktade koleran aldrig till Vänersborg. När Sverige drabbades av den förhoppningsvis sista epidemin år 1873 begränsade sig denna huvudsakligen till trakterna av Helsingborg och delar av övriga Skåne. I senare tid har visserligen enstaka kolerafall rapporterats men det har då rört sig om isolerade fall som kunnat behandlas utan att smittspridning skett. Orsaken till kolerans tillbakagång är främst att finna i de moderniseringar i avloppssystemen flera svenska städer genomförde under 1800-talets sista årtionden. Till detta skall naturligtvis läggas identifieringen av kolerabakterien, en ökad kännedom om smittvägar samt en bättre bostadsstandard och allmänhygien. Det epidemisjukhus som uppfördes i Vänersborg för framförallt kolerapatienter kunde avvecklas för att tjäna till bostäder. År 1921 inköpte Vänersborgs Söners Gille sjukhusbyggnaden för att, efter en omfattande ombyggnad, öppna *"ett förstklassigt ålderdomshem"*. Ålderdomshemmet omvandlades senare till hotell och i dag inrymmer byggnaden hyreslägenheter.

Källor

Arkiv

Kyrkböcker för församlingarna:

Vänersborgs stad

Vassända

Naglum

Frändefors

Gestad

Sundals Ryr

Vänersnäs

Västra Tunhem

Protokoll från Stadsfullmäktige i Vänersborg 25 augusti 1866 samt 6 oktober 1866

Litteratur

Forshaell, Johan Henrik, *Kort underrättelse om den metod som vid Choleraskjukas behandling användas*. Vänersborg 1834.

Granat, Stellan, *Kring Vänersborgs Söners Gilles Ålderdomshem*. Ingår i: Vänersborgs Söners Gilles årsskrift 1997. Vänersborg 1997.

Lindedal, Hjalmar, *Vänersborgs historia och vänersborgs-historier*, Vänersborg 1927.

Molander, Annelie, *Måtte choleran snart wara känd blott till namnet. En jämförelse av kolerans härjningar i Lidköping, Mariestad och Vänersborg hösten 1853*. C-uppsats i Historia Vt 2002. Högskolan för lärarutbildning och kommunikation Jönköping.

Tidningar

Tidning för Wenersborgs Stad och Län juli-oktober 1866

*Peter Johansson, född i Vänersborg 1963.
Chef för Kulturlagret-Vänersborgs museum.*

Bondestudenten som blev tidningsmakare – Om Vänersborgslektorn Johannes Swedborg

Av

Fredrik Tersmeden

När man sysslar med universitets- och studenthistoria är det inte ovanligt att man hos sin publik stöter på uppfattningen att alla studenter i äldre tider – exempelvis 1800-talet – tillhörde en privilegierad elit. Man kan i och för sig hävda att detta stämmer i så måtto att det var en mycket liten grupp av landets ungdomar som över huvud taget fick möjlighet att bedriva akademiska studier och att dessa därmed var privilegierade per definition. Avser man däremot att de alla skulle ha utgjort sönerna till en socioekonomisk elit, en bunt rikemansyngel, är man fel ute. ”Flertalet studenter var fattiga, många rentav mycket fattiga, varför tillvaron vid universitetet blev ett slags överlevnadskonst” skriver idéhistorikern Carl Frängsmyr i en nyligen utkommen historik över Uppsala universitet under 1800-talets senare hälft.

Frängsmyr redovisar också siffror för studenternas rekryteringsbakgrund. Under perioden 1855-1870 utgjorde sönerna till den högsta gruppen inom tidens ståndssystem – adliga och/eller officerare – endast 11% av studentpopulationen. Prästsönerna stod för 23%, medan borgerskapets och tjänstemannakårens söner utgjorde den enskilt största gruppen med drygt hälften av kåren. Slutligen, längst ned i tidens officiella rangskala, fanns bönderna vars barn stod för 13%. Naturligtvis kunde de materiella förhållandena variera stort även inom dessa grupper. I många lägre tjänstemanna- och landsortsprästhem hade man det säkert mer knapert än exempelvis i ett storbondehushåll. Ändå får man förmoda att det var bland de 13 procenten ”bondestudenter” som några av de fattigaste unga akademikerna återfanns. Trots detta lyckades även dessa i många fall, tack vare gott läshuvud, hård vilja och i bästa fall stipendier från universitetet, ta sina akademiska examina och därigenom få möjlighet att avancera några pinnhål på den sociala skalan – göra det vi i dag skulle kalla en ”klassresa”.

I litterär form har dessa akademiska klassresenärer odödliggjorts av Sten Selander i en dikt just med titeln ”En bondestudent”. Här skildras

hur ynglingen från landet med sin ”maskinknutna slips” och ”vända och trådslitna rock” sitter i ”det fattiga rum där han bor”:

Däruppe, där lampan orörlig skiner
i kvällarnas tigande enformighet,
där röken har bitit i hundra terminer
sig fast bakom väggarnas bruna tapet
och spikarna blänka i gropiga tiljor
som nöts av otaliga trampade varv –
där samlades långsamt av benhårda viljor
vår andes fädernesarv.

[- - -]

I blåsiga höstar och frostiga vårar
de växte och hårdnade långsamt till män,
tills boken, som fläckats av skolpojken tårar,
med åren besegrats och blivit en vän.
Och lönen var ej blott en sådblandad kaka
som fattig adjunkt i ett krent pastorat –
men makten att hålla förtvivlan tillbaka
med stålblanka romarcitat.

Den här texten skall handla om en av verklighetens bondestudenter, om en fattig yngling som just via ”stålblanka romarcitat” avancerade till en aktad (om än inte förmögen) medborgare, samhällelig stöttepelare och opinionsbildande entreprenör i Vänersborg: läroverkslektor Johannes Swedborg.

Från Skaraslätten till Fyrisån

Johannes Swedborg föddes den 5 juli 1824 i trakten av Skara. Hans föräldrar, ett bondepar som brukade ”ett litet hemman” på Västgötslätten, hette Anders Petersson och Kerstin Persdotter. Rimligen bar deras son som ung inte det efternamn han senare livet skulle bli känd under utan helt enkelt ett patronymikon efter fadern, alltså Andersson. Det var vid denna tid inte ovanligt att universitetsstudenter med enkla bakgrund och sonnamn anhöll hos Kungl Maj:t att få antaga ett mer akademiskt eller borgerligt klingande efternamn. I Swedborgs fall tycks han dock redan ha genomfört detta byte innan han anlände till universitetet, så man får förmoda att detta skedde under hans skoltid.

Lektor Johannes Swedberg porträtterad av Vänersborgsfotografen Olle Presto. Bildkälla: Västarvet.

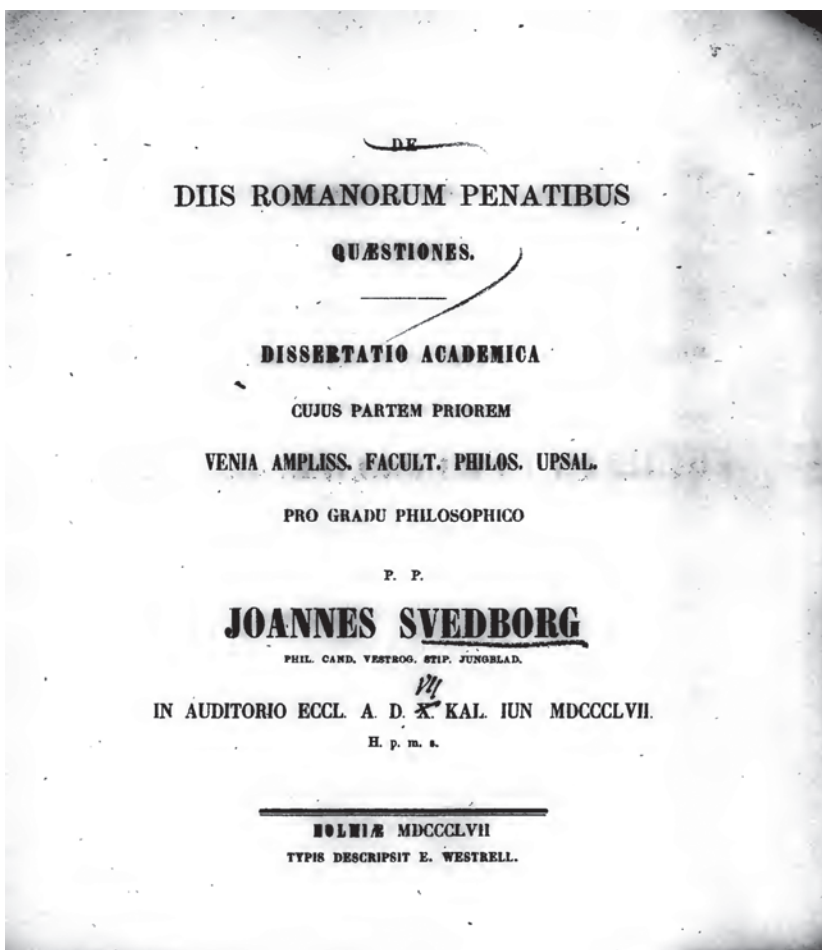
I förstone kan man tänka att namnvalet inspirerats av lärda namn som biskopen Jesper Swedberg och dennes son, andeskådaren Emanuel Swedenborg. En mer prosaisk delförklaring finns dock också: det torp som utgjorde Swedborgs föräldrahem bar namnet Sveaborg.

För unge Johannes erbjöds alltså möjlighet att studera. Vägen dit var dock inte spikrak, men vissa goda förutsättningar fanns med re-

dan från början. Ty även om hans uppväxtmiljö knappast var materiellt överflödande så var den andliga nivån troligen något högre än i tidens genomsnittliga bondehemman. Fadern Anders Petersson skall ha varit ”en ovanligt begåfvad man, som genom flitig läsning förskaffat sig en för sina villkor icke ringa bildning” och även uppmuntrade sina barn i samma riktning. Ekonomiskt utrymme att sätta den likaledes bokligt lagde sonen i skola fanns dock inte. Det var först sedan Johannes satts i tjänst som skrivare på ett kontor och hans överordnade varsnat gossens uppenbara läshuvud som en plats kunde ordnas för honom i Skara skola. Försörjningen under dessa skolår fick ynglingen ordna genom att själv undervisa andra på fritiden och lyckades därigenom kämpa sig fram till en studentexamen ”med vackra betyg” som 23-åring 1847. En något senare bondestudent från samma trakter, Bengt Liljeblad, har vittnat om hur hans mor – som också hade ambitioner för sin son – framhöll unge Swedborg som ett lokalt föredöme.

Senare under 1847 inskrevs Johannes Swedborg vid Uppsala universitet. Initialt verkar han dock inte så mycket ha kunnat koncentrera sig på de egna studierna utan fick främst ägna sig åt att vara ute på ”kondition”, det vill säga fortsatt agera privatlärare för försörjningens skull. Detta torde förklara att Swedborg först efter nio år, 1856, nådde fram till en filosofie kandidatexamen. Hans bästa betyg häri – två laudatur (”berömlig”, det högsta betyget) – hade han i estetik för dåvarande extra ordinarie professorn och skalden Bernhard Elis Malmström respektive i latin för professor Carl Edvard Zedritz. Som brukligt vid tiden disputerade Swedborg raskt efter kandidatexamen: 1857 kom hans magisteravhandling *De diis Romanorum penetibus quaestiones* (Frågor rörande de romerska hemmens skyddsgudar). Tack vare de senaste årens omfattande digitaliseringar av tryckt litteratur, inte minst i amerikanska universitetsbibliotek finns Swedborgs avhandling, för den intresserade och latinkunnige, numera faktiskt tillgänglig ”online” via databasen Internet Archive! Tre år senare, 1860, framlade Swedborg ytterligare en avhandling, *De Claudii Claudiani quod de raptu Proserpinae inscribitur carmine epico quaestiones* (Frågor rörande Claudius Claudianus episka sång betitlad ”Om Proserpinas bortrövande”) vilken gjorde honom till docent i latinska språket.

Så långt de rena studieaspekterna på Swedborgs Uppsalatid. Bondestudenten från Skaraslätten visade sig dock också väl så kapabel att smälta in i de studentikosa salonger som utgjordes av stadens nationsliv. Swedborg hörde genom sin bakgrund naturligt nog till Västgöta nation och i denna utsågs han till såväl bibliotekarie som sexmästare.

Titelsidan till Svedborgs latinska magisteravhandling (motsvarande vår tids doktorsavhandling). Även författarens namn är latiniserat. Bildkälla: Internet Archive.

De båda posterna speglar rätt väl två sidor av Svedborgs personlighet som i mycket syns ha utmärkt hans levnad: förkärleken för klassisk bildning å den ena sidan och för festivitas å den andra.

I nationen började Svedborg också utveckla sina litterära talanger, bland annat som författare till tvenne stycken inom den genre som senare skulle bli känd under benämningen spex. Vårterminen 1854 skrev han på egen hand ett stycke för nationsscenen kallat *En Walborgsmäs-*

sonattsdröm – Gudomlig komedi i 1 akt afslutad med 1 tablå, och redan hösten samma år var han, tillsammans en trio landsmän, en av medförfattarna till den uppskattade komedin *Den nye borgmästaren* (uppförd på Mårtensdagen 1854). De fyra upphovsmännen stod alla också på scenen i detta alster, även om Swedborg diskret nöjde sig med en repliklös roll som vaktmästare. *Den nye borgmästaren* gjorde sådan succé att manuset kom att utgivas av trycket och figurera i samtida uppsaliensisk memoarlitteratur.

I 1800-talets studentikosa Uppsala förekom en rik flora av parodiska ordenssällskap. Till de mest framträdande hörde det 1844 grundade Samfundet SHT. Ett flertal prominenta personer inom studentlivet i allmänhet och Västgöta nation i synnerhet var engagerade häri, däribland samtliga Swedborgs medförfattare till *Den nye borgmästaren*. Det är därför inte så konstigt att Swedborg samma år som dess premiär invaldes i SHT även han. I detta sällskap där särskilt sången och dikten omhuldades utmärkte sig Swedborg som författare av välflytande högtidsvers, däribland en längre hyllning till Bacchus (en gudom som hyllades icke blott i SHT utan nog så flitigt även i studentlivet i allmänhet). Som ett resultat avancerade han snabbt i samfundets gradsystem och efter endast fem år utsågs han 1859 till dess stormästare. Samtida vittnesmål indikerar att han fullgjorde uppdraget med stor värdighet, kanske till och med gränsande till det väl högstämda, men också visande prov på sin ”humoristiska natur”.

Swedborgs tid som SHT:s högste styresman blev dock kort. Som ovan nämnts var det vid denna tid han framlade sin andra avhandling och det var nu hög tid för den mångårige – och rimligen nog så skuldtyngde – studenten att börja se sig om efter en yrkeskarriär. Och som denna kom att materialiseras i form av en lärartjänst på annan ort lämnade Swedborg under år 1862 såväl Uppsala som sin aktiva bana som SHT-broder. Den 30 maj detta år tillträdde han sin anställning som lektor i latin, grekiska och historia vid vad som då hette Venersborgs högre allmänna läroverk. Han skulle förbli på denna post till sin död ett kvartssekel senare.

En mångbetrodd medborgare

Swedborgs flytt till Vänersborg sammanföll med en genomgripande reform i det svenska samhället: antagandet av de nya kommunalförordningar som alltjämt utgör grunden för våra dagars kommunala självstyre. Som ett resultat av detta gick vänersborgsborna på senhösten 1862 för första gången till lokalt val för att utse stadsfullmäktige. En av dem

som valdes in var Johannes Swedborg. Med sina 1 546 röster placerade han sig i och för sig sist bland de invalda, men att någon som då ännu inte hade bott i staden mer än några månader gavs detta förtroende tyder på att Swedborg måste ha gjort ett gott första intryck på orten.

Lektor Swedborg tycks endast ha tillhört fullmäktige under en mandatperiod. Dock fortsatte han även efter detta att regelbundet figurera i stadsfullmäktiges protokoll genom andra kommunala uppdrag under sin återstående livstid. Bland annat återvaldes han i åtskilliga år som revisor för stadens flickskola. Han ingick också under såväl 1860- som under 1880-talet i kommunalt tillsatta kommittéer med uppdrag att utreda lokal- och nybyggnadsbehov för såväl denna flickskola som för vid det läroverk där han själv arbetade. Också på riksplanet hade Swedborg förtroendeuppdrag: från 1878 var han justitieministerns lokala tryckfrihetsombud.

Staden Vänersborg för sin del nöjde sig nu inte bara med att ta lektor Swedborgs administrativa kompetens i anspråk. Också de mer retoriska och ceremoniella talanger som han odlat i Uppsalas nations- och ordensliv togs till vara. När staden 1864 skulle fira femtioårsminnet av den svensk-norska unionens ingående blev Swedborg icke blott invald i den tre man starka festkommittén utan utsågs också att hålla den officiella "orationen" vid själva festligheten. Och detta var inte enda gången vältalaren Swedborg luftade stämbanden inför publik under sina lektorsår. Den 28 maj 1867 kunde man exempelvis i *Tidning för Wenersborgs stad och län* läsa om en stor västsvensk konsert och "folkfest" arrangerad i värdshuset Kasens trädgård. På programmet stod såväl instrumentalmusik som körsång med tillresta sångare från både Borås och Uddevalla. Vid en efterföljande festlighet samlades sångare och inbjudna gäster "kring bälarna i värdshusets Kasens stora salong" varvid många skålar utbringades, däribland av föremålet för detta kapitel:

"Lektor Swedborg upptog skålen och uppdrog derwid en kort historik af de öden Elfsborgs läns södra provinser genomgått, huru dessa alltmåra ljusnat och huru denna undangömda vrå af ett folkrikt län snart skall blifwa uppmärksammat och gå en förhoppningsfull framtid till möte m. m. samt slutade med att förestå en skål för Borås stad".

Det är inte utan att man misstänker att lektor Swedborg i denna festliga blandning av manskörstoner, punsch och högtidstal kan ha känt sig smått återbördad till stämningarna under sin Uppsalatid. Att han saknade dessa och inte minst samvaron i SHT är högst troligt. Man vet i vart fall att det under dessa decennier gjordes propåer gentemot

SHT i Uppsala om att få bilda en filialloge i Vänersborg. Swedborg är högst misstänkt som tänkbar kraft bakom dessa påstötningar, men så också hans läroverkskollega och överordnade, rektor Thiodolf Bergman, vilken även han hade ett likartat förflutet. Något lokalt SHT i Vänersborg blev det nu inte den gången. Däremot fanns sedan 1839 ett annat, och kanske i viss mån likartat, ordenssällskap på orten: en lokal loge av Par Bricole. I detta av bland annat Carl Michael Bellman grundade sällskap blev Swedborg medlem och kom också att inneha poster. Åren 1880-1881 var han dess "proto notarie" (sekreterare) och 1887 tillträdde han som dess "styrande mästare". Det sistnämnda uppdraget upphörde dock redan med hans död påföljande år. Johannes Swedborg var alltså in i det sista en aktiv sällskapsbroder.

Lektorn blir redaktör

Under sina Vänersborgsår nöjde sig Swedborg dock inte med att odla sin retoriska och litterära förmåga muntligen inför mer eller mindre öppna eller slutna sällskap. Hans kanske mest imponerande projekt var i stället att på egen hand grunda och ge ut en ny tidning i staden. *Wenersborgs-Posten* hette den och utkom med sitt första provnummer den 21 april 1866. Projektet kunde synas djärvt, inte minst som det redan fanns en tidning på orten, men den nyvordne redaktören menade att behovet var påkallat. "Wenersborg", skrev han, "är ett samhälle, hvars tillvaro för närvarande betecknas genom lifliga rörelser till framåtskridande i alla riktningar" och två tidningar skulle bereda ett större utrymme för nödiga diskussioner under en sådan utveckling.

Av redaktörens programförklaring framgår vidare att han ställde sig positiv till såväl de genomförda kommunala reformerna som till den förestående representationsreformen (ståndsriksdagens avskaffande), men rörande övriga konkreta politiska åtgärder, fortsatte han, "skola [vi] här ej trötta våra läsare med ett tomt uppräknande af alla de frågor rörande fattigvård, folkundervisning, helsovård och flerehanda viktiga ämnen, som ännu i den dag som är högt ropa på lösning". I stället nöjde han sig med att mer övergripande dra en lans för vad hans tidning ansåg vara det stora målet såväl lokalt som nationellt:

Detta mål: den sedliga förädlingens och den sanna humanitetens stora mål, kan enligt vår uppfattning endast ernås i samma mån som frihetens princip i hvarje riktning, i det stora med det lilla, hinner förverkliga sig på jorden. Det är ej nog med att, i likhet med hvad som egde rum hos antikens folk, ett större eller mindre antal bland samhällets utvalde tillegnar sig hela den yppiga blomman af en förfinad civili-

sation. Det båtar föga att några tusendetal af patricier på höjderna med hänryckning lyssna till de vises röster och skaldens sång, om djupet hvimlar af dessa millioner samhällets olycksbarn, som, födda i mörkret, af mörkret lefva och i mörkret dö. Det är då med en sann glädje menniskovännen måste erkänna, att det moderna samhället åtminstone hunnit så långt, att det i principen erkänner hvarje sin medlems rätt till upplysning och frihet.

Redaktör Swedborg framträder här inte bara som den klassiskt bildade retorikern utan också som en sannskyldig liberal idealist, och den linjen fortsatte hans avisa också att följa. Dess första reguljära ledare bar exempelvis rubriken "Är Sverige ett kristligt samhälle?" och bjöd på åtskillig ironisk kritik mot konservatismen inom statskyrkan. Senare ledare och artiklar förespråkade bland annat frihandel och hyllade tekniska framsteg. Den under året invigda transatlantiska telegrafkabeln hälsades sålunda som "ett stort verk i fredens tjänst" och "en af de största triumfer, som menniskoslegtet hittills firat". Även till landet i kabelns andra ända ställde sig tidningen mycket positiv: USA beskrevs som "i mycket en mönsterstat", icke minst i dess syn på "arbetet som civilisationens grundpelare". Till det pågående kriget mellan Preussen och Österrike intog *Wenersborgs-Posten* däremot en mot båda sidor kritisk, närmast pacifistisk hållning. Det liberala och framstegsvänliga patoset kunde dock även kombineras med det fosterländska och historiskt vårdande – redaktören var ju trots allt lektor ibland annat historia. I en notis rörande Westergötlands Fornminnesförening konstaterade tidningen således att "ingenting kan vara för fosterlandsvännen mera glädjande än att förnimma den lust som allt mera gör sig gällande att bevara våra fornminnen".

Wenersborgs-Posten redigerades av allt att döma mer eller mindre av Swedborg ensam, något som bland annat avspeglar sig i en påfallande fokusering på skolrelaterade nyheter. Redan under den första dryga månaden tidningen utkom hann den rapportera utförligt om ett "nytt läroverkshus i Wenersborg", om att föreståndaren för Gymnastiska Centralinstitutet, Gustaf Nyblæus, inspekterat "gymnastikväsendet samt sundhetsförhållandena i allmänhet vid härvarande elementarläroverk" och om vårterminens examina. Ett annat område där redaktörens personliga bakgrund och intressen tycks ha givit en viss slagsida är rapporteringen från övriga Sverige, där Uppsalarelaterade nyheter får ett nog så påtagligt utrymme. Man torde med viss rätt kunna fråga sig hur pass intresserad den genomsnittlige vänersborgaren var av att få veta

att den nya utgåvan av Uppsala universitets katalog utkommit, höra om de senaste avlagda kandidatexamina eller om hur Swedborgs gamla nation, Västgöta, firat sitt inspektorsskifte. Och när en ny landshövding i Skaraborgs län, Carl Malmsten, tillträdde hyllade *Wenersborgs-Posten* denne som ”utan allt tvifvel ett af de mest glänsande snillen fäderneslandet någon tid fostrat”. Till saken hör att Malmsten tidigare hade varit professor vid Uppsala universitet och dess rektor under en del av Swedborgs studietid...

Men Swedborgs uppsaliensiska förflutna kunde också skymta till i den tidigare spexförfattarens formuleringskonst som kunde erbjuda nog så humoristiskt ironiska slängar. Så exempelvis i denna recension av en friluftsföreställning i den tidigare nämnda Kasens trädgård:

Nu kan man icke begära så mycket för 50 öre, det är sannt [sic!]; men så visade sig också att quintessensen af nöjet var temligen noga afvägd efter det låga priset.

Wenersborgs-Posten utkom endast med två nummer i veckan och till icke ringa del fylldes den med notiser som var saxade rakt av ur andra svenska och nordiska avisor – ett vanligt arbetssätt inom 1800-talets svenska lokalpress. Likväl bör det ha varit ett styvt arbete för Swedborg att vid sidan av sin lärartjänst och andra uppdrag få ut tidningen. Att projektet ansträngde sin utgivare även på ett annat sätt framgår av en notis i en pressgranne, tidningen *Kalmar*, från januari 1867. Där rapporterades att ”Wenersborgspostens redaktör, lektor J. Swedborg har gjort konkurs. Tillgångarna uppgå till 2.919 rdr 79 öre och skulderna till 22.345:68”. På något sätt lyckades Swedborg dock denna gång komma ur den ekonomiska knipan och fortsatte att kämpa på med sin tidning fram till utgången av 1872. Därefter fick vänersborgarna ånyo nöja sig med blott en lokal tidning. Swedborg däremot tycks även fortsatt ha fått dras med ekonomiska problem. Vid stadsfullmäktigevalen 1884 underkändes en på honom lagd röst då han ”enligt hvad Magistraten känt vore, afträdt sin egendom till konkurs, men derefter icke visat sig vara från borgenärernes kraf fri”.

Nedläggningen av *Wenersborgs-Posten* innebar dock inte ett totalt slut för Swedborgs redaktionella gärning. År 1878 valdes han till sekreterare i länets norra hushållningssällskap och blev som sådan även redaktör för sällskapets tidning, vilken han redigerade fram till sin bortgång. Detta bör förhoppningsvis ha varit ett både arbetsmässigt och ekonomiskt mindre krävande tidningsmakaruppdrag.

Eftermäle och efterlevande

Läroverkslektorn, tidningsredaktören, stadsfullmäktigeledamoten och ordensbrodern Johannes Swedborg avled den 16 juni 1888, ännu inte 65 år fyllda. I samband med hans begravning höll hans överordnade, den nämnde rektor Thiodolf Bergman, ett minnestal som också trycktes. Det heter däri bland annat att:

”Sedan år 1862, då Swedborg utnämndes till lektor vid härvarande läroverk, har han oafbrutet tillhört vårt samhälle, hvarföre de uppdrag och erkännanden, som sedan kommit honom till del, torde vara för hvar och en bekanta.

Djupa och grundliga voro lektor Swedborgs kunskaper, synnerligast inom det ämne, i hvilket han i skolan undervisade; men äfven inom andra områden var han väl hemmastadd, alldeles främmande knappast för något.

Då med denna mångsidiga bildning voro förenade den samvetsgrannaste pligttrohet, den mest exemplariska ordentlighet vid fullgörandet af alla åligganden, så var det ock naturligt, att hans verksamhet skulle bära rika frukter – men utom dessa grundligare och djupare egde äfven lektor Swedborg i

hög grad de älskvärda egenskaper, som göra en människa eftersökt och gerna sedd inom kamrat- och sällskapslifvet, och få torde derföre de vara, som egt så många icke blott bekanta utan äfven vänner som han.

Ordets gåfva var honom i icke ringa grad förlänad, och allt som flöt ur hans penna utmärkte sig lika mycket genom tankens skärpa som formens skönhet och harmoni”.

Johannes Swedborg efterlämnade vid sin en död änka och tre söner. Hans maka sedan mer än ett kvartssekel hette Sofia Amalia (eller Amélie), född Ramstedt (1836-1919). Av sönerna gick den äldste, Anders

DÖDE.
(Gen. S. G. A.-B. i Göt.-Post. 1 g.)

Tillkännagifves
att
min ömt älskade make
**Lektorn vid Venersborgs högre
allmänna läroverk,
R. N. O.,
Filosofie Doktorn
Johannes Swedborg**
stilla afled
i Venersborg den 16 Juni 1888
kl. 10,15 e. m.
i en ålder af 63 år, 11 månader
och 11 dagar,
djupt sorjd och saknad af mig,
trenne söner samt släktingar
och vänner.
**Amélie Swedborg,
född Ramstedt.**
Sv. Ps. 491: 2, 3.

De P. B.-bröder, hvilka önska
följa Br. O. M. till hans sista
hvilorum, torde samlas i vestra
plantaget onsdagen den 20 den-
nes kl. 1 e. m.

*Johannes Swedborgs dödsannons i
Tidning för Venersborgs stad och
län den 18 juni 1888. Därunder ett
särskilt meddelande riktat till den
dödes bröder i Par Bricole.
Bildkälla: Kungliga biblioteket.*

(1863-1889), bort redan året efter fadern och nedlades i samma grav som denne på Strandkyrkogården i Vänersborg. Son nummer två, Herman (1865-1926), fick däremot ett längre liv, blev jurist och slutade sina dagar som häradshövding i Medelpads västra domsaga. Yngste sonen Ernst (1867-1934), vilken vid faderns död ännu bodde hemma, blev som vuxen cheftjänsteman vid ett försäkringsbolag och slog sig ned i Göteborg. Så gick alltså släkten Swedborg, tack vare en begåvad bondestudents flit, på två generationer från fattiga jordbrukare till solid medelklass.

Källor i urval

A. Tryckta källor

G. Th. Bergman: *Minnestal öfver Lektor Johannes Swedborg, hållet i sorgehuset Onsdagen den 20 juni 1888* (Vänersborg 1888)

Bidrag till Samfundet SHT:s historia under åren 1844-1894 (Uppsala 1895)

S. G. Dahl: *Läroverks-Matrikel för år 1885* (Stockholm 1886)

Carl Frängsmyr: *Uppsala universitet 1852-1916* (Uppsala universitets historia 1793-2000, band 2:2; Uppsala 2010)

Axel Hackzell: *Några anteckningar om Upsaliensiska studentspex* (Uppsala 1923)

Johannes Sundblad: *Uppsalalif* (Stockholm 1884)

Wenersborgs-Posten, årgång 1866

B. Databaser och digitaliserade källor

Digitaliserade svenska dagstidningar (Kungliga biblioteket; med skannade årgångar av bl a *Tidning för Wenersborgs stad och län*)

Stadsfullmäktigeprotokoll för Vänersborg 1862-1888 (www.lokalhistoria.nu)

Sveriges befolkning 1880 och Sveriges befolkning 1890 (Sveriges släktforskarförbund i samarbete med SVAR).

Sveriges periodiska litteratur (Kungliga biblioteket)

C. Övriga källor

Uppgifter ur Uppsala universitetsarkiv meddelade av universitetsarkivarie Johan Sjöberg.

Uppgifter om Swedborgs aktiviteter i Par Bricole meddelade av Peter Johansson, Vänersborgs museum.

Tack till universitetslektor Cajsa Sjöberg, Lund, för hjälp med att tolka Swedborgs latinska avhandlingstitlar.

Fredrik Tersmeden (f. 1968) är fil kand med historia som huvudämne och verksam som arkivarie vid Lunds universitetsarkiv. Han är vidare medlem av Samfundet SHT:s filialloge Absalon i Lund och denna text utgör en bearbetning av ett kapitel ursprungligen författat till antologin SHT:s Stor-Mästare (Uppsala 2011).

Från tändsticksfabrik till modern elektronikindustri

Av

Björn Wallin

Ett stycke vänersborgsk industrihistoria under fem decennier återberättad av Björn Wallin.

Det är i år 20 år sedan Telis industriverksamhet i Vänersborg upphörde. Med anledning härav fick jag en förfrågan från årsskriftsnämnden om att återge Telis halvsekelånga vänersborgshistoria. Och här följer denna berättelse decennium för decennium i koncentrerad form.

40-talet

År 1939, vid andra världskrigets utbrott, hade dåvarande Telegrafverket för sin nytillverkning av telemateriel endast tillgång till en verkstadsenhet i Nynäshamn. Det stod då klart för verksledningen, att sårbarheten var stor med tanke på krigsrisk. Därför såg man sig om efter en lämplig plats för en reservverkstad. Den nya verkstaden skulle i första hand vara en reparationsverkstad, men på samma gång första början till en beredskapsverkstad. Sökandet efter lämpliga lokaler på en plats, som ej låg för nära Nynäshamn, ledde till den sedan Kreugerkraschen 1932 nedlagda tändsticksfabriken vid Östra vägen i Vänersborg. Vi skriver nu januari 1940 men knappt hade man hunnit börja inreda den första lokalen förrän tyskarna i april intog både Danmark och Norge. Man kunde då inte påstå, att Vänersborg var något lämpligt val. I jämförelse med andra tänkbara orter framstod dock till slut vänersborgsalternativet som det förmånligaste.

I mitten av september 1940 var ombyggnads- och installationsarbetena klara och verkstaden kunde tas i bruk med endast fyra anställda. Chef blev Gösta Gustavsson som rekryterades från Nynäshamn.

Det första tillverkningsobjektet blev 50 st. manuella s.k. proppväxlar. Men med verkstadens dåvarande begränsade utrustning kunde man inte tillverka alla delar av växeln. Bland annat saknades möjligheten till ytbehandling.

På den tiden utfördes alla förekommande arbetsmoment av de anställda, vilket gav mycket stor variation i arbetet. Man pressade, borra-

de, fräste och svarvade för att få fram alla detaljer, som sedan monterades och justerades för att till sist tas om hand av växelbordsmontören, som utförde allt monterings- och förbindningsarbete på växeln.

Decenniets första år (alltså under krigsåren) ägnades åt uppbyggnad av verksamheten och den formella invigningen av verkstaden i Vänersborg skedde först i september 1944 i närvaro av dåvarande generaldirektören Håkan Sterky. Antalet anställda hade nu vuxit till 85.

Telegrafverket, som hittills hade hyrt tändsticksfabrikens lokaler, köper samma år hela anläggningen för 590.000 kronor.

Efter freden 1945 kunde utbyggnaden av det svenska telefonnätet ta fart igen. Efterfrågan på teleabonnemang ökade starkt och telefon-tätheten, som under krigsåren varit så gott som oförändrad, ökade från 10 till 20 abonnemang per 100 invånare vid decenniets slut. Alltså en fördubbling på fem år.

Verkstaden i Vänersborg expanderade därför snabbt och efterhand flyttades hela tillverkningen av reläer hit från Nynäshamn. Man tillverkade nu även halvautomatiska landsväxlar, samtalsräknare, åskskydd m.m. Arbetsstyrkan var vid decenniets slut nära 500 - en imponerande ökning.

50-talet

Ute i världen inträffade flera saker, som skulle komma att revolutionera utvecklingen av telekommunikationerna. År 1948 hade den första transistorn presenterats och i USA började man använda koaxialkabel för samtidig överföring av flera telefonsamtal på samma kabel. Den första altantkabeln för telefontrafik lades ut 1956. Den medgav 60 simultana samtal. Den första satelliten (sputnik) sköts upp 1957. Under decenniet automatiserades telenätet i Sverige. Teletrafiken blev alltmera abonnentstyrd, d.v.s. man kunde själv koppla sina samtal över längre avstånd. Automatiseringen, som började i städerna, spreds även till landsbygden och telefon-tätheten ökade under decenniet från 20 till 35 abonnemang per 100 invånare.

I juli 1950 tillträder Bengt Colliander (från Nynäshamn) som chef för Televerkstaden i Vänersborg efter Gösta Gustavsson. Han kommer att vara fabriken chef i 27 år.

Televerkstaden växte starkt under 50-talet. Tillverkningen bestod till största delen av reläer och reläsatser till telefonstationer av typ A-204. Att sedan bygga upp, färdigställa och prova en telefonstation ute på plats kunde ta sex till åtta månader för installationsteamet.

En ny förrådsbyggnad om tre våningar och källare med skyddsrum står klar att tas i bruk 1955.

Materialtransportband för tillverkning och provning av reläer infördes som en tillämpning av modern produktionsteknik. Operatörerna styrde själva materialflödet.

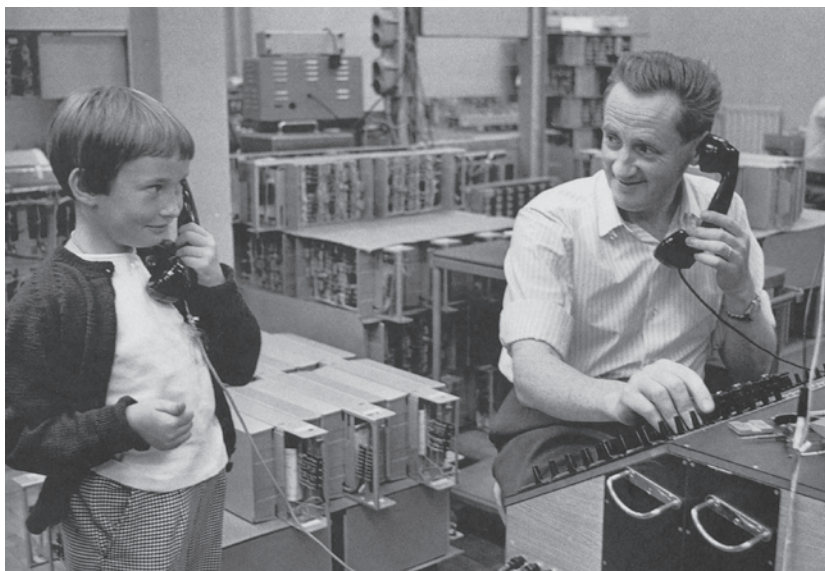
Arbetstiden förkortas under decenniet från 48 timmar/vecka till 45 timmar/vecka. Antalet anställda var vid decenniets slut 800.

60-talet

Under 60-talet skaffade sig alltfler företag och institutioner ”moderna” abonnentväxlar. Dessa växlar var konstruerade med samma teknik som de stora telefonstationerna och försågs med flera av de funktioner, som finns i dagens telefonväxlar såsom återuppringning vid upptaget, vidarekoppling vid ej svar, kortnummer m.m. Två nya televerkstäder byggs i Kristinehamn och Skellefteå.

I vänersborgsfabriken tillverkades nu även abonnentväxlar av typ A-344, en större elektromekanisk växel, som användes av storföretag och större institutioner - en växel som var helt utvecklad av Televerket. Även en mindre växel med upp till 90 anknytningar sattes i produktion. De stora tillverkningsvolymerna var dock fortfarande samtalsräknare, reläer och reläsatser till telefonstationen A-204.

En händelse, som skulle komma att få stor betydelse för telekommunikationerna i framtiden, var presentationen av den första rubinlasern 1950. Den utgjorde förutsättningen för dagens fiberoptiska nät, inte bara för telefoni utan för all bild- och ljudöverföring, som inte är ’trådlös’. På de koaxialkablar, som man hittills använt för överföring

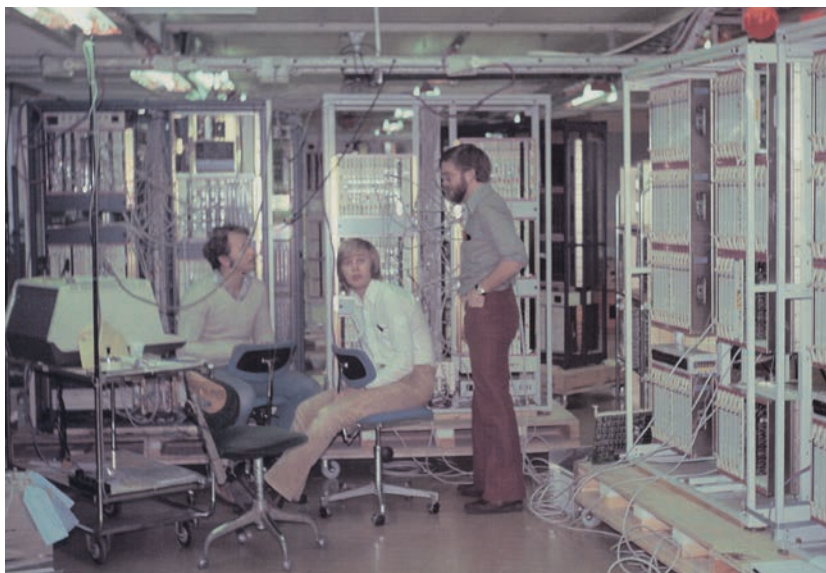
–Hur har du det på jobbet pappa, säger Birgitta Öhman till sin pappa Erik, vid 25-årsjubileet 1965. Birgitta var själv anställd vid Teli från 1976.

av telefonsamtal på långa avstånd, kunde man nu på en enskild kabel förmedla upp till 10.000 samtidiga samtal. Under 60-talet framställdes de första integrerade kretsarna, de så kallade ”datachipen”, som återfinns i all modern elektronik. De första kommunikationssatelliterna togs i bruk och datorer blev allt vanligare som styrelement i komplexa systemkonstruktioner.

Den första datorstyrda telefonstationen i Sverige öppnades för trafik 1968 i Stockholm. År 1969 bytte Televerkstäderna namn till Teli. Telefonföretaget i landet var nu 50 abonnemang per 100 invånare.

70-talet

Tillverkningen av elektromagnetiska telefonsystem nådde sin kulmen under 70-talets början och avtog sedan dramatiskt mot decenniets mitt. Ett teknikskifte var under uppsegling. Elektroniken gjorde sitt intåg i telekomvärlden. Den första microprocessorn blev kommersiellt tillgänglig i början av 70-talet och i en enda komponent kunde man då integrera upp till 100.000 transistorer. År 1970 hade Televerket tillsammans med L.M.Ericsson bildat ett gemensamt utvecklingsbolag ELLEMTEL för utveckling av en ny typ av elektroniska telefonstatio-

Håkan Bogren, Åke Larsson och Bo Thörnqvist testar den första helt Telitillverkade abonnentväxeln typ A345 år 1979.

ner och telefonväxlar. Den första sålunda konstruerade telefonstationen av typ AXE idriftsattes i Södertälje 1976.

För Telis vänersborgsfabrik hade vid mitten av 70-talet efterfrågan på elektromekaniska komponenter sjunkit så lågt, att fabriken hotades av nedläggning. Enligt en utredning, som gjordes av förre landshövdingen Erik Huss 1975, skulle Teli i Vänersborg återgå till att bli en reparationsverkstad för de elektromekaniska system, som ännu var i drift. Fabriken hade c:a 900 anställda och av dessa kunde enligt utredningen endast några få hundra beredas fortsatt arbete under en begränsad tid. För att försöka rädda fabriken och på så sätt undvika ett stort arbetslöshetsproblem för Vänersborgs kommun fattades på högsta nivå av landshövding Göte Frid, Televerkets generaldirektör Tony Hagström och kommunikationsminister Bengt Norling ett beslut om ändrad produktionsinriktning för vänersborgsfabriken. En förutsättning för fortsatt produktion i fabriken var naturligtvis att finna något att tillverka! För den skull hade Televerket, som var i stort behov av en uppgradering av sitt växelsortiment, tecknat ett avtal med det nordamerikanska telekomföretaget Northern Telecom om licenstillverkning av en av världens då modernaste helelektroniska abonnentväxlar, döpt till A-345.

För att tillskapa nya lokaler för den nya satsningen köpte Vänersborgs kommun den sedan länge nedlagda A.F.Carlssons skofabrik för 5,8 miljoner och sålde den till Televerket för 3,7 miljoner. Vänersborgs kommun kan således genom denna ”affär” och kommunalrådet Hadar Karlssons starka engagemang delvis ta åt sig äran av att Teli vid detta tillfälle räddades från nedläggning.

År 1978 startade således uppbyggnaden av kompetens och utrustning för den nya produktionen av framtidens elektroniska abonnentväxlar. En ny verkstadschef hade rekryterats, Bo Ramstedt från Philips i Norrköping. (Bengt Colliander slutade på sommaren 1977.)

Från företag, högsolor och tekniska gymnasier rekryterades en projektgrupp, som utgjorde grunden till en ny teknikavdelning, vars uppgift var att i den gamla skofabrikens lokaler bygga upp en produktionsenhet för den nya tekniken. Nyckelpersoner från Telis nynäshamnsfabrik ingick också i projektgruppen. För utbildning i den nya tekniken och för inhämtande av produktkännedom tillbringade ett antal av projektgruppens medlemmar en tid i USA och Canada.

Den gamla skofabrikens lokaler inreddes och utrustades således för att bli en modern elektronikindustri. Stora investeringar gjordes i utrustning och utbildning av personal för att konvertera den äldre verksamheten till detta helt nya. Ett höglager byggdes för att rymma alla de komponenter, som skulle komma att krävas för den nya produktionen. Detta höglager invigdes av landshövding Göte Frid 1978. Lagret rymde 4.000 pallplatser och ett komponentlager med 20.000 plockplatser. Det tog bara knappt ett år efter det att de nya lokalerna iordningstälts förrän den första helt Teli-tillverkade växeln av typ A-345 kunde levereras till Telis huvudkontor i Nynäshamn i april 1979. Därefter tog tillverkningen fart och till Vattenfalls huvudkontor i Råcksta norr om Stockholm levererades en A-345:a med 3.000 anknytningar. År 1981 levererades den dittills största växeln till Bofors anläggningar i Karlskoga med 4.200 anknytningar. Vänersborgsfabriken fick sin egen A-345:a i oktober samma år.

80-talet

Företag och institutioner började under 80-talet ställa allt högre krav på telekommunikationerna. För att kunna införa det moderna datoriserade kontoret behövde man utöver tal även kunna överföra data inklusive text och bild. Med det nya fiberoptiska telenätet, som började byggas 1987, kunde också mängden teletrafik mellan abonnenterna öka. Mobil kommunikation slog igenom och visade sig överträffa alla prognoser.

Teli började under 1980-talet alltmer delta i utvecklingen av de produkter som tillverkades. Nya laboratorier inreddes i f.d. skofabriken. Lisbeth Olofsson arbetar här med en lab-växel typ A335.

Mobila kommunikationsnät började byggas upp och telemonopolet avskaffades. Utvecklingen av telemonopolet gjorde att konkurrensen ökade på Telis produktområden.

På Teli i Vänersborg ökade produktionen starkt av de elektroniska kontorsväxlarna av typ A-345 och A-335, växlar som alla installerades på större företag, inom kommuner och landsting, statliga institutioner m.fl. Även tillverkning av mindre växlar och specialtelefoner utökades.

Marknadens krav på ökad tillverkningskapacitet ledde till en nybyggnad av produktionslokaler med en yta på c:a 4.000 kvadratmeter, som togs i bruk efter semestern 1982 och invigdes av Televerkets generaldirektör Tony Hagström. De nya lokalerna omfattade två produktionshallar med tillhörande kontorsutrymmen. Den ökade produktionsvolymen parades med teknisk vidareutveckling av produkterna krävde en kraftfull kompetensförstärkning. En stor anställningsdrive riktades därför till gymnasie- och högskoleingenjörer.

Med tanke på framtida kompetensbehov blev Teli tillsammans med

Volvo Aero och Saab starka tillskyndare av skapandet av en teknisk högskola i Trollhättan. Resultatet blev den nya Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, HTU, som invigdes i juli 1990. Teli medverkade också tillsammans med nämnda företag till uppstarten av en ny typ av utbildning nämligen Coop-education, en varvad utbildning enligt amerikansk modell. Coop-education innebär att teoretisk utbildning varvas med praktiskt, avlönad tjänstgöring vid ett företag, där teori och praktik kan mötas.

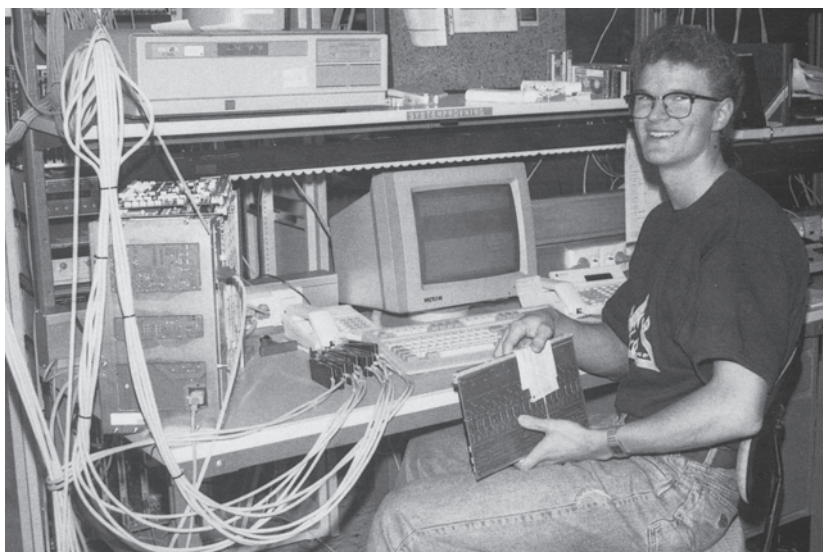
Den f.d. skofabrikens lokaler, som nu inte längre behövdes för tillverkning, byggdes om för 23 miljoner kronor för att ge plats åt nya teknikavdelningar med laboratorier, inköps-, ekonomi- och datafunktioner samt utbildningslokaler. En speciell abonnentväxelskola startades för utbildning av Televerkets fältpersonal. Skolan invigdes av landshövding Göte Fridh 1984. Redan detta år var faktureringen större för elektronikprodukterna än för elektromekaniken. Trots detta var antalet anställda inom elektronikproduktionen betydligt färre än för elektromekaniken tack vare en allt högre automatisering av produktionen och användning av alltmer komplexa komponenter.

Bo Ramstedt slutar som fabrikschef 1987 efter 10 år i företagets tjänst och blev teledirektör i Örebro. Han efterträds av Henry Edlund, tidigare chef för produktionsberedningen.

I april 1988 övergår Teli i bolagsform. Verksamheten i Vänersborg delas upp i två divisioner: division elektromekanik med Jan Ohlsson som chef och division elektronik med ledningsfunktion i Nynäshamn.

År 1989 tillsätts en ny VD för Telikoncernen, Benny Ström, och Teli omorganiseras i sex fristående divisioner. I Vänersborg bildas division Företagssystem. Den nya divisionen (F) har även anställda i Nynäshamn, i Älvsjö och i Göteborg. Telis fabrik i Sundsvall läggs ner, vilket innebär att produktionen av specialtelefoner överförs till Vänersborg. Division F i Vänersborg inriktas på tre affärsområden: System, Terminaler och Datanätverk samt Mobil kommunikation. Som divisionschef utses Thord Boreby, tidigare chef för fabriken i Kristinehamn.

Microelektronikens utveckling under senare delen av 80-talet innebar i första hand allt mindre och kraftfullare komponenter. Detta förhållande lade grunden till dagens bärbara datorer, telefoner och mobila multi/media-produkter. En ökad standardisering innebar också ökade möjligheter till globala kommunikationslösningar och en ökande konkurrens. År 1989 lades den första fiberoptiska kabeln över Atlanten ned. Kapaciteten var 10.000 samtal på varie optisk fiber i kabeln. Antalet abonnemang var i Sverige nu 60 st/100 invånare.

Teli är ett av de första företagen som står bakom en ny varvad högskoleutbildning till produktionsingenjör. Jerry Bryntesson valde Teli för sina arbetsperioder och arbetar här med systemtest på Fenix-växeln. (Fenix, en liten abonnentväxel).

90-talet

90-talet blev upptakten till en utveckling inom kommunikationstekniken som ingen någonsin kunnat drömma om. Antalet tekniska möjligheter under de kommande 20 åren skulle öka dramatiskt med hjälp av optiska fibernät, kommunikationssatelliter, trådlös markbunden bredbandskommunikation för överföringar av ljud och bild med hög upplösning, positioneringssystem (GPS) m.m. Utveckling av handburna terminaler för all bild-, ljud- och textöverföring såsom I-phone, I-pad m.fl. kom att se dagens ljus. Genom denna teknikutveckling skulle vi även komma att få HD-TV och en mångfald nya TV- och radiokanaler.

Division Elektromekanik upphör i april 1990 och en teknikepok avslutas. Personalstyrkan minskas med 150 personer. Totalt antal anställda är nu nere i c:a 700. Den tusende abonnentväxeln av typ A-335 leveras i maj 1990 till Tibnor AB i Köping. Teli i Vänersborg firar sitt 50-årsjubileum i september 1990.

Historien upprepar sig:

Precis som på 70-talet, då vänersborgsfabriken hotades av nedläggning p.g.a. för låg efterfrågan på komponenter (den svenska marknaden var

mättad), så inträffar nu samma sak igen. Telis produktion var enligt avtal endast avsedd för den svenska marknaden. Denna marknad är begränsad.

I försök att ännu en gång rädda Teli i Vänersborg från nedläggning undersöktes möjligheterna till nya affärsinriktningar och andra produktområden. Ett sådant var säkerhetssektorn. Inom Televerkskoncernen fanns ett systerbolag till Teli som hette Telalarm AB, som arbetade på en internationell marknad men saknade egen tillverkning av sina produkter. Ett samgående här skulle kanske ha kunnat ge upphov till ett nytt komplett säkerhetsföretag, men förslaget fick inget gehör hos verksledningen. Även Telalarm AB avvecklades så småningom. Med tanke på den tekniska utvecklingen på säkerhetsområdet var detta beslut naturligtvis helt korrekt.

Ett annat produktområde i stark tillväxt var minidatorer. Teli i Nynäshamn hade på 70- talet tillverkat en svenskkonstruerad (!) skoldator, som döptes till "Compis" (Computer in School) och tillverkades i något 1.000-tal exemplar. Men nu gav sig Teli i Vänersborg ut på riktigt hal is, då man började tillverka minneskort till datorer i stor skala. Detta visade sig vara en total felsatsning och ett ekonomiskt vågspel, som ledde till Thord Borebys avgång 1991. Som hans efterträdare anställdes Staffan Onsjö, som bara hade att tillse att Teli fullföljde sina åtaganden gentemot Televerket.

Som tillverkande företag utan egen marknad, produktutveckling och produktförsörjning fanns för Teli ingen möjlighet till fortsatt verksamhet. Den snabba tekniska utvecklingen, som skulle komma, icke minst ur kostnadssynpunkt och konkurrensen från låglöneländer i Fjärran-Östern fick även Ericsson att slå igen sina fabriker i Sverige. Televerket, som ombildats från statligt verk till aktiebolag, beslöt därför att även avveckla sin industridivision med fabriker i Nynäshamn och Vänersborg och blev Telia.

Teli i Vänersborg avslutade sin verksamhet i juli 1993 och en 50-årig industriepok var till ända.

Slutkommentar:

När jag kom till Teli i Vänersborg på 70-talet som medlem i den projektgrupp, som anställdes för att ge Teli en återstart, kunde jag väl aldrig föreställa mig, att jag en dag skulle komma att nedteckna företagets historia. Statliga företag hade vid den här tiden nästan eviga varaktigheter, men under 1900-talets senare hälft och in i våra dagar har den tekniska utvecklingen på alla områden accelererat i en takt, som saknar

motstycke i historien, vilket denna historieberskrivning så tydligt visar. Under de första årtiondena av Telis verksamhet skedde utvecklingen långsamt medan mot slutet av århundradet förändringarna avlöser varandra i ett allt högre tempo. Detta kräver en helt annan företagskultur, vilket de flesta av de statliga bolagen då saknade och därmed var Telis öde beseglat.

Källa bl.a.: Företagstidningen "Växel-Vis" - Jubileumsutgåva 1990

*Björn Wahlin, civ.ing. Född 1939.
Arbetat på Teli 1978-1993*

Allt var tydligen inte bättre förr...

Notis ur Tidning för Wenersborgs stad och län den 11 augusti 1898

”Den nya kandelabern i kyrkplantaget är nu uppsatt och tändes för första gången i tisdags afton. Den sprider ett starkt men på samma gång behagligt sken öfver hela parken öster om kyrkan och hälsas med glädje och tillfredsställelse af alla de fredliga och ”anständiga” trafikanter som måste passera denna förr af stadens ligapojkar och kvällsjentor annekterade promenadplats, där de med råa orgier och ofog-ofredandet af ensamma fruntimmer var deras specialitet-fördrefvo aftonen och en stor del av natten.”

Östra kyrkplantaget en sensommarkväll 2013. Platsen är idag knappast beryktad för förekomst av ”råa orgier och ofog”.

Foto: Joakim Bernling

Birger Wassenius sista dagar och sista vilja

Av

Bengt O. T. Sjögren

I Vänersborgs Söners Gilles årsbok 2009 har Peter Johansson skildrat de båda berömda bröderna astronomen Birger och kyrkoherden Torsten Wassenius (1692-1764) och deras livsinsatser och till detta kan inget rimligen vara att tillägga. Men ett arkivfynd i Göteborgs domkapitels arkivhandlingar 1771 ger ändå ett par glimtar från den lärde astronomen Birger Wassenius sista dagar och hur han själv förordnat om sin begravning.

Birger Wassenius, född 1687, avled i sitt födelsehem Mankärr i Vassända socken den 12 januari 1771 efter att tydligen ganska länge varit plågad av ohälsa. Vänersborgs församlings dåvarande kyrkoherde Sven Elgh (1703-1783) var hans vän och åt honom uppdrog Wassenius bland annat att meddela Göteborgs domkapitel om dödsfallet. Wassenius var visserligen inte prästvigd som sin bror Torsten men som ledamot av domkapitlet tillhörde han stiftet. Det ålåg då prästerskapet att göra anmälan om sådana dödsfall, även om detta tydligen skett ganska ojämnt.

Efter långvariga yrselattacker tycks Wassenius till sist ha fått en ganska hastig död. Vi får också veta exakt var i Vassända gamla kyrka som hans grav skulle tillredas. Kyrkan som sedan drygt 200 år är raserad har biskopen i Skara, Yngve Rudberg, behandlat i en lärd uppsats. Han beskriver där hur det gick till när de båda socknarna Vassändas och Naglums kyrkor raserades och man gemensamt uppförde Gustav Adolfs kyrka, den senare sedan några år i malpåse. Via Birger Wassenius sista vilja får vi ett möte bortom tid och rum med en av de nationellt och internationellt berömda vänersborgarna.

Kyrkoherde Sven Elghs rapport till Göteborgs domkapitel

”Genom efter sig lämnad promemoria, den jag ock ödmjukaste beder få i afskrift härhos affölga, har salig lectorn Wassenius pålagt mig att

Vassända kyrka förföll vid 1700-talets slut och ersattes vid sekelskiftet 1800 av en gemensam kyrka med grannsocknen Naglum, Gustav Adolfs kyrka vid Båberg. Av Vassända kyrka återstår i dag endast en ruin. Till höger om korset, där trädet växer, finner vi platsen som Birger Wassenius utsåg till sitt sista vilorum.

Foto: Marianne Brattberg 2013.

hos högvördiga herrar och plurimum venerandum consistorium notificera hans timade dödsfall. Jag har ej bordt underlåta att denna hans vilja efterkomma. Det tildrog sig utan att han varit förut sängliggande, utan allena natten förut känt någon inwärtets tryckning, som han då sade blifva hans död, om den återkommer; natten emellan d.11 och 12 sistl. Kl. 3 om morgonen, då samma omständighet sig åter infandt och efter bön till Gud och sin Frelsare han i stillhet afsomnade, lämnande sin maka i nog trånga vilkor. Saliga äro de människor, som Herren för sin starkhet hålla och af hiertat efter honom vandra. Med ödmukaste vördnad har jag ähran at vara högvördiga herrarnas, herr Doctor och Biskopens samt plm ven. Consistorii ödmukaste tienare.

Sven Elgh
Wenersborg d. 15 Jan. 1771”

Birger Wassenius förordnande daterat 18 augusti 1770

”Aldenstund min långsamma swindel och kroppssvaghet med många andra krämpor dageligen tiltaga och wisa at en oundvikelig förwandling lærer wissierligen innan kort wara för handen för thenna bräckeliga hyddan som iag nästkommande d. 7 October fördt omkring, om iag lefwer uti ottatio trij år, altså tänker iag här genom Guds och min Frälsares nåd och råd lämna til mina käraste wänners åtgärd följande angelägenheters förtrogna bedrifwan utan försummelse och tidens utdrägt:

1. Then andelösa kroppen må utan widlöftighet och onödigt ståt, befordras til sitt hvilorum i Wassända kyrko, under grafstenen wid altaret och intil predikostolen, som står i det nordöstra kyrkiohörnet.

2. Intimationen om dödsfallet önskar iag, ther Gud så behagade, måtte ske af min kjäre och förtrogne wän h:r Probstén Elg, hvilken behagar nästa post then göra hos högwördige Biskopen D. Lamberg och Ven. Consistorium andra wid tilfälle efter behag.

3. Sorgehusets fattiga tilstånds påminnelse sker wid lägenhet afh Wälbem:te Hr probsten Elg hos Biskopen och Consistorium hwilka så som alltid under min mångåriga svaghet sig vårdande om mitt lifs timmeliga understöd, ingalunda nu lära undandraga min k. hustru och barn thet gratiale, som efter min död them tilfalla kan, och the ganska wäl behöfwa.

4. Högwördige Hr. D. och Biskopen, högw. H. D. och Domprobsten och kortel. sagt, hela Ven. Consistorium warit mine fordom gynnare och wärdaste wänner: Wil någors kärlek hedra mit Stoft med Parentation, är jag wäl aldeles owärdig, dock lämnar til the lefwandes wälbehag så wida therwid kan finnas för them någor upbyggelse.

B.W.”

Källor

Litteratur

Johansson, Peter, *Birger och Torsten Wassenius – två bröder från Vänersborg i frihetstidens Sverige*. Ingår i: Vänersborgs Söners Gilles årsskrift 2009. Trollhättan 2009.

Rudberg, Yngve, *När Vassända och Naglums kyrkor raserades*. Ingår i: Vänersborgsstudier. Minnesskrift utgiven av Vänersborgs humanistiska förbund. Stockholm 1929.

Wallenquist, Åke, *Birger Wassenius*. Ingår i: Svenska män och kvinnor. Biografisk uppslagsbok. Band 8. Stockholm 1955.

Arkiv

Göteborgs domkapitel F I:85. Riksarkivet/ Landsarkivet Göteborg.

Bengt O. T. Sjögren f. 1932, student i Vänersborg 1952, arkivarie emeritus vid Landsarkivet i Göteborg.

ÅRSKRÖNIKA 2012

Gilleåret, som det beskrivs här i Krönikan, ska ha prägel av det väsentligaste som timat i vår stad det gångna året. Det ska också visa hur livet här i Lilla Paris påverkat omvärlden nationellt och globalt. Samtidigt belyses om det finns något i vår omvärld som händelsevis kunnat få genklang i Vänersborg och i Söners Gille.

Krönikören samlar lokaltidningar i en hög som blir nästan en meter över köksgolvet och klipper sedan ut och lägger inslagen i olika små högar för olika kategorier. Gissa vilken hög som blev högst i år? Jo, Bert Karlssons hög förstås! Säg vad man vill om Skara-Bert men rubriker kan han skapa och med det en massa gratisreklam. När nu vår kommun överlätit ansvaret för hela anrika Ursand med camping, bad och restaurang till denne oefterhärmlige entreprenör, så gäller att rubrikerna inte bara har negativ prägel. Rätt skött kan detta bli ett riktigt lyckokast för barndomens exotiska playa. Kanske Bert kan få till en båtutrustning som gamla "Posedonken", som körde badlystna från Fisktorget till Ursand under vår barndoms soliga somrar.

Bert vann tävlingen om högsta högen av tidningsurklipp. Bl. a. för att han började gräva utan bygglov. "Ska man fråga om vartenda litet spadtag?" var Berts reaktion. 6500:- blev den lindriga boten, vilket får betraktas som en spottstyver för de feta rubrikerna.

Tvåa efter Bert i urklippen kom ingen mindre än vår egen eminente ålderman Peter Johansson. Han har ju kloka meningar om mycket. Då är rubrikerna inte gräva och riva, fastmer bevara och vårda. Stadsvapnets krona räddade Peter med kommentaren: "Det är historielöst att ta bort kronan på vårt stadsvapen."

Efter sju års ältande har så byggnadsnämnden avslagit rivningsansökan för spannmålsmagasinet vid Vattugränd. Gillet har lagt mycket energi på att denna relik från havreexporttiden ska bevaras. Adolf Andersohn förtjänade ju de pengar som vårt museum byggdes av på just havreexporten till England på 1800-talets mitt. Tillsammans med zoologen och äventyraren Axel W Eriksson skapade han så detta museum med samlingar från hela världen som uppfördes 1885. Nu ska vårt 130 år gamla museum också rustas upp och anpassas till modern teknik och tillgänglighet på Peters förslag. Detta unika museum är inte bara ett

nationellt intresse utan är också värdefullt i ett internationellt perspektiv menar vår kloke ålderman.

Gilletts bok om Lilla Vassbotten skapade kanske inte rubriker utanför landet, men detta till trots sålde de 550 exemplaren slut på några veckor. Nu är en ny bok på gång om Blåsut. Här gäller för gillebröder att snabbt skicka in bilder om man vill synas i denna spännande bildkavalkad.

Att vår höstmarknad, som vi just frusit oss igenom, hade anor från 1500-talet visste vi inte förrän Peter beskrev detta i ELA. På den tiden höll man till på Gamla Brätte. Först vid 1600-talets mitt flyttade ”Vild-Hasse” med renkorven och cocosbollarna in till den nyanlagda staden.

Årets musikstipendier tilldelades Kim Aksnes, trumpet och Anneke Brose, orgel. Vid konserten i vår vackra nyrenoverade kyrka trollband stipendiaterna med virtuosa stycken från tysk 1600-talsmusik, nåt som inte är gjort i en handvändning.

Kyrkan har haft många oönskade rubriker under året. Dels dömdes en av kommunens präster för sexuellt ofredande och dels stals några vackra brudkronor som fanns utställda i en monter i kyrkan. Fast värst var nog de två djupfrysta liken som sedan tio år ligger förvarade i Trons Kapell i väntan på promession. Promession är en metod att frystorkas så att man sedan ska kunna multna på ett barmhärtigt sätt i naturen. Frystorka är illa nog för en gillebror men att ligga i ett fryssock i tio år klarar inte ens mina aborrfilléer utan att se tråkiga ut när de tinas.

Gillebroder Ingemar Ljung utsågs tillårets företagare. Gillet gratulerar denne välförtjänte pristagare som utvecklat Quality Hotell och nu även Strand Hotell sedan några år. Inspirerande förebilder driver samhället framåt. Agnes är en annan sådan lysande stjärna. Nu har hon givit ut ett nytt album där hon själv varit med och skrivit musiken tillsammans med sin pojkvän Vincent Pontare.

Vänersborg befäster sin position i musikens värld genom att utses till Årets Jazzkommun. En utmärkelse som gillebrodern Bengt Andersson arbetat hårt för och mottog med stolthet i egenskap av Musikföreningens ordförande. Jazzåret har krönts med konserter av storheter som Bengt Hallberg men också av artister som Gustav Svedung, som fått sin musikaliska grundskolning i Vänersborgs Musikskola.

Vänersborgsmusiken gör även andra avtryck i världen. Jenny Kaatz har efter examen från teaterskola i London fått en huvudroll i Les Misérables. Gillet håller tummarna för att detta är starten på en framgångsrik internationell karriär. En som redan gjort succé i USA är vår JD-stjärna Anneli Bjarnsson som spelat för en publik på 45 000 vid

Burningman Festivale i Nevadaöknen. Det är väl inte Gillemusik precis, men även den musikkonsten har danats här i vår musikskola. Det till numerären största internationella genombrottet för vänersborgsmusiken stod annars ett fyrtiotal herrar för när de deltog i en körtävling i Barcelona. I knivskarp konkurrens kammade Vänersborgs Par Bricole manskör en bronsmedalj. Ett nittiotial körer från ett trettiotal länder sjöng på kapp i nästan en hel vecka.

Idrottsprestationer med sensationella andraplatser präglade svensk idrott 2012. Lisa Norén tog OS-silver i triathlon, nio tusendels sekund från guld efter 1500 m simning, 43 Km cykel och en mil löpning.

Handbollslandslaget gick helt otippat till final och förlorade i en jämn kamp mot Frankrike. Håkan Dalby tog också ett OS-silver i vänersborgsgrenen lerduva. Det är den gren där Gillet senast hade en olympier, nämligen förre åldermannen Göran Ahlins far Lennart som belade 16:e platsen i denna klassiska OS-gren vid olympiaden i Tokyo 1964.

Vänersborgsidrotten handlar annars mest om bandy. Om några månader ska svenska landslaget försvara sin världsmästartitel här i Lilla Paris. Massor av ideell tid och obändig energi tillsammans med kunskap och erfarenhet från strategiskt rävspel var Stig Bertilssons framgångskoncept för att ro i land denna godbit till oss vänersborgare. Bandy är vår bästa reklamspelare och gör att Vänersborg syns regelbundet i all massmedia. Nu gäller för alla företagande gillebröder att utnyttja VM på bästa sätt.

Vid sidan av IFK's A-lag finns en omfattande ungdomsverksamhet. Faktum är att vi har mer framgång på juniorsidan. P-20 laget tog SM-guld på Studenternas! Christoffer Fagerström gjorde 4 mål i finalen i U-23VM och Adam Blomster var med och vann NM-guld i svenska P-17laget. Blåsuts P-9 krossade allt motstånd och vann DM-finalen med 16-2! Blåsuttjejen Hanna Wetterling vann guld i F19 med sin klubb i Tranås där hon går på bandygymnasium. Betänk vad bandyn betyder för våra ungdomar och för vårt varumärke Vänersborg.

I sitt fjärde OS tog Fredrik Lööf sin efterlängtnade guldmedalj i starbåt. Segling är en bra svenskgren, men också en bra vänersborgsgren. VSS har i sommar arrangerat H-båt VM och nästa år håller man en regatta med 400 båtar hos oss på sanden. Liksom bandy-VM gör så här stora tävlingar att Vänersborg visas positivt i alla medier. Ett oerhört reklamvärde som det ligger tusentals ideella gratistimmar bakom. Applåder till VSS och IFK!!

Bakom något mindre idrottsrubriker kan man finna andra duktiga vänersborgare. Långdistanslöparen Mikael Ekvall till exempel. Han utsågs till "Månadens friidrottare" av friidrottsförbundet efter sommarens framgångar. Rugbyflickorna Annica Hector och Ninni Giebat-Johansson som spelar i svenska VM-laget är också goda företrädare för vänersborgs idrottsungdomar.

Att Vänern är en smältdegel för politiska partiledare fick vi klart när Jonas Sjöstedt tog över V-styret efter Lars Ohly. Plötsligt kändes det lite viktigt att det partiet klarar 4%-spärren nästa gång. Att Wikipedias starke man i Sverige fick sin skolning i Vänern kan man se på just Wikipedia! Johan Jönsson heter han och basar för de 500 000 artiklar som finns på svenska Wikipedia. Att jämföra med de 70 000 artiklar som finns på National Encyklopedin.

Trots att kommunkontoret gick med 30 milj i vinst förra året har vi inte råd att vinterbona Skräcklestugan när den nu utsätts för omfattande renovering. Inte ens när en privatperson, Kent Gustafsson, erbjöd sig att donera medel till isoleringen. Nu utförs bygget utav Byggprogrammet på Birger Sjöberg så det blir nog såväl noggrant som billigt. Byggprogrammet har nämligen certifierats av Byggindustriens yrkesnämnd och anses som en av landets bästa byggutbildningar. Gillet håller tummarna för att man ska kunna ta en fika med våffla och värma upp sig i Skräcklestugan värme mellan några härliga skridskoturer på Vänernsvikens blanka is.

2,5% av jordens åkerareal upptas av bomullsodling. Massor av kemikalier går också åt innan Du kan trä på Dig en ny T-skjorta. Tillsammans med Inovatum ska Renewcell starta en ny anläggning i Vargön för att åter skapa bomullstygar av gamla kläder. Faller detta väl ut skapas 500 nya jobb och en produktion av 100 000 ton bomullsfibrer! Snacka om ett vänersborgsprojekt som spelar en global roll!! Allt vi slänger är ju ett potentiellt miljöhot. Vart går Dina utslitna bildäck till exempel? Jo, till Häljesta förstås. En helt ny anläggning har invigts där som gör gummikulor till asfalt och löparbanor av gamla däck. 30 000 ton däck återanvänds på detta sätt.

Förändring är väl knappast ledordet för Gillet, men vissa grejer måste man bara ta. Till exempel att stationshuset i Vargön brutalt vräktes ner av en gigantisk grävmaskin. Att Swedbank slutat med pengar, vilka konkurrensfördelar det nu kan ha? Som jag hörde nån sa:

- "Har Du Dina pengar på banken?"
- "Nej, det har jag inte råd med."

Men ett sådant oväntat lappkast som att systembolaget ska börja

med hemleverans. Det kan man ta. Allteftersom svensken börjar dricka mer sydländskt, så blir ju de lila plastkassarna allt tyngre. Man släpar ju hem 4-5 ggr mer vatten och glas när man går över från OP till öl och rödtjut. Då kan det vara skönt att få hemkört i stället för att vingla hem den dyra lasten på rullatorn. Det känns som att gillebröderna gör en präktig miljöinsats när vi tar "...två små droppar åt varje gillebror." För att undvika hälsoproblem efter ett Gille såg jag följande rekommendation från Dr Marbyn Lobley i Times: Ät ordentligt! Drick vatten under kvällen! Undvik konjak, rött vin och rom! Sov ordentligt och ta en Brufen med ett glas juice när Du lägger Dig. Tja det fungerar kanske, men vad blev det kvar att glädjas åt?

Dråpslaget att hälften av kommunens skolor skulle läggas ner utlöste en veritabel kraftsamling hos föräldrar och elever. Politikerna släppte in till diskussion och vek sig till slut helt för det massiva trycket. Alla skolor blir kvar. Det blev en spännande process som också innehöll en enkät där folket fick vara med och tycka. Skolan blir allt viktigare i vårt samhälle och det är bra att vi har en levande dialog kring våra barns väl och ve. Projektet -"Öka skolnärvaron"- har minskat skolket till hälften i stadens skolor. Tärnanskolan som resultatmässigt legat mycket lågt har det senaste året klättrat upp till siffror långt över riksgenomsnittet. Grattis till ett gott jobb!

Även vår äldreomsorg står sig väl och får höga betyg i socialstyrelsens ranking. Det är flera faktorer som vägs in som mat, personaltäthet och delaktighet. Men det blir ändå en stor omställning den dag man flyttar från eget boende till ett servicehus. Gustafsson hade bott en tid på Hemmet när prästen kom på besök och frågade hur Gustafsson trivdes. "Jo, sa han, jag skulle allt vart dö för länge sen, men di slår så förbannat i dörrera!"

Erik Norling satsar 20 miljoner på sin Tyglada. Han mål är att bli Sveriges största tygaffär. Det är en tuff målsättning, men man måste satsa för att vinna. 30 000 julklappar till barn i fattiga länder är också ett djärvt mål. Det är vänerborgsjournalisten Johanna Kratz tagit på sig den uppgiften som projektansvarig för Läkarmissionens: Aktion julklappar. Härligt att se vänersborgs ungdomar som genom hårt slit och idealism banar sig väg ut i en hård internationell arbetsmarknad.

På Göran Söderströms 95-årsdag utgavs Berghandboken. Det är en vacker bok där Bergens Nestor kokat ner all väsentlig kunskap vi har om Halle och Hunneberg. Göran var mycket nöjd med resultatet av all den research han gjort under flera år om sina älskade platåberg. Som i en god saga fick han således fullfölja sitt livsverk innan han bara någon

månad senare vandrade ut från jordelivet. Gillet är stolta att vi fick deltaga i utgivningen av Berghandboken.

Hur långt det är uppifrån Hunneberg ner till Vargön fick den 25-åring lära sig som efter en trevlig kväll i sällskap med några okända män på Teatergränd skulle få skjuts hem av de nya kamraterna. I stället för till bostaden kördes han upp på berget där han rånades och fråntogs kläderna och fick gå naken hem. En annan naken man bröt sig in till en kvinna i centrala Vänersborg i början av augusti och kröp ner i kvinnans säng där polisen kunde ta honom i bara mässingen!

När Sven Petterson i Öxnered tillsammans med sonen hade lyckats fånga en kringstrykande inbrottstjuv och ringde till polisen fick han beskedet att han skulle släppa tjuven. Några dagar senare lyckades polisen ta tjuven själva och det är väl kanske rätt att polisen har monopol på att fånga tjuvar. Därför känns det också rätt bra att vi får ha kvar polisstationen i Vänersborg några år till nu när man tecknat nytt treårsavtal med hyresvärderna. S Gunnar myser nog i sin himmel och tänker på när han skulle göra en husrannsakan hos kommunens mest notoriske återfallsförbrytare i vars hem det mesta var stulet och lånat. När S Gunnar frågade varför han hade cykeln inne i hallen fick han till svar:” Ja, folk är ju så förbannat tjuvaktiga nu för tiden!”

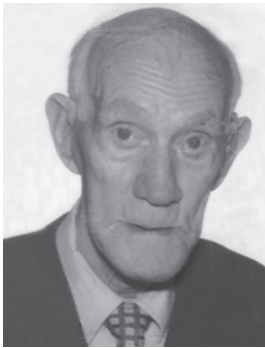
Vänersborg, allhelgonaafton 2012
Lars Salonen

Minnesord

Under tiden juni 2012 – maj 2013 har 21 Gillebröder för alltid lämnat oss. Vi lyser frid över deras minne.

Målaren Jens Andersson, född den 4 sept. 1912, avled den 20 juli 2012. Efter avslutad skolgång och militärtjänst började Jens Andersson arbeta i Allan Svanbergs målerifirma. Han blev företaget trogen under hela sitt yrkesverksamma liv och blev en mycket skicklig och välrenommerad yrkesman. Idrotten låg Jens Andersson varmt om hjärtat och han var en duktig bandy- och fotbollsspelare. Han spelade ishockey för IFK Vänersborg, fotboll för Vikenhov och Vargöns IK, bandy för IFK Vänersborg, Blåsut och VIF samt på senare år bowling för Pingvin. Jens Andersson genomgick en utbildning till bandytränare på Bosön.

Vid sidan av idrotten var det som musik som var Jens Anderssons stora intresse. Med dragspelet underhöll han vänner både privat och i föreningslivet.

Inträdde i Gillet 1983.

Direktör Kenth Haglund, född den 3 februari 1944, avled den 2 juni 2012. Kenth Haglund föddes i Vänersborg. I slutet av 1950-talet flyttade familjen till Trollhättan. Efter avslutad skolgång arbetade han med inköp på Saabfabriken i Trollhättan. Därefter arbetade han som kamrer på Anders Fischer i Trollhättan och kamrer och ekonomiansvarig hos Bil AB Erik Kjellman, återförsäljare av BMW. År 1977 startade han egen bilhandel, Bilfocus AB, tillsammans med Stellan Fryhler, som de drev i cirka 20 år. Därefter övergick Kenth Haglund till att äga och förvalta fastigheter under firma Kenbo förvaltning.

Kenth Haglund var medlem i Odd Fellowlogen i Trollhättan där han även ingick i styrelsen för deras fastighetsbolag. Kenth Haglund var även styrelseledamot och ordförande i Företagarna i Trollhättan och aktiv regionalt i Företagarna, Västra Götaland.

Inträdde i Gillet 1987.

Direktör Erling Weinstock, född den 5 februari 1916, avled i Stockholm den 31 maj 2012.

Erling Weinstock föddes i Vänersborg Efter avlagd studentexamen vid läroverket i Vänersborg genomförde han studier på handelshögskola i Göteborg. I sitt yrkesliv innehade han befattningar på flera pappersbruk bl.a. i Dalsland och Husum i Ångermanland. År 1949 flyttade han till Lidingö.

Erling Weinstock var skicklig bridge-samt tennisspelare. Det ska särskilt nämnas att han spelade tennis som 94-åring.

Inträdde i Gillet 1942.

Henry Schärberg var född i Vänersborg den 9 juni 1936 och avled på sin födelsedag den 9 juni 2012.

Henry växte upp på Blåsut och gick 7 år på Blåsut skola. Första anställningen var hos "Ford" Eriksons Bil på Östra vägen och därefter Korp & Söner på Vassbotten.

I början på sextiotalet öppnade Henry ett gatukök i anslutning till faderns kiosk i nedre Blåsutbacken. Då nya Dalbobron byggdes flyttades verksamheten till Torgvägen där Henry bedrev kioskrörelse fram till pensioneringen.

Omvitnat är också Henrys stora intresse för fina bilar, vilka han vårdade minutiöst.

Inträdde i Gillet 1992.

Driftverkmästare Rune Joelsson, född den 19 november 1927, avled den 9 september 2012.

Rune Joelsson föddes på Stigens gård utanför Vänersborg, men växte upp i Botered. Efter realskola i Vänersborg började han redan som 14-åring som lärling på Kungliga Vattenfallsstyrelsen i Trollhättan. Han blev Vattenfall trogen genom hela sitt yrkesverksamma liv, och förutom något år i Kimsta (1950-tal) bodde han i Vänersborg hela sitt liv. Joelsson beskrivs av sin omgivning som en mycket plikttrogen, varm och hjälpsam person. Smeknamnet "Mysingen" som han gick under i sin ungdom vittnar om en glad, social och omtänksam karaktär. Joelsson ägnade sin familj och sina barn stor omsorg. Joelssons stora fritidsintresse var det lilla sommartorpet i Takan (Timmervik), där han tillsammans med familjen tillbringade alla somrar under nästan 50 års tid. Han var engagerad i Vattenfall Västsveriges Veteraner.

Inträdde i Gillet 1976.

Elektriker Ernst-Magnus Hurtig, född den 2 mars 1923, avled den 15 oktober 2012.

Efter genomgången folkskola i Vänersborg utbildade sig Hurtig till elektriker och arbetade under en lång följd av år vid firman Harald Andersson. Han fick senare anställning på varuhuset EPA som vaktmästare och elektriker och senare anställdes han för liknande sysslor av Sparbanken.

Hurtigs stora intresse var emellertid musiken och hans dröm hade varit att bli yrkesmusiker. Huvudinstrument blev ventilbasun och redan som nioåring blev han medlem i Gossmusikkåren och i Vänersborgs Musikkår var han medlem i över 70 år. Hurtig spelade även i Wenerblecket och sommartid i den rikskända Medevi Brunnsorkester. När den kommunala musikskolan startade i Vänersborg 1963 blev han en av dess första lärare.

Hurtig hade dessutom ett särskilt starkt band till Ungern. På 1950-talet öppnade han och hustrun Ingrid sitt hem för ungerska flyktingar vilket senare resulterade i besök hos vänner i Ungern. Inträdde i Gillet 1953

Köpman Carl-Viking Wahlin, född den 1 oktober 1932, avled den 18 november 2012.

Efter studier vid läroverket i Vänersborg genomgick Wahlin handelsutbildning i Göteborg varpå följde studier vid Textilinstitutet i Borås. Yrkeskarriären påbörjades inom Borås textilbransch på agenturfirmorna AB Alex Engblom och AB Eric Ericsson. Vid faderns hastiga fränfalle 1960 återvände Wahlin för att arbeta i familjeföretaget, damkonfektionsbutiken Henric Hegardts Eftr. på Edsgatan. När butiken upphörde 1969 övertogs lokalerna av Skaraborgsbanken där Wahlin då fick anställning. Fram till 1990-talet var Wahlin ägare till den fastighet som inrymde såväl banken som biografen Saga.

Wahlin var en utpräglad föreningsmänniska. Under 40 år upprätthöll han olika förtroendeuppdrag inom Gillets styrelse och nämnder, med särskild förkärlek för Årsskriftsnämnden. Han tilldelades Gillets medalj 1989 och år 2003 utnämndes han till hedersledamot. Utöver Gillet var Wahlin mångårig medlem i Frimurarorden, Rotary och Par Bricole. Ett stort fritidsintresse var silversmide och många timmar tillbringades i den egna smidesverkstaden.

Inträdde i Gillet 1951.

Före sjukvårdsdirektören John Evert Elmqvist, född i Växjö den 14 augusti 1922, avled i Vänersborg den 22 november 2012.

Efter avlagd examen vid Växjö läroverk studerade han på socialhögskolan i Lund. Han erhöll anställning vid Växjö lasarett inom den administrativa sektorn som syssloman. År 1966 erhöll han anställning som sjukhusdirektör vid Trollhättan-Vänersborgs lasarett med placering i Vänersborg. Tjänsten som även omfattade Restads sjukhus samt Dalslands sjukhus i Bäckebo kvarstod han i fram till 1971. Hans administrativa ledarförmåga ledde till att han utsågs till administrativ chef, en befattning han verkade i fram till pensionen.

Elmqvist var en av eldsjälarna i Lions Club i Vänersborg, där han nedlade ett förtjänstfullt och mycket stort arbete till föreningens fromma.

Inträdde i Gillet 1989.

Socialvårdschef Stig Andersson, född den 11 januari 1918, avled den 23 november 2012.

Året efter realexamen fick Andersson, 1936, anställning som skrivbiträde vid socialvårdsbyrån i Vänersborg. År 1940 blev han förste kontorist och efter studier vid Socialpolitiska Institutet i Stockholm fick han 1944 tjänst som socialvårdsassistent och barnvårdsman. År 1946 lämnade Andersson Vänersborg för en tjänst som socialombudsman i Sala och därpå ett år som socialvårdssyssloman i Falköping. Redan 1947 var Andersson åter i Vänersborg där han tillträdde tjänsten som socialvårdssyssloman/socialvårdschef – en befattning han upprätthöll till pensioneringen 1983. Andersson var under en lång följd av år flitigt engagerad i IOGT-rörelsen och logen 40 Trygghet i Vänersborg. Dessutom var han flerårig medlem i Tempelriddarorden.

Musiken var något som låg Andersson varmt om hjärtat och han spelade själv fiol. Inte sällan anlätades han för att framföra musik vid bland annat begravningar och bröllop. Han stod även som en av grundarna av Seniorernas Hobbyslöjd i Vänersborg. Somrarna tillbringades gärna vid sommarstugan vid Gaddesanda. Inträdde i Gillet 1945.

Mats Larsson var född den 27 februari 1947 och avled den 1 januari 2013. Han växte upp på Blåsut i Vänersborg. Efter realen började han som biträdande verkmästare inom byggbranschen. Därefter arbetade han hos Artur Janssons Grus AB. Efter ett inhopp hos Diabas i Lilleskog började han som distributör av utbildningsmaterial hos AV-centralen i Vänersborg. Inom sin sista anställning som chaufför hos Erikshjälpen blev han en trygg förebild för de unga män som placerades med honom.

Mats var mycket trädgårdsintresserad, allmänbildad och intresserad av resor, musik och historia. När han gick härden var han åter bosatt i Blåsut, där han övertagit och renoverat föräldrahemmet Fadern byggt.

Inträdde i Gillet 1994.

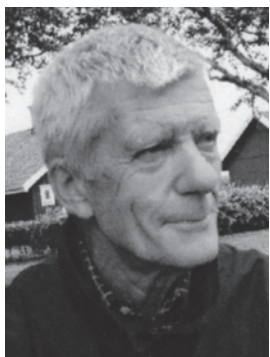

Redaktör Karl-Eric Malcolm, född den 23 september 1928, avled den 9 januari 2013.

Malcolm föddes i Vänersborg och familjen härstammade från Vänersnäs och prästsläkten Dahlgren. Han lämnade tidigt födelsestaden och växte upp i Värmland där han genomgick utbildning inom lant- och skogsbruk. I samband med språkstudier deltog Malcolm i flera intensivspråkkurser i Tyskland och Storbritannien. År 1960 fick han anställning vid SAAB Automobil. Efter en tid fick Malcolm tjänsten som teknisk redaktör vid SAAB:s publikationsavdelning, en tjänst han upprätthöll fram till pensioneringen. Dock fortsatte han att ta vissa uppdrag som översättare av biltekniska texter. Fritiden upptogs bland annat av ett stort litteraturintresse. Han var även aktiv inom Vänersborgs Par Bricole.

Inom Gillet var Karl-Eric Malcolm under flera år engagerad i Årsskriftnämnden och erhöll för detta arbete Gillets medalj år 2006.

Inträdde i Gillet 1980.

Karttekniker Ingemar Hassellind, född i Vänersborg den 23 juni 1938, avled den 30 januari 2013 i Vänersborg. Ingemar Hassellind utbildade sig till kartritare, kartassistent samt senare till karttekniker och var under 30 års tid anställd vid Vänersborgs kommun, de senaste åren vid Teknik- och Trafikenheten fram till sin pensionering. Hassellind gjorde sig känd som en mycket omtyckt medarbetare genom sitt vänliga tillmötesgående sätt. Redan i unga år väcktes hans stora musikintresse, som ledde till att han under en lång följd av år medverkade i såväl Vänersborgs stadsmusikkår, som Hemvärnets musikkår. Han deltog vid några tillfällen vid Högvaktsspelningar på Stockholms slott med Hemvärnets musikkår. Hassellind gjorde sig känd som en erkänt duktig klarinettist. Inträdde i Gillet 1993.

Vägmästaren Bernt Johansson, född den 3 mars 1937, avled den 7 februari 2013.

Bernt var född i Vänersborg och växte upp på Rostvägen i Blåsut. Han tog realexamen 1954 och började som skolepojke på det som idag heter Skanska. 1960 läste han till vägmästare på GTI i Göteborg och blev sedan Skanska trogen i sammanlagt 50 år, där han bl a var arbetsledare vid byggnationen av Vätterleden redan 1958-59.

Bernt var allmänt idrottsintresserad och själv duktig i många idrotter. Han klarade redan som 13-åring 168 i höjdhopp med den sk dykstilen. Han deltog vid något tillfälle i Skolungdomstävlingarna i Stockholm i just höjdhopp. Fotboll spelade han i IFK Vänersborgs ungdomslag 1952 med kända ansikten som Lasse Hedén och Yppa Jonsson. Han var intresserad av ridning och var bl a ridinstruktör på NÄRK på Kobbergs slott. Han var även ordförande i ridklubben under en period.

Inträdde i Gillet 2004.

Affärsmannen Lennart Andersson, född i Vänersborg den 26 maj 1926, avled den 6 mars 2013. Lennart Andersson var Vänersborg trogen hela sitt liv, bortsett från militärtjänsten. Denna fullgjorde Lennart i Karlskrona, där han utbildades till telegrafist i Handelsflottan.

Vid återkomsten till Vänersborg övertog Lennart Andersson Radio- o TV-affären efter sin fader Herbert Andersson.

Lennart Andersson behöll hela livet intresset för båtar, hav och västkusten.

Inträdde i Gillet 1980.

Affärsmannen Eje Almhage, född i Vänersborg den 12 augusti 1945, avled den 23 mars 2013.

Efter avslutad skolgång på Blåsut började Eje hos sina föräldrar Anna och David Almhage på Blåsut Handelsträdgård. Eje fick även tillfälle att förkovra sig inom blomsternäringen i Holland. När Blåsut Handelsträdgård lades ner köpte Eje Marierovägens blommor i Vänersborg, som han drev i några år. Eje var även anställd hos Andréens Järn i Vänersborg en kortare tid.

År 1987 startade Eje och hans fru tillsammans med sin syster och svåger Almhages Blommor i Vargön. År 1995 blev Eje ensamägare till firman och drev den fram till sin död. På senare tid köpte han även Marierovägens Blommor igen.

Ungdomsåren präglades av segling och motorsport, som var hans stora intresse.

Inträdde i Gillet 1994.

Handlaren Sonny Gustafsson, född den 16 september 1946, avled den 19 april 2013.

Sonny föddes och växte upp i Vänersborg och fick efter avslutad skolgång anställning som butiksbiträde hos Bertil Malmberg, Malmbergs Cykel & Sport, då på Drottninggatan. År 1976 övertogs rörelsen inkl anställda av Clas-Göran Magnusson och flyttades 1980 till Kungsgatan för att så småningom byta namn till Intersport, Vänersborg. Sonny förkovrade sina kunskaper i början av 1980-talet och läste in en högre butikschefsutbildning. Han arbetade sedan som butikschef i företaget.

År 1996 övertog Sonny butiken och drev den framgångsrikt till 2010, då han valde att pensionera sig. Sonny var en mycket trevlig och positiv person omtyckt av såväl kunder som arbetskamrater.

Sonny deltog aktivt i Centrumföreningens verksamhet och hans stora intresse var friluftsliv i skog och mark. Han paddlade kajak och tyckte om att åka långfärdsskridskor. Semestrarna tillbringade familjen ofta i husvagnen eller sedermera husbilen.

Inträdde i Gillet 2003.

Agronom Harald Stjern Dahl, född den 27 november 1915, avled den 27 april 2013. Harald Stjern Dahl föddes på gården Sättra i Bro socken, några mil väster om Stockholm. Som barn flyttade han med föräldrarna till släktgården Kvarnbo gård utanför Uppsala där han hjälpte till i jordbruket och det var där hans hästintresse föddes. Harald tog studenten vid Uppsala högre allmänna läroverk och fortsatte studierna vid dåvarande lantbrukshögskolan vid Ultuna i Uppsala där han tog agronomexamen 1942. Under några år följde lärartjänstgöring vid Stora Segerstads lantmannaskola i Reftele och Klagstorps lantbruksskola i Skövde. År 1948 anställdes han som maskinkonsulent vid Älvsborgs läns norra hushållningssällskap i Vänersborg och 1966 fick han samma befattning vid Lantbruksnämnden i Älvsborgs län. Efter pensioneringen 1981 fortsatte Harald Stjern Dahl vara aktiv inom många områden, bl.a. som cirkelledare i pensionärsföreningen Lilla Paris.

Harald Stjern Dahl har dessutom undervisat i favoritämnet botanik med botaniska exkursioner men även inom glasets, porslins, silvrets, möblernas och Sveriges historia. Harald Stjern Dahl var även medlem i samlarklubb, bridgeklubb, konstförening, botanisk förening och ordenssällskap.

Inträdde i Gillet 1981

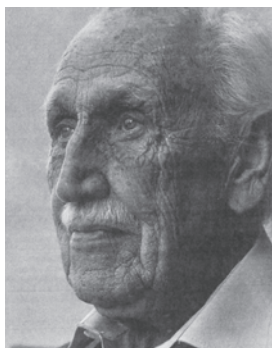

Personalchef Lasse Hedén, född den 4 sept. 1934 i Vänersborg, avled den 29 april 2013 i Borås.

Lasse Hedén visade redan i unga år en unik bollkänsla och intresse för all idrott som hade med boll att göra. Detta intresse kom att prägla en stor del av hans liv. Efter realexamen vid Vänersborgs Högre Allmänna läroverk värvades Lasse Hedén från modeklubben VIF till fotbollsklubben AIK där han spelade åren 1956-57. Han utbildade sig samtidigt till vägmästare och när dragningen till hans västgötarötter blev för stark, flyttade han till Borås och skrev på för Norrby. Han började arbeta på Borås kommun och blev kommunen trogen fram till sin pensionering. Han var en mycket uppskattad personaladministratör med stort engagemang för medarbetarna.

Som spelande tränare i Norrby blev han lagets centralfigur. Härlig teknik och spelsinne var hans signum. Lasse Hedén var även tränare för Elfsborg 1973-75. På senare år plockade han fram bordtennisracketen och blev en mycket framgångsrik veteranspelare med bl.a. ett VM-brons i pingisens veteran-VM i Kina i 75-årsklassen med 100 startande från hela världen.

Inträdde i Gillet 1957.

Vattenrättsingenjören Jan E. Rådberg, född i Göteborg den 29 november 1910, avled i Uppsala den 18 maj 2013.

Jan Rådberg startade sin skolgång i Göteborg, men flyttade sedan till Stockholm där han började på Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) 1931 och tog examen 1936 på Väg och Vattenprogrammet.

Jan Rådborgs första anställning, direkt efter examen var vid Stockholms stadshus på lantegendomsavdelningen. Yrkesbanan förde Jan Rådberg via Sundsvall, åter till Stockholm, ett par turer till Göteborg och Halmstad och åter tillbaka till Vattenfall i Stockholm 1952. Jan Rådberg fick tjänsten som vattenrättsingenjör vid Västerbygdens vattendomstol i Vänersborg 1957. Denna tjänst innehade Jan Rådberg, inkluderande många omfattande projekt runtom i landet, till sin pensionering vid 67 års ålder 1977. Jan Rådberg fortsatte dock med olika uppdrag vid vattendomstolen på halvtid en period därefter. Jan Rådberg var aktiv i Frimurareorden, Vänersborgs släktforskare samt Societetssällskapet Klubben i Vänersborg. Trots att Jan har arbetat runt om i landet har han i alla år varit angelägen om att hålla kontakt med sina examenskamrater från KTH sedan 1936. De träffades 4 gånger om året fram till 2009.

År 2000 flyttade hustrun Elisabet och Jan Rådberg till Uppsala.

Inträdde i Gillet 1984.

Direktör Göran Nilsson, född den 20 sept. 1931 i Årjäng, avled den 26 maj 2013 i Vänersborg. Efter realexamen fortsatte Göran Nilsson sin utbildning till diplomerad företagsekonom. Göran Nilsson började efter militärtjänsten sin första anställning på SAAB:s ekonomiavdelning i Trollhättan. Därefter bytte Göran Nilsson bransch och övergick till försäkringsbolaget Trygg-Fylgia och var där distriktschef fram till 1966 då Göran Nilsson gick över till Länsförsäkringar, där han blev marknadschef och stannade kvar till sin pensionering.

Göran Nilsson var en mycket aktiv Rotarymedlem med flera styrelseuppdrag. Göran Nilsson var även styrelsemedlem i Älvsborgs läns Brandförsvarsförbund. På fritiden var fjällvandring, simning och tennis hans stora intresse.

Inträdde i Gillet 2002.

Revisionsdirektör Lars Björendahl född 30 juli 1945 avled den 31 maj 2013

Lars har gått via Norra skolan, Färgelandas folkhögskola, Handelsskola, Göteborgs universitet och kurser på Handels-högskolan.

Lars arbetade ett antal år på Handelsbanken, för att därefter göra sin karriär inom Älvsborgs Läns Landsting och Västra Götalandsregion. Där arbetade Lars på personalavdelningen och ekonomiavdelningen på så väl Ulricehamns som, Borås och Alingsås lasarett, men framför allt inom Älvsborgs Läns Landsting och Västra Götalandsregionen. De sista åren innan pensioneringen var han Revisionsdirektör för Västra Götaland. Lars var en stor humorist och hade alltid nära till ett gott skratt och var under större delen av sitt liv varit bosatt i Vänersborg. Ett av hans stora intresse har varit idrotten. Han hade en bra bollkänsla, var bland annat juniormästare i bordtennis i både Älvsborgs Läns distrikt och Vänersborg. Senare blev golfen ett stort intresse.

Under ett antal år var han även med i styrelsen för VIF. Inträdde i Gillet 1988.

Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då sol gått ner.

Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden sover dem,
susar sin vaggande sång.

(Anita Halldén)

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES MEDLEMMAR

	Födelse- år	Inträdes- år
AARSRUD, CHRISTIAN, Fil. dr. Brålanda	1938	06
AARSRUD, WILHELM, Dir. Vänersborg	1942	06
ABOASALEH, TONY, Vänersborg	1969	06
ABRAHAMSSON, GUNNAR, Vänersborg	1942	05
ADOLFSON, HANS, Vänersborg	1963	11
ADOLFSON, ULF, Trollhättan	1961	10
* ADOR, HANS, Personaldirektör, Växjö	1935	75
AHLBERG, MORGAN, Chefredaktör, Trollhättan	1971	05
AHLBERG, SVEN-ARNE, Örebro	1942	08
AHLENIUS, PER, Vänersborg	1951	09
* AHLIN, ANDERS, V. Frölunda, ständig medlem	1965	78
* AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg, ständig medlem, innehavare av Gillets medalj (2008)	1944	58
AHLIN, ULF, Kungälv, ständig medlem	1968	78
AHNFELT, LENNART, Vänersborg	1942	10
AHNSTEDT, LENNART, Vänersborg	1945	00
ALDÉN, BENNY, Vänersborg	1942	06
* ALEXANDERSSON, HANS, Biolog, Vänersborg	1948	75
ALFREDSSON HÅKAN, Områdeschef, Bovallstrand	1951	95
* ALFREDSSON, LARS, Adm. chef, Vänersborg, ersättare i styrelsen	1956	76
ALM, LARS, Vänersborg	1944	13
ALMQVIST, DICK, Polisinspektör, Hunnebostrand	1947	88
ALMQVIST, PETER, Hälso- och sjukvårdsschef, Vänersborg	1950	00
* AMGÅRD, KARL-ERIC, Kommunalarbetare, Vänersborg	1940	74
ANDERSEN, BERTEL, IT-tekniker, Hisings kärre	1963	12
ANDERSEN, HASSE, Speciallärare, Vänersborg	1940	92
ANDERSSON, ANTON, Tapetsör, Vänersborg	1971	04
ANDERSSON, BENGT, Vänersborg	1944	04
* ANDERSSON, BO, Ingenjör, Värnhem	1940	74
ANDERSSON, BO, Vaktmästare, Vänersborg	1957	88
ANDERSSON, BO, Vänersborg	1946	08
* ANDERSSON, CENNY, Ingenjör, Frändefors	1963	83
* ANDERSSON, CHRISTER, Fil.mag. Vänersborg	1945	55
ANDERSSON, CLAES GÖRAN, Tapetsör, Vänersborg	1937	99
ANDERSSON, DAVID, Fil. dr., Ödeshög	1947	09
ANDERSSON, DICK, Vänersborg	1944	05
* ANDERSSON, GLENN, Elektriker, Trollhättan	1946	84

* ANDERSSON, GUNNAR, Redaktör, Täby	1928	83
ANDERSSON, HANS, Vänersborg	1965	04
ANDERSSON, HÅKAN, Mellerud	1950	98
ANDERSSON, JAN, Leg. veterinär, Vänersborg	1951	89
ANDERSSON, JOACHIM, Elhandlare, Vargön	1963	09
* ANDERSSON, JOHN, Maskinchef, Vänersborg	1953	74
* ANDERSSON, KENT, Bilförsäljare, Vänersborg	1944	81
ANDERSSON, KENT, Verkstadsmontör, Vänersborg	1942	90
ANDERSSON, KRISTIAN, Vänersborg	1972	97
* ANDERSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1940	80
ANDERSSON, LARS-OLOF, Överläkare, Bjästa	1945	00
ANDERSSON, MATS, Vänersborg	1970	10
ANDERSSON, OVE, Vänersborg	1945	04
* ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1928	76
ANDERSSON, RICARD, Ingenjör, Vänersborg	1926	94
ANDERSSON, STIG, Vänersborg	1938	94
* ANDERSSON, STIG, Sjukvårdare, Vänersborg	1936	87
ANDERSSON, STIG LENNART, Vänersborg	1932	88
ANDERSSON, SVEN, Målare, Vänersborg	1949	00
ANDERSSON, SVEN, Målare, Vänersborg	1931	05
ANDERSSON, STIG-ÅKE, Polis, Vänersborg	1951	13
* ANDERSSON, TOMMY, Köpman, Vänersborg	1950	75
* ANDERSSON, TOMMY, Ingenjör, Vänersborg	1950	83
ANDERSSON, ÅKE, Arvika	1941	07
ANDREASSON, JÖRGEN, Musklärare, Vänersborg	1957	05
ANDRÉEN, FREDRIK, Vänersborg	1971	99
* ANDRÉEN, HÅKAN, Frändefors	1942	82
ANDRÉEN, ROBERT, Lysekil	1976	99
ANKARTOFT, BENGT, Verktygstekniker, Vargön	1942	90
ANKARTOFT, PATRIK, Ingenjör, Vänersborg	1964	90
ANKARTOFT, STURE, Pensionär, Vänersborg	1936	90
ARFVIDSSON, SUNE, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1942	98
ARVEBLAD, SVEN OLOF, Ingenjör, Vargön	1946	08
ARVEKLEV, LAGE, Vänersborg	1950	98
ARVEKLEV, LEIF, Vänersborg	1952	96
* ARVIDSON, BENGT, Skötare, Vänersborg	1949	75
ARVIDSSON, KENNETH, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2011)	1967	10
** ARWIDSSON, UNO, Expeditionsassistent, Vänersborg	1927	60
ASP, PETER, Informationschef, Vänersborg	1968	05
* BACK, INGVAR, Rörmontör, Vänersborg	1932	73
* BACK, JAN, Vänersborg	1934	63
* BACK, ROGER, Fotograf, Frändefors	1956	83
BARTHOLMES, MICHAEL, Ingenjör, Vänersborg	1957	89
BENGTTSSON, LARS-GÖRAN, Vänersborg	1945	12
* BENGTTSSON, ROLF, Faktor, Vänersborg	1934	76
BENGTTSSON, ROLF, Överläkare, Vänersborg	1939	03
BENTON, GUNNAR, Marknadsanalytiker, Hisings backa	1936	97
* BERG, LARS, Vänersborg	1945	00

BERG, LARS, Administrativ chef, Frändefors, ledamot beredningsnämnden .	1967	02
BERG, LENNART, Mellerud	1950	94
BERGENFELDT, HANS, Vänersborg	1935	05
BERGENHEIM, KLAS, Bildal	1970	96
BERGER, ANDRÉAS, Malmö, ständig medlem	1974	76
* BERGER, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg, ständig medlem	1943	55
BERGER, MAGNUS, Lund, ständig medlem	1967	76
BERGER, MAX, Vänersborg, ständig medlem	1970	76
BERGER, NIKLAS, Göteborg, ständig medlem	1973	98
* BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg	1937	72
** BERGMAN, KARL-ERIK, Ingenjör, Nol	1930	48
BERGSTEN, TOM, Vänersborg, ...	1952	08
* BERGSTROM, JOHAN, Vänersborg	1950	80
* BERGSTROM, RAGNAR, Vänersborg	1942	80
BERNLING, JOAKIM, Advokat, Vänersborg, 2:e Äldersman	1960	99
BERNLING, KARL, Postiljon, Vänersborg	1957	97
BERNLING, OLLE, Advokat, Vänersborg	1922	89
BERNTSON, STURE, Värnamo	1944	08
* BILLEGREN, LARS, Köpman, Mellerud	1938	75
BJARNELL, YAN-ERIK, Vänersborg	1955	07
BJELKHOLM, STEFAN, Vänersborg	1954	05
* BJÄRUDD, MATS, Halmstad	1945	80
BJÖRENDAHL, ANDERS, Upplands Väsby	1943	08
* BJÖRKENSTOCK, JAN-OLOF, Munkskär, Växjö	1948	82
BJÖRKLUND, JAN ÅKE, Stockholm	1938	00
BJÖRNBERG, BERTIL, Vänersborg	1924	05
BJÖRNBERG, CHRISTER, Göteborg	1952	05
BJÖRNBERG, MARTIN, Pol. Mag. Mölndal	1968	94
** BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamr., Vänersborg, hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (2002)	1927	54
** BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg	1929	54
* BJÖRNBERG, THOMAS, Civilingenjör, Vargön	1953	77
BJÖRNDAHL, GUNNAR, Vara	1939	97
†* BLIXT, BENGT, Maskinmästare, Uddevalla	1929	80
BLIXT, PETER, Begravningsentreprenör, Vänersborg	1965	95
BLOM, TOMAS, Vänersborg	1964	98
BLOMBERG, LENNART, Vänersborg	1942	08
BLOMGREN, BENGT, Vänersborg	1946	04
BLOMGREN, ERIK, Alingsås	1973	83
* BLOMGREN, LARS, Kommunalråd, Vänersborg	1941	77
* BLOMGREN, MATS, Stockholm	1960	77
BLOMQVIST, LENNART, Vargön	1942	09
BLOMQVIST, STEN, Vargön	1939	94
BOBERG, GUSTAV, Vänersborg	1982	87
BOBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1946	92
BOBERG, MARKUS, Enskede	1972	87
BODÉN, HÅKAN, Vänersborg	1948	08
BOHLIN PONTUS, Civ. ing., Sollentuna	1968	95

BOMAN, FREDRIK, Civilingenjör, Torslanda.....	1973	00
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg, ersättare i styrelsen.....	1948	94
BOMAN, MERRIL, PR Manager, Göteborg.....	1953	90
BONDESON, CHRISTER, Hovås	1941	02
BORG, LARS, Vänersborg	1941	08
BORGEMYR, JAN, Vänersborg	1946	04
BORGLIDEN, INGE, Vänersborg	1936	94
BORNSTRÖM, STIG, Vänersborg	1940	04
BRATTWALL, JAN, Landstingsdirektör, Vänersborg.....	1942	91
BRÄNNLUND, FRANK, Vänersborg	1953	02
BUCCI, JAMES, Vargön	1966	10
BÜGLER, ULF, Vänersborg.....	1957	04
BYSTRÖM, URBAN, Kriminalvårdare, Vänersborg	1962	97
* BÄCKSTRÖM, BERTH, Åkeriägare, Vänersborg.....	1946	67
BÄCKSTRÖM, EMIL, Vargön.....	1976	85
* BÄCKSTRÖM, GUNNAR, Åkeriägare, Vänersborg	1932	67
BÖNGREN, PER-OLOF, Färgelanda	1951	12
BÖRJESSON, BJÖRN, Adjunkt, Vänersborg	1952	05
BÖRRETZEN, JENS, Överläkare, Vänersborg.....	1938	06
BÖTTIGER, KARL-IVAR, Vänersborg.....	1932	05
* CARLÉN, BENGT, Dals Långed	1947	83
CEDER, BENGT-GÖRAN, Frändefors.....	1945	05
CEDER, BERNT, Telearbetare, Vänersborg.....	1933	90
CEDERLUND, ARNE, Jägmästare, Vänersborg	1936	11
CEDERQUIST, PÅR, Kommunjurist, Vänersborg	1944	99
CRANTZ, CURT GÖRAN, Pol.mag, Vänersborg	1958	90
** DAFGÅRD, BENGT, Arbetsl. Vänersborg, ständig medlem.....	1939	50
DAHLBOM, MATS, Kommunjurist, Vänersborg.....	1964	01
* DAHLGREN, LEIF, Banktjänsteman, Vänersborg	1945	85
DAHLGREN, INGVAR, Vargön	1945	08
DAHL, MICHAEL, Vänersborg.....	1962	12
* DAHLLÖF, MATS, Uppsala	1965	67
DAHLLÖF, PETER, Civilekonom, Stockholm, ständig medlem	1972	72
DANIELSSON, ALLAN, Skolvaktmästare, Vänersborg	1937	07
DANIELSSON, THOMAS, Frändefors	1948	97
DANIELSSON, WOLLMAR, Vänersborg	1933	05
DAREFELT, GÖSTA, Vänersborg	1928	00
DAUNIUS, CARL, Ögonläkare, Vänersborg.....	1935	01
* DAVIDSSON, BENGT, Verkstadsmontör, Vänersborg.....	1957	71
* DAVIDSSON, BILT, Bankdirektör, Vänersborg	1938	64
DENNISSON, STIG-GÖRAN, Mariestad	1956	05
DRUFVA, ULF, Vänersborg.....	1950	97
DUELL, GÖSTA, Försäljare, Vänersborg.....	1928	01
ECKERWALL, ÅKE, Filipinerna.....	1934	99
EDBERG, PEO, Fårösund	1948	01
EDVARDSSON, GÖRAN, Vänersborg	1950	07
EILERTSSON, NILS, Åklagare, Vänersborg.....	1934	02
* EK, CARL-GUSTAF, Teknologie doktor, V Frölunda	1958	83

www.vanersborgssonersgille.se

* EK, LARS-ANDERS, teologie kand., Lidköping	1954	83
EKBLAD, KENNETH, Göteborg	1948	09
EKDAHL, PER OLOF, Vänersborg	1946	97
* EKHOLM, JOHAN, Vänersborg	1963	87
* EKLIND, LARS, Överstelöjtnant, Linköping	1957	74
EKLIND, VIKTOR, Stud, Vänersborg	1993	13
* EKLUND, BO, Lagerchef, Vänersborg	1937	80
EKMAN, GUNNAR, F.d. Rektor, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2008)	1928	01
* EKMAN, LARS, Tekniker, Vänersborg	1949	74
EKSTEDT, GÖRAN, Vänersborg	1949	05
* EKSTEDT, THOMAS, Utvecklingsledare, Råå	1951	65
* EKSTRÖM, JOHAN, Kommunalråd, Vänersborg	1943	80
* ELMQVIST, SÖREN, Museitekniker, Vänersborg	1940	75
EMANUELSSON, GÖTE, Vänersborg	1956	06
ENGDAHL, KENT, Posttjänsteman, Vargön	1953	04
ENGHOLM, CARL, Uppsala	1941	04
* ENGLUND, CLAES, Agronom, Lidköping	1943	47
ENGLUND, JAKOB, Göteborg, ständig medlem	1981	82
* ENGLUND, MAGNUS, Tandläkare, Göteborg, ständig medlem	1949	49
ENGLUND, NILS-ERIK MAGNUS, Vänersborg, ständig medlem	1966	66
** ENGLUND, NILSTURE, Leg. läkare, Vänersborg	1939	47
ENGLUND, OSKAR, Civ.ing. Göteborg, ständig medlem	1982	82
ENGLUND, SAMUEL, Civ.ing. Lidköping, ständig medlem	1977	82
ENGLUND, TEODOR, Lidköping, ständig medlem	1985	85
* ENGSTRÖM, PER-ARNE, Försäljare, Vänersborg	1935	85
* ERICSSON, ANDERS, Tandläkare, Vänersborg, ständig medlem	1944	54
* ERICSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön	1941	80
ERICSSON, BENGT, Målaremästare, Hamburgsund	1930	99
ERIKSSON, BJÖRN, Vänersborg	1973	04
ERICSON, BOO, Fritidspedagog, Skövde, ...	1939	01
ERICSSON-KLEIN, CARL, Vänersborg, ständig medlem	2000	05
ERIKSSON, EDDIE, Civ.ing. Träslövsläge	1935	05
ERIKSSON, EVERT, Vänersborg	1930	04
ERIKSSON, HÅKAN, Trollhättan	1956	07
ERIKSSON, INGE, Vänersborg	1946	96
* ERICSSON, JOHAN F., M.B.A., USA	1966	66
** ERICSSON, JOHN-OLOF, Tandläkare, Vänersborg, ständig medlem, hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (2000)	1939	54
ERIKSSON, KARL-ERIK, Fd Järnvägsexpeditör, Vänersborg	1928	94
ERICSON, LEIF, Viken	1939	01
* ERICSON, LENNART, Adjunkt, Vänersborg	1940	85
ERIKSSON, MATS, Vice chefsåklagare, Sävedalen	1967	99
ERICSSON, MICHAEL, Vänersborg	1969	02
ERIKSSON, PATRIK, Vänersborg	1967	12
ERICSON, PER-OLOF, Vänersborg	1945	06
ERIKSSON, RONNY, Vänersborg	1938	88
ERICSON, SVEN-GÖRAN, Vänersborg	1948	11

ERIKSSON SVEN-INGVAR, f.d. kommunalråd, Vänersborg	1940	92
ERICSON, TOMMY, Urmakare, Vänersborg	1946	04
ERIKSSON, ÅKE, Tekniker, Vänersborg	1925	98
ERIXON, DOUGLAS, Frändeförs, ...	1941	97
ERIXON, LEIF, Frisörmästare, Vänersborg	1929	93
ERLANDSSON, GUNNAR, Äldreomsorgschef, Vänersborg	1950	09
* ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
FAGER, JAN, Direktör, Vänersborg	1940	90
FAGERSTRÖM, BO, Helsingborg	1942	04
FAGERSTRÖM, MAGNUS, Landvetter	1966	89
FALK, CLAS, Chefsrådgivare, Vänersborg	1970	97
FALK, GÖSTA, Vänersborg	1938	09
FALK, JAN-ERIK, Vargön	1950	12
* FAST, GUNNAR, Överstelöjtnant, Lysekil	1948	83
FASTH, KENTERIC, Vänersborg	1955	05
FASTH, CONNY, Lärare, Partille	1948	05
* FASTH, SIXTEN, Fotograf, Vänersborg	1926	74
FERM, ANDERS, Trollhättan	1958	10
FERM, ROLAND, Vänersborg	1959	05
* FERM, RUNE, Kriminalassistent, Vänersborg	1929	84
FILIPSON, GÖRAN, Avdelningschef, Vänersborg	1947	94
FILIPSSON, PETER, Officer, Malmö	1975	06
* FLINK, BENGT, Hisings Backa	1936	85
FLOBERG, TOMMY, Skyddsförare, Vänersborg	1961	94
* FOCK, KARL-GÖRAN, Lerum	1953	77
* FORSSANDER, LARS-ERIK, Bankdirektör, Kungsbacka	1934	84
FORSBERG, STEN, Vänersborg	1934	11
FORSHELL, LEIF, Spånga	1942	02
FORSELL, OLOF, Ingenjör, Västerås	1937	08
FREDÉN, HÅKAN, Ystad	1937	05
FREDMAN, EGON, Ingenjör, Vänersborg	1929	90
FREDMAN, MARTIN, Polisman, Göteborg	1970	83
FREDMAN, STEFAN, Produktionstekniker, Vänersborg	1964	04
* FREDMAN, SUNE, Verkmästare, Vänersborg	1940	68
FRIBERG, HANS, Reklamman, Kolbäck	1956	94
FRICK, JAN-OLOF, Leg. Läkare, Ullared	1939	08
FRICK, LARS H, Kommunchef, Borgholm	1948	98
* FRÄNDEGÅRD, BENGT-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67
FURBO, MATTIAS, Vänersborg	1972	94
* FURBO, STURE, Adjunkt, Vänersborg	1944	87
FÄGER, KENTH, Vänersborg	1952	60
* FÄLLING, HARRY, Televerksarbetare, Vänersborg	1939	71
GADD, ROLF, Uddevalla	1930	01
GELANG, PELLE, Civilingenjör, Vänersborg	1945	99
GILLBERG, HANS, Vänersborg	1960	05
GILLBERG, ROLF, Värmetekniker, Vänersborg	1936	90
GILLBERG, STEFAN, Vänersborg	1964	08
GRANLUND, KURT, Ekonomichef, Trollhättan	1938	94

GRANQVIST, KJELL, Vargön.....	1932	97
GRANQVIST, TORE, Verkstadsägare, Vargön.....	1948	91
GRAUMANN, GUNNAR, Lund.....	1933	93
GRETTVE, LARS, Överläkare, Vänersborg.....	1942	11
** GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Bromma.....	1932	60
GRÖNROS, BERNT, Vänersborg.....	1963	99
** GULZ, LENNART, Adjunkt, Vänersborg.....	1939	54
GUSTAFSSON, BENKT, Vänersborg.....	1940	09
GUSTAFSSON, DAN, Vänersborg.....	1947	12
GUSTAFSSON, DANIEL, Vänersborg.....	1976	12
* GUSTAFSSON, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg.....	1937	77
GUSTAFSSON, JAN, Musiklärare, Vänersborg.....	1952	05
GUSTAFSSON, JAN-OLOF, Vänersborg.....	1947	94
GUSTAVSSON, JOHAN, Civ. ekonom, Vänersborg, ständig medlem.....	1961	99
GUSTAVSSON, KJELL, Vänersborg.....	1942	04
GUSTAVSSON, KENT, Vänersborg.....	1943	13
GUSTAVSSON, LARS-ÅKE, Vänersborg.....	1958	92
GUSTAVSSON, LENNART, Vargön.....	1929	99
* GUSTAFSSON, PAUL, Frändefors.....	1935	66
GUSTAFSSON, ROLAND, Sjukvårdare, Vänersborg.....	1930	88
GUSTAFSSON, STEN-ÅKE, Sollebrunn.....	1947	10
GUSTAVSSON, STEN, Vänersborg.....	1941	13
** GUSTAFSSON, SUNE, Vänersborg.....	1918	55
GUSTAVSSON, SVEN, Vänersborg.....	1951	12
GUSTAVSSON, YNGVE, Vänersborg.....	1936	92
GUSTAVSSON, YNGVE, Lindome.....	1936	05
GUSTAFSSON, ÅKE, Överläkare, Ugglarp.....	1937	90
GÅRDEHALL, LARS, Polisinspektör, Vänersborg.....	1945	97
GÅRDEHALL, PER, Stockholm.....	1978	99
GÖSE, CALLE, Vänersborg.....	1936	06
HAGBERG, SVEN, Personaldirektör, Vänersborg.....	1958	07
** HAGBORG, GÖRAN, Redovisningskonsult, Vänersborg.....		
ständig medlem, Kassafogde, innehavare av Gillets medalj (2000).....	1941	53
HAGBORG ASP, JESPER, Vänersborg.....	1996	05
HAGBORG ASP, VIKTOR, Vänersborg.....	2000	05
HAGBORG OLSSON, OSCAR, Mora.....	1993	05
HAGEMAN, ANDREAS, Vänersborg.....	1981	06
HAGEMAN, GERHARD, Vänersborg.....	1940	06
HAGEMAN, NICLAS, Vänersborg.....	1975	06
* HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Skövde.....	1946	68
HAGSÉR, HÅKAN, Vänersborg.....	1947	12
HALL, SVEN-ERIK, Vänersborg.....	1944	94
HALLBERG, LEIF, Vänersborg.....	1948	96
* HALLBERG, WILLARD, Typograf, Vänersborg.....	1931	86
HALLBLAD, BJÖRN, Vänersborg.....	1986	04
HALLBLAD, CARL, Vänersborg.....	1982	04
HALLBLAD, LARS, Bilplåtslagare, Vänersborg.....	1959	04
HALLQVIST, ANDERS, Lantmästare, Vänersborg.....	1954	94

* HALLQVIST, ANDERS, Veterinärassistent, Vänersborg.....	1945	76
HALLQVIST, ERIC, Vänersborg.....	1973	07
HALLQVIST, GUNNAR, Vargön.....	1939	05
HALLQVIST, HANS, Vänersborg.....	1949	07
HALLQVIST, INGVAR, Vänersborg.....	1954	01
HALLQVIST, JOHAN, Vänersborg.....	1986	04
HALLQVIST, LARS, St. Levene.....	1941	08
* HALLQVIST, TOMAS, Lab. assistent, Vänersborg.....	1951	84
* HAMMARSTEDT, JÖRGEN, Polisass, Sävedalen.....	1966	83
HAMMARSTRÖM, CLAES, Växjö.....	1935	05
HAMBERG, JAN, Vänersborg.....	1943	13
HANSANDER, EINAR, Riksspelman, Vänersborg.....	1938	11
HANSSON, H O, LENNART, Personalman, Vänersborg.....	1947	96
HANSSON, JAN ERIK, Vänersborg.....	1950	01
HANSSON, LARS, Vänersborg.....	1965	92
* HANSSON, LENNART, Fastighetsmäklare, Vänersborg.....	1932	84
HANSSON, MIKAEL, Vänersborg.....	1962	06
HANSSON, TOMMY, Musikproducent, Vänersborg.....	1952	04
* HARLITZ, GUNNAR, Sjöing., Vänersborg, ständig medlem.....	1940	64
HARLITZ, HENRIK, Vänersborg.....	1973	05
* HARLITZ, LENNART, Ingenjör, Tösse.....	1943	64
HARRING, TORD, Hönö.....	1940	95
* HASSELHOLM, CURT, Typograf, Vänersborg.....	1929	82
* HASSELIND, KAJ, Ingenjör, Vargön.....	1945	76
* HASSLÖF, J-O, RUNE, Kungälv.....	1929	83
HEDENSTEDT, GÖRAN, Vänersborg.....	1942	12
HEDLUND, JOHAN, Ekonomie mag., Göteborg.....	1970	04
HEDLUND, STIG, Tekniker, Vänersborg.....	1941	95
* HEDQUIST, PER, Byråassistent, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2005).....	1943	76
HEIDENGÅRDH, KLEIFT, Förvaltare, Vänersborg.....	1949	96
HELLDÉN, LEIF, Docent, Vänersborg.....	1937	05
* HELLMAN, ANDERS, Vänersborg.....	1955	73
HELLÅKER, KARL-ERIK, Vänersborg.....	1927	04
HENRICSSON, THORE, Vargön.....	1938	05
HENRIKSSON, CLAES, Lidingö.....	1973	13
HENRIKSSON, GUNNAR, Rektor, Vänersborg.....	1943	05
HENRIKSSON, KARL-ERIK, Sarpsborg.....	1937	11
* HENRIKSSON, LARS ERIK, Vänersborg.....	1957	81
HENRIKSSON, ROLAND, Vänersborg.....	1934	13
HERNQVIST, CHRISTIAN, Grästorp.....	1957	12
HERENTZ, CHRISTOFFER, Grundsollärare, Vänersborg.....	1968	94
HERLOGSSON, NILS ERIK, Vänersborg.....	1940	13
HERMANSON, JAN, Teol.dr., Universitetslektor, Lund.....	1949	91
* HERTZ, ARNE, Ingenjör, Trollhättan.....	1939	79
* HESSELHOLDT, PÄR-ANDERS, Vänersborg, ständig medlem.....	1962	84
HJALMARSSON, GUNNAR, Aukt. Revisor, Vänersborg.....	1957	97
* HJELM, STIG, Reprofotograf, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2007).....	1927	76

www.vanersborgssonersgille.se

HJERTÉN, NILS, Kyrkoherde, Vänersborg.....	1934	13
HOFLING, OSCAR, Vänersborg, ständig medlem.....	1996	96
HOFLING, ERIK, Vänersborg, ständig medlem.....	2000	00
HOLM, JAN OLOV, Vänersborg.....	1940	04
* HOLM, LARS-ERIK, Vägtekniker, Vargön.....	1944	82
* HOLMQVIST, EVERT, Vänersborg.....	1937	83
HOLMQVIST, MATS, Vänersborg.....	1960	06
HOLMQVIST, ROLF, Kurator, Hjärtum.....	1949	08
* HURTIG, BENGT MAGNUS, Katrineholm.....	1953	66
HÅKANSSON, STEN, Vänersborg.....	1945	92
HÅRD af SEGERSTAD, BJÖRN, Rektor, Vänersborg.....	1954	05
HÖGBERG, JERKER, Vänersborg.....	1951	02
HÖGLUND, ANDREAS, Systemutvecklare, Vänersborg.....	1980	12
HÖGLUND, DAN, Geiranger, Norge.....	1962	10
HÖGLUND, ULF, Vänersborg.....	1964	10
HÖGSTRÖM, STIG, Plåtslagare, Vänersborg.....	1926	95
** HÖGZELL, LENNART, Företagsekonom, Bromma.....	1934	61
INGVALD, BO, Brandman, Vänersborg.....	1955	01
ISACSSON, HENNING, Ingeniör, Vänersborg.....	1932	97
ISACSSON, JÖRGEN, Banktjänsteman, Vänersborg.....	1964	97
* IVARSSON, KARL INGVAR, Ingenjör, Vänersborg.....	1941	85
* JACOBSSON, ARNE, Personalkonsulent, Trollhättan.....	1920	70
* JACOBSSON, MIKAEL, Göteborg.....	1966	76
** JACOBSSON, ROLF, Redovisningskonsult, Vänersborg.....	1936	59
JACOBSSON, SVEN, Agronom, Vänersborg.....	1933	94
JANSSON, ANDERS, Köpman, Vargön.....	1940	05
JANSSON, BJÖRN, Köpman, Vargön.....	1966	11
JANSSON, HANS, Vänersborg.....	1949	08
* JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg.....	1938	66
JANSSON, GUNNAR, Managing director, Växjö.....	1935	01
* JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman, Vänersborg.....	1947	78
JEGERFALK, BO, Studierektor, Vänersborg.....	1927	89
JENHALL, EVERT, Ingenjör, Vargön.....	1938	03
* JENNISCHE, MATS, Agronom, Runhöllan, ständig medlem.....	1941	64
* JENNISCHE, PER, Fil.dr., Uppsala, ständig medlem.....	1943	64
* JENNISCHE, ÅKE, Socionom, Katrineholm, ständig medlem.....	1947	64
* JOACHIMSSON, ERLING, Civilingenjör, Torslanda.....	1950	77
JODLOVSKY, THOMAS, Vänersborg.....	1963	11
* JOELSSON, LARS, Civilingenjör, Bromma, ständig medlem.....	1954	76
JOELSSON, MAGNUS, Vänersborg.....	1962	13
JOHANSSON, BENGT, Konstnär, Glommen.....	1941	98
JOHANSSON, BENGT, Vargön.....	1945	96
JOHANSSON, BENGT, K.Å, Ambassadör, Stockholm.....	1937	97
JOHANSSON, BENGT, Vänersborg.....	1937	96
JOHANSSON, BERTIL, Vänersborg.....	1932	10
JOHANSSON, BJÖRN, Hisings kärre.....	1963	93
* JOHANSSON, BO, Vargön, ständig medlem.....	1959	76
JOHANSSON, BO, Förs. tjänsteman, Vänersborg.....	1939	96

JOHANSSON, CASPER, Vänersborg, ständig medlem	1976	76
JOHANSSON, CONNY, Distriktschef, Vänersborg	1950	94
JOHANSSON, CONNY, Vargön	1930	12
JOHANSSON, GERHARD, Officer, Vänersborg	1970	80
* JOHANSSON, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1946	66
JOHANSSON, GUNNAR, Vänersborg	1933	98
* JOHANSSON, HELMER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1925	82
JOHANSSON, HÅKAN, Vänersborg	1947	92
* JOHANSSON, INGEMAR, Konditor, Vargön	1928	65
JOHANSSON, INGVAR, Kommundirektör, Vänersborg	1937	92
* JOHANSSON, JAN, Åkeriägare, Vänersborg	1937	76
JOHANSSON, JOEL, Vänersborg	2003	05
** JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
* JOHANSSON, KARL-GUSTAF, Vänersborg	1937	86
JOHANSSON, KENNETH, Vänersborg	1951	07
JOHANSSON, KJELL, Vänersborg	1936	05
JOHANSSON, KURT, Köpman, Vänersborg	1944	96
JOHANSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1932	06
* JOHANSSON, LARS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1934	86
JOHANSSON, LARS, Landskrona	1942	08
JOHANSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1936	96
JOHANSSON, LARS-ERIK, Vänersborg	1930	99
* JOHANSSON, LEIF, Vänersborg, ständig medlem	1962	76
JOHANSSON, LEIF, Vänersborg	1965	10
* JOHANSSON, LENNART, Grävmaskinist, Trollhättan	1942	72
JOHANSSON, LENNART, Vargön	1931	05
JOHANSSON, MICHAEL, Vänersborg	1963	09
JOHANSSON, PETER, Museichef, Vänersborg, 1:e Älderman	1963	89
JOHANSSON, PONTUS, Sjöing, Vänersborg, ständig medlem	1973	76
JOHANSSON, RICKARD, Vänersborg	1973	06
JOHANSSON, RALF, Officer, Skövde	1974	04
JOHANSSON, ROY, Projektledare, Vänersborg	1943	97
* JOHANSSON, RUNE, Reserveldsman, Vänersborg	1944	76
JOHANSSON, RUNE, Vänersborg	1938	07
JOHANSSON, STEN, Vänersborg	1939	04
JOHANSSON, STIG-ARNE, Vargön	1921	03
JOHANSSON, STURE, Vänersborg	1937	99
JOHANSSON, SUNE, Arkitekt, Brottbby	1943	02
JOHANSSON, SVEN, Trafikförman, Vänersborg	1926	89
JOHANSSON, SVEN-ERIK, Vänersborg	1926	09
JOHANSSON, SVEN-OLOF, Vänersborg	1950	99
JOHANSSON, SVEN-ÅKE, Vänersborg	1943	11
JOHANSSON, SÖREN, Snickare, Vänersborg	1940	98
JOHANSSON, TAGE INGVAR, Fotograf, Stenungsund	1932	01
* JOHANSSON, THOMAS, Vänersborg	1957	76
JOHANSSON, THOMAS, Vänersborg	1969	05
JOHANSSON, TOMMY, Vänersborg	1952	99
JOHANSSON, TORE, Vänersborg	1951	09

JOHANSSON, ULF, PEDER, Skådespelare, Vänersborg.....	1957	12
JOHANSSON, ÅKE, Vänersborg.....	1930	03
JOHNSON, ULF, Vargön.....	1962	98
JONSSON, BERTIL, Vänersborg.....	1934	88
JONSSON, INGE, Vänersborg.....	1938	08
JONSSON, KARL-GUNNAR, Vänersborg.....	1947	09
JONSSON, LARS, Produktdesigner, Fengersfors.....	1960	07
JONSSON, LEIF, Personalchef, Luxenburg.....	1952	96
JOSEFSSON, JOHN, Teletekniker, Vänersborg.....	1964	98
JOSEFSSON, KENT, Vänersborg.....	1945	12
JOSEFSSON, LARS OLOF, Vänersborg.....	1939	00
JOSEFSSON, STEFAN, Vänersborg.....	1971	04
JOSTEN, HENRIK, Vänersborg.....	1968	10
* JÅTBY, RUNE, Skorstensfejaremästare, Vänersborg.....	1931	76
JÄRNEFORS, HANS, Sjuksköt. Vargön.....	1947	06
* JÄRPLER, LENNART, Vänersborg.....	1947	83
JÄRPVIK, CURT, Enhetschef, Vänersborg.....	1946	95
JÖNSSON, GUNNAR, Vänersborg.....	1968	88
KAAGE, BENGT, Överläkare, Vänersborg.....	1932	91
KARLSSON, BENGT, Vänersnäs.....	1952	13
CARLSON, BENNY, Gymnasielärare, Vänersborg.....	1951	06
KARLSSON, BENNY, Vänersborg.....	1947	09
* KARLSSON, BERNY, Nödinge.....	1941	80
CARLSSON, BERNT, F.d. Driftschef, Vänersborg.....	1938	04
* CARLSSON, BERTIL, Annonskons, Vänersborg ständig medlem.....	1944	47
KARLSSON, CONNY, Vänersborg.....	1964	12
CARLSSON, DENNIS, Brälånda.....	1948	08
KARLSSON, EDUR, Stigtomta.....	1932	97
KARLSSON, ERIK, Sjökapten Vänersborg.....	1932	96
KARLSSON, GILBERT, Vänersborg.....	1938	10
KARLSSON, GÖSTA, Vänersborg.....	1926	99
KARLSSON, HANS, Vänersborg.....	1946	05
CARLSSON, HÅKAN, Vänersborg.....	1949	04
KARLSSON, JAN, Vänersborg.....	1953	10
** CARLSSON, CARL-OTTO, Spedit, Göteborg ständig medlem.....	1939	47
KARLSSON, BERNDTSSON, KENT, Spanien.....	1940	97
KARLSSON, BO-GÖRAN, Vänersborg.....	1953	08
KARLSSON, KENT, Kriminalkommissarie, Trollhättan.....	1944	01
CARLSSON, KENT-MORGAN, Vargön.....	1959	96
* KARLSSON, KJELL-ANDERS, Typograf, Vänersborg.....	1958	82
CARLSSON, CLAS, Vänersborg.....	1944	09
KARLSSON, LARS ALBERT, Ingenjör, Trollhättan.....	1936	03
KARLSSON, LARS GUNNAR, Hisingsbacka.....	1949	08
CARLSSON, LARS-GÖRAN, Vänersborg.....	1942	10
KARLSSON, LEIF, Vänersborg.....	1952	98
* CARLSSON, LENNART, Mölndal ständig medlem.....	1946	47
KARLSSON, LENNART, Grävmaskinist, Vargön.....	1955	93
KARLSSON, LENNART, Konditor, Vänersborg.....	1927	90

KARLSSON, MAGNUS, Åkeriägare, Vänersborg.....	1961	07
KARLSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg, ständig medlem	1976	87
* KARLSSON, PER AXEL, Verkst.montör, Vänersborg.....	1925	85
KARLSSON, PETER, Vänersborg.....	1963	00
KARLSSON, PETER, Vänersborg.....	1964	10
KARLSSON, PETER, Kapten, Vänersborg	1970	12
CARLSSON, ROGER, Vargön.....	1943	96
* CARLSSON, STIG, Smögen.....	1936	77
CARLSSON, THOMAS, Målaremästare, Vänersborg.....	1957	96
KARLSSON, TOMAS, Vänersborg	1970	12
KARLSTRÖM, ROLAND, Vänersborg.....	1942	96
KIHLSTEN, CLAES-GÖRAN, Banktjänsteman, Vänersborg.....	1947	93
* KIHLLSTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Frändefors.....	1936	65
* KJELLSSON, DAN, Vänersborg	1941	74
KJELLSSON, JOHAN, Vänersborg.....	1975	97
KJELLSSON, PATRIK, Tekniker, Vänersborg.....	1971	07
* KJELLSSON, UNO, Direktör, Hälleviksstrand	1944	74
CLAESSON, ÅKE, Konsult, Vänersborg.....	1944	10
KNUTSSON, ANDERS, Vänersborg	1944	05
KNUTSSON, BO, Pol.mag. Vänersborg.....	1945	90
KNUTSSON, FREDRIK, Vänersborg.....	1971	08
* KNUTSSON, LEIF, Arvika	1934	64
KNUTSSON, OVE, Nacka.....	1934	06
KORP, JAN-OLOF, Vargön	1944	12
KORP, OVE, Färgelanda	1940	06
KORITZ, PETER, Läkare, Vänersborg	1939	02
* KORSE, KARL-GERHARD, Fil.lic., Vänersborg.....	1934	85
* KORSE, YNGVE, Ingenjör, Vänersborg.....	1913	74
KRISTENSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1932	99
KYLÉN, SVEN, Vänersborg	1959	06
KÄCK, LENNART, Ekonom, Vargön	1952	04
KÄCK, MARCUS, Sjuksköterska, Göteborg.....	1980	10
KÄLLGÅRD, ÅKE, Ingenjör, Vänersborg	1939	08
* KÄRVLING, ARNE, Redaktör, Vänersborg	1926	82
* KÄRVLING, URBAN, Journalist, Herrljunga	1957	85
LAND, SVEN-OLOF Direktör, Malmö	1942	09
LANDGREN, HENRIK, Vänersborg	1987	95
* LARSSON, ALF, Göteborg	1939	77
LARSSON, ALVAR, Direktör, Vänersborg.....	1943	03
* LARSSON, ANDERS, Spånga, ständig medlem	1963	63
LARSSON, ANDERS, Vargön	1969	08
LARSSON, ANDERS, Åstorp.....	1951	94
LARSSON, ARNE, Ingenjör, Vänersborg.....	1943	95
LARSSON, BO, Vänersborg	1947	13
LARSSON, BENNY, Brålanda.....	1956	13
* LARSSON, BERTIL, Sjöman, Vänersborg.....	1942	81
LARSSON, BÖRJE, Fastighetsmäklare, Brålanda.....	1959	09
LARSSON, BÖRJE, Grafiker, Vänersborg	1948	95

www.vanersborgssonersgille.se

LARSSON, BJÖRN, Vänersborg	1975	97
LARSSON, CHRISTER, Samhällsbyggnadsschef, Vänersborg	1944	05
LARSSON, DAVID, Vänersborg, ständig medlem	1998	98
LARSSON, ERIK, Njurunda	1933	06
** LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Stockholm ständig medlem	1936	55
* LARSSON, GÖTE, Posttjänsteman, Göteborg	1944	66
LARSSON, HÅKAN, Vänersborg	1957	11
LARSSON, INGEMAR, Civ. ing., Vänersborg	1955	96
LARSSON, INGEMAR, Plåtslagare, Huskvarna	1939	89
LARSSON, JAN-OLOF, Åkeriägare, Vänersborg	1946	03
LARSSON, JOAKIM, Vänersborg	1996	13
* LARSSON, JOHAN, Vänersborg, ständig medlem	1966	66
* LARSSON, LARS, Revisor, Hisings Backa	1943	68
LARSSON, LEIF, Vänersborg	1948	96
LARSSON, LEIF, AV-chef, Vänersborg	1947	01
LARSSON, LEIF, Vänersborg	1962	10
LARSSON, LEIF, Chief Steward, Vänersborg	1968	13
LARSSON, LENNART, Mellerud	1962	07
LARSSON, LENNART, Vänersborg	1953	12
LARSSON, MARTIN, Trafikinspektör, Vänersborg	1961	05
LARSSON, MIKAEL, Laboratorieförst, Vänersborg	1959	04
LARSSON, OLA, Verkstadschef, Frändefors	1965	03
LARSSON, PER ARNE, Vänersborg	1953	00
** LARSSON, ROLF, Underinspektör, Skärholmen, ständig medlem	1924	56
LARSSON, ROLF, Trollhättan	1955	12
** LARSSON, STIG, Direktör, Vänersborg, hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (1990)	1935	57
* LARSSON, SVEN, A, Butiksbiträde, Vänersborg	1929	70
LARSSON, SVEN-ÅKE, Hamnchef, Vänersborg	1947	95
* LARSSON, YNGVE, Montör, Vargön	1927	77
* LARSSON, ÅKE, Vänersborg	1944	77
LAUDON, ANDERS, F.d. Skolläkare, Vänersborg	1932	01
LEJDSTRÖM, CARL-GUSTAF, Vänersborg	1947	10
LEJDSTRÖM, MICHAEL, Vänersborg	1968	10
LEIJON, STEFAN, Marknadskoordinator, Vänersborg	1964	08
LEVÁN, OLOF, Ingenjör, Trollhättan	1924	93
LIDÉN, JAN-GUNNAR, Vänersborg	1948	95
LIDHOLM, KARL ERIK, Vänersborg	1954	12
LIDHOLM, PETER, Vänersborg	1960	04
LILJEKVIST, KURT, Civilekonom, Vänersborg	1946	11
* LIND, HÅKAN, Jur.kand., Vänersborg, bisittare i styrelsen	1948	54
LIND, JESPER, Vänersborg	1975	83
* LIND, LARS, Civilingenjör, Lerum	1944	50
* LINDBERG, ANDERS, Bankdirektör, Upplands Väsby	1938	66
* LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vargön	1949	66
* LINDBERG, CARL-AXEL, Ingenjör, Vallda	1944	65
* LINDBERG, JAN, INGE, Ingenjör, Smedjebacken	1954	83
LINDBERG, JOAKIM, Vargön	1979	88

LINDSTRÖM, ANDERS, Vänersborg	1949	13
* LINDÉN, LARS, Civilingenjör, Vargön, ständig medlem	1954	75
LINDQVIST, LARSERIK, f.d. Kommundirektör, Partille	1925	01
LINDSKOG, HANS, Byråchef, Vänersborg	1940	94
LINDSTEDT, SVANTE, Vänersborg	1943	08
LINDVALL, PER, Vänersborg	1946	06
LINNARSSON, JÖRGEN, Ekonomiansvarig, Vänersborg	1948	97
LINNARSSON, LENNART, Vänersborg	1952	98
** LISS, PER-ARNE, Brålanda	1940	61
LIVÉN, EJE, f.d förste länsassessor, Vänersborg	1931	96
LJUNG, INGEMAR, Vänersborg	1966	94
LJUNGGREN, LARS GÖRAN, Inspektör, Frändefors	1946	98
LJUNGSTRÖMER, ANTON, Vänersborg	1989	01
LJUNGSTRÖMER, ARNE, Glasmästare, Vänersborg	1951	95
LOHEDEN, HÅKAN, Vänersborg	1962	13
LOHEDEN, KARL GUSTAV, Vänersborg	1925	95
LOHEDEN, PER, Stockholm	1959	13
LOHM, SÖREN, Kranmaskinist, Vänersborg	1942	93
LUNDBERG, ANDERS, Vänersborg	1977	05
LUNDBERG, GUNNAR, Vägmästare, Vänersborg	1955	02
LUNDBERG, ROGER, Vänersborg	1945	05
LUNDBERG, WIMAN, WILGOT, Vänersborg	2008	09
LUNDBORG, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1994	00
* LUNDBORG, BO, Operasångare, Handen	1932	66
* LUNDBORG, ERIC, Köpman, Vänersborg, ständig medlem, Gillevärd	1957	66
LUNDBORG, GUSTAV, Studerande, Vänersborg	1987	00
* LUNDBORG, JAN, Vänersborg	1952	73
LUNDBORG, NIKLAS, Studerande, Vänersborg	1989	00
** LUNDBORG, STEN, Köpman Vänersborg	1925	42
* LUNDBÄCK, BENGT, Dialystekniker, Vänersborg	1941	67
LUNDGREN, STEN ÅKE, Bilhandlare, Frändefors	1954	01
LUNDGREN, ÅKE, Kriminalinspektör, Södertälje	1946	88
LUNDH, GUNNAR, Polismästare, Vänersborg	1935	94
LUNDH, STAFFAN, Zanzibar	1965	12
** LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (1995)	1919	52
* LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
* LUNDIN, PER, Köpman, Vänersborg	1953	55
LUNDQVIST, ULF, Banktjänsteman, Vänersborg	1946	93
LUNDSTRÖM, HERBERT, Länsveterinär, Vänersborg	1936	89
* LUNDVIK, MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Källby	1926	64
LUNNERYD, BJÖRN, fd. godsägare, Vargön	1924	06
* LÅNG, BÖRJE, Kurator, Trollhättan	1933	76
* LÅNG, KENT, Bankdirektör, Vargön	1940	80
LÅNG, KURT, Regionchef, Vänersborg	1951	06
LÅNG, OWE, VD, Vargön	1963	97
* LÅNG, STIG-ARNE, Konsult, Norrköping	1953	85

LÖFGREN, BENGT, Bagerikonditor, Vänersborg.....	1938	97
LÖFGREN, JERKER, Läkare, Vänersborg.....	1943	02
LÖNN, PER, Malmö.....	1977	08
LÖVBERG, THORE, fd. chefsåklagare, Vänersborg.....	1925	91
MAGNUSSON, ANDERS, Vänersborg.....	1944	06
* MAGNUSSON, DICK, Vänersborg.....	1943	72
* MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Ljungskile.....	1940	65
MAGNUSSON, PER, Bromma.....	1965	07
MAGNUSSON, S-O, Kyrkomusiker, Vänersborg.....	1942	12
MALM, GÖTE, Vänersborg.....	1921	96
MALM, RUNE, Vänersborg.....	1956	07
MALMBERG, NILS, Vänersborg.....	1990	00
MALMBORG, JOHAN, Civilekonom, Stockholm, ständig medlem.....	1975	76
* MARKLUND, BERTIL, Docent, Vänersborg.....	1945	80
MATTSSON, OLLE, Vänersborg.....	1945	10
MELIN, KENT-OVE, Begravningsentr., Vänersborg.....	1959	06
MOLIN, ELVING, Vänersborg.....	1942	08
MOLLBERG, THOMAS, Tullinge.....	1949	06
* MOSSBERG, BERTIL, Uddevalla.....	1937	85
MOSSBERG, LEIF, Arbetsledare, Vänersborg.....	1931	90
MUNKBO, LEIF, Dals Rostock.....	1959	07
* MÅRTENSSON, ARNE, Bankdirektör, Djursholm.....	1951	87
MÅRTENSSON, BERNT, Skövde.....	1958	95
MÖRK, SVEN-OLOF, Vänersborg.....	1942	08
NEJDMO, TOMMY, Vänersborg, ständig medlem.....	1947	05
NIDSJÖ, JAN-ERIC, Vänersborg.....	1935	99
NIDSJÖ, KENNET, Konstruktör, Vänersborg.....	1963	04
NICKLASSON, THOMAS, Vargön.....	1958	13
NIKLASSON, LENNART, Vänersborg.....	1959	05
NILSÉN, PER, Malmö.....	1967	07
NILSSON, BERNT, Vänersborg.....	1948	99
* NILSSON, BO, Bankkamrer, Hisings-Kärra.....	1944	83
NILSSON, BO, Vänersborg.....	1943	08
NILSSON, HANS, Kinna.....	1923	88
NILSSON, JAN-ERIK, Fordonsmek. Vänersborg.....	1954	94
NILSSON, LARS, Vänersborg.....	1946	99
NILSSON, MATS, Rektor, Vänersborg.....	1949	04
NILSSON, PATRIK, Vänersborg.....	1968	10
* NILSSON, PER-AXEL, Överskötare, Vänersborg.....	1923	78
* NILSSON, PER GÖSTA, Bokbindarmästare, Värnamo.....	1925	80
NILSSON, PER OLOF, Vänersborg.....	1961	03
NILSSON, PETER, Wien.....	1955	10
NILSSON, PETER, Kontorist, Vänersborg.....	1971	97
NILSSON, RAGNAR, Ingenjör, Vargön.....	1926	89
NILSSON, SÖREN, Vänersborg.....	1938	98
NILSSON, THOMAS, Vänersborg.....	1944	11
NORBERG, KENNETH, Vänersborg.....	1949	09
NORBERGER, JAN, Vänersborg.....	1947	12

NORDBERG, ANDERS, Åkare, Vänersborg.....	1951	10
* NORDGREN, KENT ALLER, Ingenjör, Vänersborg	1937	81
NORDMARK, STEFAN, Ekonomichef, Vänersborg	1957	12
NORDQUIST, HANS, Vänersborg	1925	95
†* NORDQVIST, YNGVE, Direktör, V. Frölunda.....	1930	77
NORÉN, HANS, Vänersborg	1966	11
NORLIN, BERNDT-OLOF, Vänersborg	1942	97
NORRMAN, TOMMY, Posttjänsteman, Vänersborg.....	1944	90
NYLÉN, TORE, Civilingenjör, Lidköping	1936	89
NYSTRÖM, GUNNAR, Brandsinspektör, Vänersborg	1946	04
** NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingenjör, Vänersborg	1928	58
NYSTRÖM, ULF, Smältv. arbetare, Vänersborg	1967	95
NÄSLUND, ARNE, Vänersborg	1945	13
ODELIUS, CHRISTOFER, Vänersborg.....	1993	05
* ODELIUS, ERIK, Byggmästare, Vänersborg, ständig medlem	1934	79
* ODELIUS, SVEN ERIK, Vänersborg, ständig medlem.....	1957	79
ODHAMMAR, IVAN, Vänersborg	1932	06
OLAUSSEN, GÖRAN, Trollhättan	1938	99
OLOFSSON, CLAS-GUNNAR, Skötare, Vänersborg.....	1952	11
OLOVSSON, BENGT, Frändefors	1951	10
OLSEN, POUL, Frisörmästare, Vänersborg.....	1938	91
OLSSON, ANDERS, Vänersborg.....	1978	07
OLSSON, BJÖRN, Vänersborg	1939	04
OLSSON, BOSSE, Institutionschef, Vänersborg	1948	07
* OLSSON, CHRISTER, V. Montör, Vänersborg	1956	83
** OLSSON, FOLKE, Tekniker, Vänersborg.....	1929	48
OLSSON, GERT, Arkitekt, Vänersborg.....	1933	89
OLSSON, LARS-OLOF, Vänersborg	1949	05
* OLSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1928	78
* OLSSON, ROLF, Företagsekonom, Vänersborg	1949	72
OLSSON, ULF, Ombudsman, Vänersborg	1962	09
* OLSSON, ÅKE, Köpman, Vänersborg.....	1945	83
OLSSON, ÅKE, Bilmekaniker, Vänersborg.....	1933	04
PAJUSI, ARWO, Antikvarie, Söderåkra	1965	99
* PALM, STIG-LENNART, Ingenjör, Linköping	1930	82
* PALMSTRÖM, ALLAN, Lärare, V:a Frölunda ständig medlem	1933	76
* PATRIKSSON, ANDERS, Arkitekt, Vargön	1960	85
* PATRIKSSON, HENRIK, Driftingenjör, Vänersborg	1965	85
PATRIKSSON, HÅKAN, Företagskonsult, Vänersborg	1946	94
* PATRIKSSON, MAGNUS, Rådman, Timmersdala	1965	85
* PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg.....	1937	65
PAULSSON, JONAS, Vänersborg	1977	09
PAULSSON, MATTIAS, Snickare, Vänersborg	1975	10
PAULSSON, ÅKE, Skara	1946	97
PERMVALL, OSKAR, Civilingenjör, Älvsjö	1957	88
PERSSON, HANS OLOF, Vänersborg	1974	90
PERSSON, JONNY, Fastighetsmäklare, Vänersborg.....	1948	95
PERSSON, KENNET, VD, Vänersborg	1962	08

www.vanersborgssonersgille.se

PERSSON, KENNETH, Vänersborg.....	1946	10
PERSSON, MAGNUS, VD, Vänersborg	1967	05
PERSSON, STIG, Direktör, Vänersborg	1949	04
* PERSSON, SVEN-OLOF, Vänersborg.....	1925	77
PERSSON, ÅKE, Vänersborg	1933	08
* PETERSON, CHRISTER, Kommunalarbetare, Vänersborg.....	1943	71
PETERSON, ERNST, Fil. mag, Vänersborg	1931	98
PETERSON, KARL-AXEL, Västra Frölunda.....	1940	95
PETERSSON, KARL-ERIK, Bälinge	1935	04
* PETERSSON, OLOF, Montör, Vänersborg.....	1923	77
PETTERSSON, BJÖRN, Elektriker, Vänersborg.....	1962	92
PETTERSSON, BENNY, Vänersborg.....	1957	12
PETTERSSON, INGEMAR, Kungshamn.....	1950	99
PETTERSSON, NILS ÅKE, Vänersborg	1941	94
PETTERSSON, TOMMY, Grästorp	1957	96
POLHEM, BO, Vänersborg	1950	09
PRINS, EDDIE, Frisör, Vänersborg, ledamot beredningsnämnden	1971	94
PRINS, SETH, Frisör, Vänersborg	1947	94
** PÄRUD, NILS, Universitetslektor, Umeå, ständig medlem, innehavare av Gilllets medalj (1980).....	1923	52
QUENTZER, BERTIL, Lektor, Saltsjöbaden.....	1935	98
RAHM, BÖRJE, Vargön	1947	13
* RAHM, GUNNAR, Apotekare, Göteborg.....	1929	66
RAHM, JAN-OLOF, Vargön	1946	12
RAMM, TOMMY, Vänersborg.....	1948	09
* RAMNEMYR, BJÖRN, Mätningstekniker, Vänersborg.....	1943	72
RAPP, ALFRED, Sjukhemssdir, Vänersborg	1943	03
RAPP, CARL, Vänersborg.....	1992	05
RAPP, MARCUS, Vänersborg.....	1994	05
RAPP, PATRIK, Vänersborg.....	1962	00
RAPP, URBAN, Vänersborg.....	1968	05
REIMERS, GÖSTA, Göteborg	1943	02
ROHLIN, LENNART, Vänersborg	1946	11
ROSENBERG, TORSTEN, Folkskollärare, Trollhättan	1934	04
ROSENGREN, ANDERS, Vargön	1967	13
ROSENGREN, BENGT, Avd. chef, Vänersborg.....	1946	05
* ROSENGREN, KARL-ERIK, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
* ROSLIN, LENNART, Ingenjör, Ryssby	1945	79
** ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Opt, Mellerud, ständig medlem	1940	58
RUDSTRÖM, LARS, Samhällsplanerare, Vänersborg	1957	02
RUSSBERG, BERNDT, Konstnär, Vänersborg	1931	99
RUSSBERG, KENT, Vänersborg	1939	11
RUSSBERG, MIKAEL, Civ. ingenjör, Vallentuna.....	1969	04
RYBERG, EVERT, Lagerchef, Perstorp.....	1940	90
RYBERG, LENNART, Styckmästare, Vänersborg	1932	90
RYDING, SVEN, Vänersborg	1940	04
RÅDMARK, THURE, Överläkare, Vänersborg.....	1952	99
* SAHLIN, PER-ANDERS, Fil.kand. Enskededalen.....	1945	50

SAHLSTEN, BO, Trollhättan	1950	05
* SALANDER, HÅKAN, Doktor, Vänersborg	1939	85
SALONEN, ARVID, Tandläkare, Stockholm	1980	87
SALONEN, BÖRJE, Örebro	1951	95
SALONEN, EMIL, Göteborg	1977	87
* SALONEN, LARS, Tandläkare, Vänersborg, bisittare i styrelsen	1948	81
SALONEN, OSKAR, Vänersborg	1987	89
* SAND, NILS OLOF, Köpman, Vänersborg	1933	76
SANDÉN, BJÖRN, Vänersborg	1932	09
SCHAGERSTRÖM, ROLAND, F.d. Brandmästare, Vänersborg	1936	05
SELIN, LEIF, Direktör, Vänersborg	1947	02
* SILJEVALL, VALDO, Ingenjör, Lilla Edet	1924	74
SJÖBERG, KJELL, Fastighetsingenjör, Vänersborg	1942	01
SJÖGREN, BENGT O.T, Göteborg	1932	07
SJÖSTAD, EMIL, Vänersborg	1990	00
* SJÖSTAD, LEIF, Elektriker, Vänersborg	1958	81
* SJÖSTRAND, CHRISTER, Civilingenjör, Göteborg	1943	79
SJÖSTRAND, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg	1944	94
SJÖSTRAND, OSKAR, Vänersborg	1973	94
* SJÖSTRÖM, JAN, Köpman, Vänersborg	1930	77
* SJÖSTRÖM, ROLF GEORG, Golvläggare, Vänersborg	1926	87
SJÖSTRÖM, STAFFAN, Adjunkt, Vänersborg	1954	10
SKAGERLIND, HANS-RUNE, Göteborg	1937	08
SKARSJÖ, LENNART, Företagsförmedl., Grebbestad	1945	99
SKANTZE, LARS, Vänersborg	1968	13
SKOOGH, ANDREAS, aukt. redov. kons. i FAR, Karlstad	1979	95
SKOOGH, EIVIND, Vänersborg	1947	08
* SKOOGH, GUNNAR, Fastighetsmäklare, Vänersborg, hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (2007)	1937	69
SKOOGH, JAN-OLOF, Auktoriserad redovisningskonsult, Karlstad	1952	95
** SKOOGH, LARS-OLOF, Trafikmästare, Vänersborg	1925	58
SKOOGH, LENNART, Sollentuna	1949	92
SKOOGH, MARCUS, Karlstad	1983	95
** SKÖLDEBERG, KARL-AXEL, Billackerare, Vänersborg	1927	62
SOLVANG, KÅRE, Vargön	1937	13
SPJUTH, LENNART, Civilingenjör, Oxelösund	1949	02
STAKE, BENGT OLOF, Sjuntorp	1946	03
STAKEBERG, HÅKAN, Vänersborg		13
STALFORS, LEIF, Vänersborg	1939	98
* STALFORS, TOMAS, Vänersborg	1948	83
STARK, DAN, Vänersborg	1946	02
STEINER, ARNE, Vänersborg	1945	09
STEINER, ERIK, Vänersborg	1979	10
STENSON, MORGAN, Uddevalla	1960	07
* STENSTRÖM, GÖRAN, Pol.mag. Göteborg	1939	74
* STENSTRÖM, ROLF, TV-tekniker, Vänersborg	1937	76
STERNER, ANDERS, Instrumentkontrollant, Vänersborg	1955	94
STJÄRNERED, BERTIL, Vänersborg	1940	10

STORM, GÖRAN, Nol.....	1946	02
STORM, LARS, Vänersborg	1962	11
STRAND, JAN-OLOF, Banktjänsteman, Vänersborg.....	1969	99
STRAND, JOHAN, Vänersborg	1967	97
STRAND, LENNART, Behandlingsassistent, Vänersborg	1946	01
STRAND, OLLE, Vänersborg.....	1931	93
STRANNE, HENRIK, Vänersborg.....	1964	97
* STRANDBERG, BERTIL, Köpman, Uddevalla	1921	75
STRID, BROR, Vänersborg.....	1944	04
* STRIVE, STAFFAN, Sjökapten, Ljungskile	1960	85
STRÖM, DAG, Vänersborg	1951	04
* STRÖM, PER, Byggnadsingenjör, Motala	1920	76
* STRÖM, RAGNAR, Civilingenjör, Stockholm	1939	82
* STRÖM, SÖREN, Redaktör, Vänersborg.....	1934	67
STRÖMBERG, REINE, Fastighetschef, Vänersborg.....	1938	88
STÅHLBERG, PER OLOF, Plåtslagare, Vänersborg.....	1944	95
STÖÖK, ANDERS, Vänersborg	1937	09
* SULTAN, JAN, Förvaltare, Vänersborg	1934	84
SUNDBERG, GILBERT, Konditor, Vänersborg	1931	91
SUNDEFORS, BILL, Konsult, Vänersborg	1956	98
SUNDEFORS, HARTVIG, Fd Järnvägsexp. Vänersborg.....	1927	94
* SUNDELIUS, CLAS, Ingenjör, Vänersborg	1936	75
SUNDELIUS, JONAS, Vänersborg	1963	04
* SUNNERDAHL, SVEN-OLOF, Reparatör, Vänersborg	1938	79
SVANBERG, BERTIL, Vänersborg	1925	04
* SVANBERG, GÖSTA, Civilekonom, Vänersborg	1924	84
* SVANBERG, HENRIK, Vänersborg, ledamot beredningsnämnden.....	1966	84
* SVANBERG, MARTIN, Ingenjör, Trollhättan	1962	84
SVANBERG, ÅKE, Informationschef, Strömstad.....	1943	96
SVANLING, THOMAS, Byggnadstekniker, Vänersborg	1958	05
SVENN, JOACIM, Vänersborg	1960	13
SVENSSON, ALF, Droskägare, Vänersborg	1957	94
* SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg	1932	64
SVENSSON, BERTIL, Brandförman, Vänersborg	1924	93
SVENSSON, CHRISTER, Vänersborg	1943	90
SVENSSON, GÖRAN, Brandman, Vänersborg.....	1956	01
SVENSSON, GÖRAN, Kungshamn	1951	08
SVENSSON, HANS, Vaktmästare, Vänersborg.....	1957	05
SVENSSON, KENT, Vänersborg	1937	04
* SVENSSON, LARS, Civilingenjör, Barsebäck	1950	76
* SVENSSON, LARS-GUNNAR, Vänersborg.....	1952	80
* SVENSSON, LENNART, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, STEFAN, Driftstekniker, Vänersborg	1966	04
SVENSSON, ÅKE, Vänersborg	1948	12
SWAHN, JANERIC, Vänersborg	1950	05
SÄVBLOM, DAG, Vänersborg	1964	07
* SÖDERBOM, LARS-ÅKE, Målare, Vänersborg.....	1954	81
SÖDERKVIST, GUNNAR, Snickare, Vänersborg	1955	92

SÖDERQVIST, NILS-ERIK, Riksdagsman, Brålanda	1948	95
SÖDERROS, STEN, Uddevalla	1951	04
* SÖDERSTRÖM, LEIF, Vänersborg	1960	84
* SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
* SÖDERSTRÖM, STIG, Vänersborg	1940	83
* SÖDERSTRÖM, SVEN, Postmästare, Vänersborg	1933	83
TALLBO, BO, Vänersborg	1952	95
* TENGBLAD, SVANTE, Ekonomichef, Vänersborg	1953	87
** THERNQUIST, KJELL, Redovisn.konsult, Vänersborg, hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (1990)	1939	50
THORELL, SUNE, Logistiker, Båstad	1955	88
THORNELL, ERLAND, Vänersborg	1943	08
THORSSON, BRUNO, Rådman, Vänersborg	1941	01
THORVALDSSON, CARLSSON, PER, IT-Tekniker, Brålanda	1962	04
THUNBERG, BO, Biolog, Kil	1952	01
* THUNBERG, SVEN, Kommunalarbetare, Brålanda	1935	79
THUNSTRÖM, SVEN, Marknadschef, Göteborg	1938	01
THÖRNKVIST, OVE, Kommundirektör, Uddevalla	1960	10
†**TIBBLIN, ARNE, Posttjänsteman, Vänersborg	1925	51
** TIBBLIN, LENNART, Arbetsledare, Lerum	1935	61
* TIDSTRAND, LENNART, Kamrer, Alingsås	1936	76
TIMMERFORS, STIG, Frändefors	1938	03
TOMELIUS, HALVARD, Vänersborg	1921	98
TORNBERG, LARS, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2010)	1934	02
TROPP, INGVAR, Skattkärr	1940	01
* TURTELL, LARS, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1942	80
TVIKSTA, EVALD, Ödsmål	1935	04
* TVIKSTA, INGEMAR, Vänersborg	1933	85
TÖRNER, SVEN-OLOF, Vänersborg	1950	98
ULLDAHL, CONNY, Distributör, Vänersborg	1956	88
* ULVEGÄRDE, DAG, Pol.mag. Onsala	1941	69
UTTER, KARL ANDERS, Frändefors	1947	95
WADELL, LEIF, Köpman, Göteborg	1940	01
* WADMAN, DAG, Bankdirektör, Vänersborg	1949	80
WAERN, FREDRIK, Lantmästare, Vargön	1943	89
WAGNERVIK, THOMAS, Miljöchef, Vänersborg	1956	11
* WAHLIN, BJÖRN, Distr.överläk, Thun Schweiz	1942	85
* WAHLIN, JACOB, Vargön	1960	71
* WAHLIN, TORDEL, Docent, Upphärad	1943	85
WALLIN, BJÖRN, Civilingenjör, Vänersborg	1939	94
WALLIN, KENNETH, Målare, Vänersborg	1964	92
* WALLIN, ROLAND, Målare, Vänersborg	1930	82
WALLTIN, HÅKAN, Bid Manager, Vänersborg	1968	01
WALLTIN, STENÅKE, O, Redaktör, Vargön	1937	90
WADENBRANDT, ULF, Vänersborg	1968	12
WANNERUD, LARS, Vänersborg	1924	05
WASSÉN, HANS, Vänersborg	1952	04
WASSÉN, LARS, Vänersborg	1966	04

* WASSENIUS, SVEN, Tandläkare, Vänersborg.....	1927	77
WEGRAEUS, BJÖRN, Lund	1969	82
* WEGRAEUS, ERIK, Riksantikvarie, Lund	1940	83
* WEGRAEUS, FREDRIK, Göteborg	1965	82
* WEISS, ANDERS, Byrådirektör, Munkedal	1940	66
* WELÉN, PER, Civ. Ingenjör, Trollhättan	1960	73
WENERKLANG, STEFAN, Vänersborg	1968	11
* WENNERBERG, LENNART, Kontrollant, Vänersborg	1951	75
WENNERBERG, MATS, Platschef, Vargön	1942	02
* WENNERBERG, YNGVE, Telearbetare, Vänersborg	1934	79
WENNERBERG, FREDRIK, Vänersborg	1990	04
* WENNERBERG, HENRIK, Vänersborg	1948	85
* WENNHAGE, PER, Tekn. dr. Älvsjö	1966	80
WENNLIND, BÖRJE, Vänersborg	1937	05
WERNER, CLAES, Maskinist, Vargön	1945	09
* WERNER, SVEN, Tekn. Dr, Steninge	1952	77
VESSBY, ENAR, Gamleby	1939	05
* VESSBY, SVEN-OVE, Reparatör, Frändefors	1944	84
* WESTERBERG, BO, Ingenjör, Vänersborg	1940	76
* WESTERBERG, LARS, Vänersborg	1928	81
WESTERBERG, PETER, Vänersborg	1972	12
* WESTERLUND, ÅKE, Regionchef, Vänersborg, ledamot beredningsnämnden.....	1950	80
* WESTHALL, HÅKAN, Kronofogde, Vänersborg	1938	74
* WESTHALL, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1945	75
WIDQVIST, ULF-GÖRAN, Nyköping	1943	13
WIESLANDER, CLAES, Göteborg	1938	12
* WULF, ERIK, Civilekonom, Lerum	1950	63
VÄNERLÖV, INGEMAR, Riksdagsledamot, Vänersborg	1944	94
** WÄRNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan	1928	53
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekr., Vänersborg, Gilleskrivare ...	1945	88
ZETTERBERG, CURT, Hamburgsund	1943	01
ZICKERMAN, MAGNUS, Helsingborg	1955	05
ÅBERG, DAN, Skara	1956	12
* ÅBERG, GERT-OLOF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1958	74
* ÅBERG, GUNNAR, Fritidschef, Vänersborg	1930	75
ÅHLUND, BO, Ingenjör, Vänersborg	1944	95
ÅHLUND, JOHAN, Banktjänsteman, Vänersborg	1974	11
* ÄNGERMARK, WILHELM, Antikvarie, Uddevalla, ständig medlem	1924	85
ÖBERG, JOHANNES, Göteborg	1992	11
ÖHGREN, ANDREAS, Frändefors	1972	01
ÖHMAN, OVE, Byggnadsarbetare, Vänersborg	1958	11
ÖRTENBLAD, ROLF, Distriktschef, Vargön	1934	93
ÖSTERBERG, JAN, Inköpschef, Ljungskile	1937	90
ÖSTH, BENNY, Verkstadsschef, Vänersborg	1941	05
* ÖSTLING, HARRY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1920	74

Antal medlemmar: 985

* Berättigade till 25-årstecknet

** Berättigade till 50-årstecknet

Gillet's Plusgironummer är 32 93 19-8

För att underlätta arbetet med medlemsförteckningen ombedes gillebröderna att till Gillet anmäla ev. ändring av adress, titel m.m. till

**Vänersborgs Söners Gille
Göran Hagborg, Öxneredsvägen 117 B
462 61 Vänersborg**

epost: hagborg@tele2.se

www.vanersborgssonersgille.se

Styrelseberättelse 2012

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avge följande berättelse, verksamhetsåret 2012, Gillets 107:e.

Gillet har under året samlats till Årsstämma den 18 april i Lagergrenska Huset med ett åttiotal deltagare. Efter sedvanliga förhandlingar lämnades ordet till Professor Lars-Gunnar Andersson, uttolkare av det svenska språket i det populära radioprogrammet "Språket". Han berättade och reflekterade kring frågor som inkommit till programmet på sitt lättsamma, kunniga och humoristiska sätt. Ett trivsamt och uppskattat inslag.

Högtidsstämman den 2 november avhölls åter igen på Vänersborgs Teater i närvaro av ett 100-tal bröder. Innan den formella delen tog vid överlämnades ett ungdomsstipendium på 10 000 kronor till Vänersborgs Rugbyklubb, representerad av Lars Mossberg. Ytterligare uppvaktningar vidtogs under mötet, då Gillets medalj utdelades till Lennart "Skomakarn" Olsson.

Karl Axel Sköldeborg var berättigad till tecknet för 50-årig medlemskap. Berättigade till tecken för 25-årig medlemskap var Stig Andersson, Johan Ekholm, Sture Furbo, Arne Mårtensson, Rolf Georg Sjöström och Svante Tengblad. Tecknen tilldelades de två gillebröder som hade möjlighet att närvara.

Årskrönikan redovisades med sedvanlig bravur av Lars Salonen, med den blandning av skämt och allvar som traditionen fordrar. Till följd av ordinarie föredragshållares förhinder ställde vår eminente Peter Johansson upp och gav en strålande presentation av ett antal föremål ur museets samlingar. Inslagen möttes av starka applåder.

Utdelningen av musikstipendier ur Elis Ullmans Minnesfond anordnades den 7 november för tolfte gången i Vänersborgs kyrka. Stipendier om vardera 10 000 kronor gick till eleverna vid Musikhögskolan Dávid Magda, orgel och Oskar Stenmark, trumpet. Medverkade med musik och sång gjorde även elever från Musikkolan.

Gillets årsskrift har utkommit med sin 81:a årgång. Dessutom har styrelsen beslutat medverka till att en bok, som belyser tillkomsten och utvecklingen av stadsdelen Blåsut, kan ges ut.

Sångsällskapet Sjung Sjung upphörde under våren 2012. Sångsällskapet har under åren utdelat stipendier till ungdomar. Ansvaret för utdelningen har överlämnats till Gillet tillsammans med sällskapets fondmedel. Vid utdelningen den 6 juni medverkade därför även förste åldermannen Peter

Johansson. Denne har vidare blivit innehavare av gravbrevet för Halvord Lydell och Edvin Andersson, två av Gillets grundare, vilkas gravar Gillet framgent kommer att ansvara för. Gillet har under året inköpt en år 1767 tillverkad tekanna av tenn av den förste i Vänersborg verksamme tenngjutaren Nicolas Lake. Kannan är deponerad i Vänersborgs museum.

Gillet är innehavare av en rik bildsamling. För att säkra denna för framtiden har medel avsatts för att scanna originalen och genomföra en säker arkivering i samråd med museet. I syfte att vårda den yttre miljön kring Gillets lokaler har avtal tecknats med Farmartjänst. I samråd med dem är avsikten att återskapa en gammal "stadsinnergård".

Inför julen har Gillets julblommor på sedvanligt sätt delats ut. De ges till personer som särskilt bör tackas eller som behöver en särskild uppmuntran inför julen.

Den 21 augusti genomfördes Gillemästerskapet i golf. 28 bröder deltog och segrare detta år blev Olle Forsell.

Styrelsen har under året haft åtta protokollförda sammanträden. Styrelse, Beredningsnämnd, Veteranerna och tillsatta arbetsgrupper har dessutom samlats för att bereda olika frågor.

Styrelsen har under året bestått av Peter Johansson, 1:e ålderman, Joakim Bernling, 2:e ålderman, Göran Hagborg, Kassafogde, Christer Zetterberg, Gilleskrivare, Eric Lundborg, Gillevärd, Håkan Lind, Bisittare och Lars Salonen, Bisittare

Vänersborg i mars 2013

Peter Johansson

Joakim Bernling

Göran Hagborg

Christer Zetterberg

Eric Lundborg

Håkan Lind

Lars Salonen

Årsbokslut 2012

Resultaträkning

Intäkter

Medlemsavgifter	179 700:-
Ränteintäkter Fonder.....	34 349:-
Övriga intäkter	8 710:-

Kostnader

Kostn årsskrift.....	78 811:-
Annonstäckter.....	-35 000:-
Nettokostnad årsskrift	43 811:-
Lokalkostnader.....	63 586:-
Telefon, porto	11 535:-
Sammanträdeskostnader	21 592:-
Uppvaktningar.....	14 406:-
Annonsering	4 452:-
Bildsamling	23 075:-
Övriga kostnader	8 717:-
Skatter	9 197:-
Årets överskott	22 388:-

Summa 222 759:-

Summa 222 759:-

Balansräkning 2012 12 31

Tillgångar

Kassa bank, plusgiro	102 805:-
BankSjung Sjung	343 646:-
Fonder.....	857 027:-
Övriga fordringar	2 500:-
Inventarier	75 000:-

Skulder, Eget kapital

Diverse skulder	23 781:-
Eget kapital Sjung Sjung.....	343 646:-
Eget kapital Fonder.....	624 460:-
Eget kapital Gillet	369 703:-
Årets överskott	22 388:-

1 380 978:-
-----

1 380 978:-

GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning för år 2012, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse samt i övrigt företagit de granskningsåtgärder vi ansett nödvändiga. Någon anledning till anmärkning föreligger inte beträffande de till oss överlämnade handlingarna, bokföringen, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande Gillets förvaltning.

Med anledning härav tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen avser.

Vänersborg den 14 mars 2013

Kent Lång
Granskningsman

Lennart Svensson
Granskningsman

www.vanersborgssonersgille.se

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 2013

Styrelse

JOHANSSON, PETER, Museichef, 1:e Älderman 2011 (2008)
BERNLING, JOAKIM, Advokat, 2:e Älderman 2011 (2008)
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekreterare, Gilleskrivare 2003 (2002)
HAGBORG, GÖRAN, Redov.konsult, Kassafögde 1993 (1980)
LUNDBORG, ERIC, Köpman, Gillevärd 2008 (2006)
SALONEN, LARS, Tandläkare, Bisittare 2006
LIND, HÅKAN, Jur.kand, Bisittare 2008 (2003)
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef, Ersättare 2008
ALFREDSSON, LARS, Administrativ chef, Ersättare 2011

Beredningsnämnd

GILLESKRIVAREN
WESTERLUND, ÅKE, Regionchef
BERG, LARS, Affärsutvecklingschef
SVANBERG, HENRIK, Ingenjör
PRINS, EDDIE, Frisör

Årsskriftnämnd

ANDRE ÄLDERMANNEN
LARSSON, STIG, Direktör
THERNQUIST, KJELL, Konsult
BERNLING, KARL, Postiljon
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef
ANDERSEN, HASSE, Speciallärare
AHLIN, GÖRAN, Ingenjör
KNUTSSON, BO, Pol mag
JOHANSSON, PETER, Museichef
HEDQVIST, PER, Byråassistent

Granskningsmän

LÅNG, KENT, Bankdirektör
SVENSSON, LENNART, Intendent ,
WASSÉN, LARS, Banktjänsteman, suppleant

GILLET'S ÄLDERMÄN

Stadskassören Ferdinand Hallberg	1905-1920
Direktören Edwin Andersson	1921-1935
f.d Fältläkaren Karl Gustaf Cedergren	1936-1941
Borgmästaren Bertel Hallberg	1942-1953
Landskamreraren Gunnar Hjorth	1954-1964
Länspolismästaren Erik Sahlin	1965-1973
Kamreraren Olov Janson	1974-1979
Fd. Disponenten Sven Lind	1980-1990
Direktören Stig Larsson	1991-2005
Ingenjören Göran Ahlin	2006-2010
Museichef Peter Johansson	2011-

Gillet's styrelse leddes till 1933 av en ordförande. Detta år infördes beteckningen Förste Älderman samtidigt som styrelsens övriga ledamöter fingo sina nuvarande titlar

www.vanersborgssonersgille.se

MEDLEMSINFORMATION

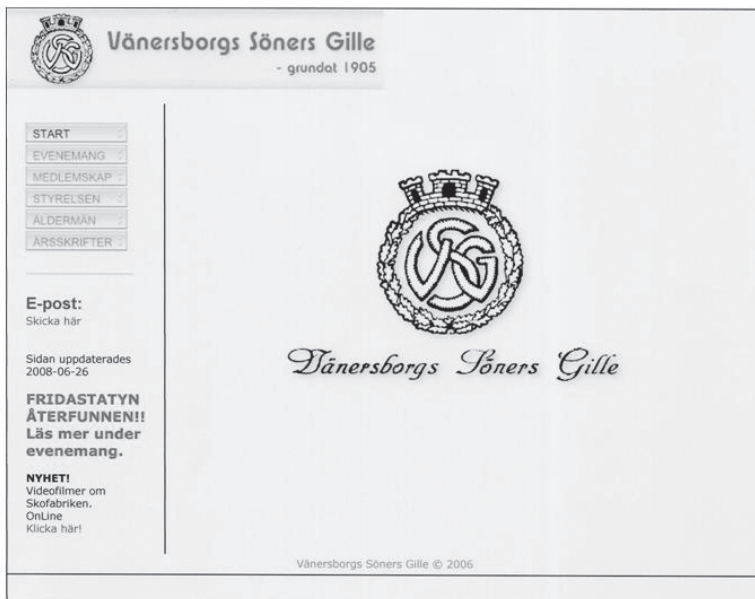
Gilletts hemsida

Vänersborgs Söners Gille har naturligtvis en egen hemsida på det s.k nätet. Vi försöker efter bästa förmåga att hålla den uppdaterad och aktuell. Du loggar in på internetadressen: www.vanersborgssonersgille.se och hamnar på vår startsida, där Du finner de senaste nyheterna och flikar som leder till vidare information. Du kan ex. läsa samtliga årsskrifter sedan 1932.

Genom att klicka på fliken ”Medlemskap” kan Du enkelt anmäla nya medlemmar genom att fylla i formuläret och sända det via e-post direkt till Gillet.

Medlemsförteckningen

Den medlemsförteckning som Du finner i årsskriften är inte till alla stycken helt korrekt vad avser titlar, bostadsort mm. Vi uppskattar om Du meddelar oss eventuella felaktigheter antingen via e-post: hagborg@tele2.se eller genom ett telefonsamtal till Göran Hagborg 0521-17705 eller brevledes till adress: Vänersborgs Söners Gille, Göran Hagborg, Öxneredsvägen 117 B, 462 61 Vänersborg.

www.vanersborgssonersgille.se

Vänersborgs Söners Gilles styrelse 2013

*Bakre raden fr. vänster Christer Zetterberg, Håkan Lind, Eric Lundborg, Lars Salonen.
Främre raden fr. vänster Joakim Bernling, Peter Johansson, Göran Hagborg*

www.vanersborgssonersgille.se

Scooz VÄSK- & SKOMODE Edsgatan 19 E, Vänersborg. Tel 0521-142 46 www.scooz.se	Sp Contract AB Stig Persson Nygatan 90, 462 32 Vänersborg Tel. 0521-610 90, Fax 0521-622 77 Mobil 070-586 10 90 E-mail: stig.persson@spcontract.se www.spcontract.se
Ståhlbergs Plåtslageri Tenggrenstorpsvägen 17 462 56 Vänersborg Tel. 0521-194 16 Fax 0521-642 45	PRINS <i>frisersalong</i> <i>Kungsgatan 17, Vänersborg Tel. 0521-668 95</i>
mid MARKETING Reklam och marknadskommunikation Vänersborg Uddevalla Göteborg www.midmarketing.se	Skiffer • Skiffer för utom- och inomhusbruk • Köksbänkar i granit • Marmor SKIFFERFORUM VÄNERSBORG Industrigatan 2, Vänersborg • 0521-71 12 13 www.skifferforum.se
– Säljande samarbete på 190 orter – Svensk Fastighetsförmedling Edsgatan 6 VÄNERSBORG Tel. 0521-655 50 ENDA FRISTÅENDE RIKSOMFATTANDE MÄKLARFÖRETAG	VÄNERSBORG MÅLERI Verkstaden Sundsgatan 37 Tel. 71 12 25, Fax 71 12 36 Mobil 070-595 21 13

blixt BEGRAVNINGSBYRÅ Vänersborg 0521-71 11 63 Trollhättan 0520-160 02	VÄNERSBORG REGIONHUVUDSTAD I VÄSTRA GÖTALAND
VÄNERSBORGS BOSTÄDER 0521 - 260 260	<i>-en riktig sportaffär!</i> Kungsgatan 7 Vänersborg
Gropbrovägen 2 Vänersborg Tel. 0521-140 35	OPTIKER LILJELOOD <i>Det Personliga Snälla Familjeföretaget</i> <i>Vi är inte Nijda förrän Du är Nijda!</i> <i>Leg. Optiker • Kontaktlinsebehörighet • Arbetsterapeutlinsebehörighet • Synergonom.</i> Sundsgatan 11 Vänersborg Tel. 0521-10 000
Lundborgs HERREKIPERING EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 104 14	

<i>Vi finns, om du behöver oss</i> Vi kan hjälpa dig med bland annat begravning, gravsten, juridik och försäkringar. Du är varmt välkommen in på vårt kontor. Vi gör även hembesök och har jour dygnet runt. Edsgatan 22, Vänersborg, tel. 0521-681 60 www.fonus.se FONUS	VASSBOTTENS BIL KIA MOTORS Östra vägen 28, VÄNERSBORG tel. 0521-192 22
0521-57 57 20	<i>Mäklarhuset</i> HOME OF HOUSEBOOK Hamngatan 9 i VÄNERSBORG telefon 0521-680 85 www.maklarhuset.se
<i>Knutssons</i> <i>Antik- och Konsthandel AB</i> Bo Knutsson Kungsgatan 3, Vänersborg 0521-660 77	MALMSTRÖMS ur • guld • vänersborg <i>Din Guldbutik i Trestad</i> <i>Edsgatan 21 Vänersborg</i> <i>Tel. 0521 - 106 95</i>
interflora® <i>Therquist</i> <i>Blomsterhandel</i> Edsgatan 16, 462 21 Vänersborg Telefon 0521-100 63, 622 20	Handelsbanken –En riktig bank Edsgatan 11, Box 116, 462 34 Vänersborg Tel 0521-28 28 00, fax 0521-646 76 www.handelsbanken.se/vanersborg

www.vanersborgssonersgille.se

VÄNERSBORGS MUSEUM

– Upptäcktsresor i tid och rum –

Telefon: 0521-600 62, 070-544 75 39

www.vanersborgsmuseum.se

Klockor & smycken

Din urmakare i Vänersborg

Butik och verkstad

0521-10762 • Sundsgatan 9c

mediatryck

Magnetvägen 10
TROLLHÄTTAN

0520-47 99 50

ttela

Det finns alltid något att längta till

ICA

KVANTUM

Vänersborg

ircon EFFICIENT INFRARED
PAPER DRYING

Box 59, 462 21 VÄNERSBORG

Tel. 0521-27 69 70

BRANDT

www.brandtbil.se

STRAND HOTELL

VÄNERSBORG

Tel. 0521-138 50

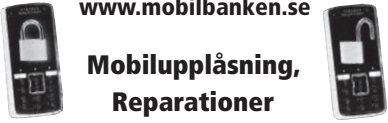
Fax 0521-159 00

Hamngatan 7

462 33 VÄNERSBORG

TEL 101 10 EDSGATAN 12 B VÄNERSBORG	Nordiska Skorstensprodukter AB 0521-65 999
SVARVARGATAN 4 VÄNERSBORG TEL 0521-120 00	VÄNERSBORGS Mäklarna Sundsgatan 25 – Vänersborg 0521 - 128 00
Länsförsäkringar Älvsborg – nu också bank Vallgatan 21, VÄNERSBORG Tel. 0521-27 30 00	NYA SKOR Sundsgatan 9 Tel. 170 30
Yngves Onsjö Företagsby, Vänersborg Tel. 0521-665 00	Lundins Sundsgatan 21, Vänersborg Tel. 105 43

www.vanersborgssonersgille.se

MOBILBANKEN www.mobilbanken.se Mobilupplåsning, Reparationer Köper, Byter & Säljer Edsgatan 27 Vänersborg • Tel. 0521-173 00	Edsgatan 23 Tel 0521-71 18 88
Skyttegatan 3 – Vänersborg Tel. 0521-613 50, 172 16	Box 2056, 462 02 VÄNERSBORG SVERIGE, Tel. 0521-123 90
suads kök PUB & RESTAURANG	BUTIKEN MITT I STAN VARD 09:30-18 LÖRD 09:30-15 www.ckbutiken.se TEL 0521-100 10 EDSGATAN 18 VÄNERSBORG VALKOMMEN
Restaurang KOPPAR Grillen Hamngatan 13, Vänersborg Tel. 0521-18151	trenova center TRENNOVA FASTIGHETER AB www.trenova.se Östra vägen 1, 462 32 Vänersborg 0521-27 20 00

Sundsgatan 7 A • 462 33 Vänersborg
Mobil 0708-87 67 53 • Telefon 0521-615 12

PANTBANKEN VÄNERSBORG

Residensgatan 5, Vänersborg
tel. 0521- 100 64
www.panta.nu

Odelius

Fastighetsförvaltning AB

Sundsgatan 12, Vänersborg
Tel. 0521-656 15

Stavdal

Fastighetsbyrån

Swedbank

Tel. 0521-610 00

Sundsgatan 5a, Vänersborg
fastighetsbyran.se/vanersborg

Restaurang

ITALIA

A LA CARTE • PIZZA • BAR

Edsgatan 7, Vänersborg
Tel. 0521-612 20

Vänersborgs Tandteknik ab

www.vanersborgssonersgille.se

seccredo RISKHANTERING KRISLEDNING - SÄKERHET STOCKHOLM - VÄNERSBORG - MALMÖ GÖEBORG - RIGA - KÖPENHAMN WARSZAWA - BASRA - DUBAI	Tel. 0521-666 65 070-529 93 22 carlssons.maleri@spray.se
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling Trollhättan Tel. 0520-494931 mobil 070-2974931	

GILLEMÄSTERSKAP I GOLF 2013

Återigen var vädergudarna goda och presenterade Onsjö golfbana i ett utmärkt skick när gillemästerskapet i golf 2013 avgjordes onsdagen den 14 augusti. 18 gillebröder var anmälda varav 17 kom till start. Antalet tillresande från andra orter var tyvärr lågt. Det hindrade dock inte de tävlande att anstränga sig för att göra goda resultat.

Tävlingen genomfördes i sedvanlig god anda och segrade gjorde Conny Ulldahl med 34 poäng.

Resultat:

1. Conny Ulldahl	34 poäng
2. Anders Knutsson	33
3. Torsten Rosenberg	33
4. Roger Lundberg	31
5. Bo Olsson	29
6. Lennart Johansson	29

Om Du spelar golf och inte tidigare har anmält Ditt intresse att delta gör så att Du skickar Din e-postadress till kjell.thernquist@telia.com, så kommer vi att höra av oss när det drar ihop sig till 2014 års gillemästerskap.

www.vanersborgssonersgille.se

Apropå 2013 års debatt i lokaltidningen om Plantagets framtida utformning. Även 1849 förekom synpunkter på lämpligheten av vissa aktiviteter i Plantaget. Numera torde träden dock vara för höga för att kunna begagnas till kläd-och mattork.

Utdrag ur Tidning för Wenersborgs stad och län den 3 april 1849

”Likaledes anse vi det olämpligt att som ofta skett, kläder och mattor uthänges i träden och på staketet till vädring och torkning, ävensom att vävar utläggas till blekning i Plantaget och kring kyrkan. Den närboende kunna därtill icke hava mera rättighet än avlägsnare boende, och vad skulle det väl icke bliva för en härlig syn mitt i den annars välbebyggda staden om alla dess invånare skulle begagna Plantaget och planen kring kyrkan till klädtorkning och blekning.”

Plantaget 2013. Plantaget anlades på 1830/40-talet efter den stora stadsbranden den 5 oktober 1834. Foto: Joakim Bernling

*Huvudnässkolans A-hus färdigställt 1963 revs vid årsskiftet 2012/2013
Foto: Karl Bernling*

*Nyrenoverade och tillbyggda Skräcklestugan invigdes 2013.
Foto: Joakim Bernling*